

1458.

Na osnovu člana 271 Zakona o privrednim društvima („Službeni list CG”, broj 65/20) i člana 17 stav 1 Odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću za transport putnika i robe u vazdušnom saobraćaju „ToMontenegro“ („Službeni list CG”, br. 129/20 i 42/21), Vlada Crne Gore, na sjednici od 7. oktobra 2021. godine, donijela je

ODLUKU O IZMJENI STATUTA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA TRANSPORT PUTNIKA I ROBE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU „TOMONTENEGRO”

Član 1

U Statutu Društva sa ograničenom odgovornošću za transport putnika i robe u vazdušnom saobraćaju "ToMontenegro" („Službeni list CG”, br. 2/21, 23/21 i 71/21), u članu 8 stav 1 mijenja se i glasi:

„Osnovni i uplaćeni kapital Društva iznosi 26.000.000,00 EUR (slovima: dvadeset šest miliona eura) i isti je uplaćen i upisan u postupku registracije Društva, 22. februara 2021. godine, 30. marta 2021. godine, 19. aprila 2021. godine i 15. jula 2021. godine.”

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom objavlјivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:04-4715
Podgorica, 7. oktobra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1459.

Na osnovu člana 8a stav 2 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja ("Službeni list CG", br. 51/08 i 18/14), Vlada Crne Gore, na sjednici od 2. septembra 2021. godine, donijela je

NACIONALNI PLAN ZA ODRŽIVU UPOTREBU SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA ZA PERIOD OD 2021. DO 2026. GODINE*

Nacionalni plan za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja od 2021. do 2026. godine (u daljem tekstu: Nacionalni plan) je plan koji unaprjeđuje plan iz 2016. godine i koji u petogodišnjem periodu treba da obezbijedi da se štetno djelovanje sredstava za zaštitu bilja na zdravlje ljudi svede na najmanju mjeru, da se negativni uticaj na životnu sredinu svede na prihvatljiv nivo i da se sredstava za zaštitu bilja koriste na održiv način.

Savremenu biljnu proizvodnju naročito hrane i hrane za životinje, nemoguće je zamisliti bez upotrebe sredstava za zaštitu bilja (u daljem tekstu: pesticidi).

Upotreba pesticida doprinosi postizanju generalnih ciljeva poljoprivredne politike, odnosno proizvodnji dovoljnih količina bezbjedne hrane i hrane za životinje po konkurentnoj cijeni, čime se omogućava ekonomska stabilnost poljoprivrednika i države.

Prema procjeni Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: FAO-a¹) do 40% usjeva koji treba da se koriste kao hrana ili hrana za životinje izgubi se svake godine zbog štetnih organizama bilja, što predstavlja trošak u globalnoj ekonomiji.

Sve ovo potvrđuje nužnost kontrolisanja štetnih organizama kako bi se izbjegli ekonomski gubici, ali i nužnost kontrole upotrebe pesticida radi izbjegavanja štetnih efekata.

U 2020. godini koju je FAO proglašio Međunarodnom godinom zdravlja bilja utvrđeno je da se mogu sprječiti štetni organizmi bilja na ekološki prihvatljive načine kao što je primjena integralne zaštite bilja.

Integralna zaštita bilja je racionalna upotreba kombinacije bioloških, biotehnoloških, hemijskih i drugih mjera za uzgoj bilja, pri čemu se upotreba pesticida ograničava na određeni minimum neophodan za održavanje populacije štetnih organizama na nivou ispod onog koji bi izazvao ekonomski neprihvatljivu štetu ili gubitak.

Integralna zaštita bilja kombinuje različite strategije upravljanja i praksi za uzgoj zdravih usjeva uz minimalnu upotrebu pesticida.

Izbjegavanjem upotrebe pesticida u kontroli štetnih organizama štiti se zdravlje ljudi i životinja i životna sredina, ali i korisni organizmi kao što su opršivači (pčele, bumbari i drugi insekti), prirodni neprijatelji štetnih organizama bilja.

Smanjenju upotrebe pesticida doprinosi i uspostavljanje sistema izvještajno-prognoznih poslova radi blagovremenog upozoravanja držaoca bilja o pojavi štetnih organizama, a naročito preporuka za njihovo suzbijanje.

Evropska unija od 2009. godine, odnosno od usvajanja Direktive 2009/128/EC o održivoj upotrebi pesticida, sa državama članicama koje su usvojile i realizovale nacionalne programe za održivu upotrebu pesticida, uspjela je da ostvari postavljene ciljeve u periodu od deset godina.

U reformi Zajedničke poljoprivredne politike (u daljem tekstu: CAP) 2013. godine, integralna zaštita bilja (u daljem tekstu: IPM) postaje obavezujuća za proizvođače.

Nacionalnim planom za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 57/16), sprovedene su i realizovane planirane aktivnosti, uz sačinjavanje godišnjih izvještaja.

Glavni cilj poljoprivredne politike Crne Gore je unaprjeđenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje, poboljšanje uslova života u ruralnim područjima i održivo korišćenje raspoloživih resursa.

Osnovne prepreke za jačanje konkurenčnosti sektora proizvodnje hrane u Crnoj Gori su niska produktivnost po jedinici površine, nepovoljna starosna struktura u ruralnim područjima, nerazvijena ruralna infrastruktura, kao i nepostojanje adekvatnog oblika udruživanja poljoprivrednih proizvođača u većini sektora poljoprivredne proizvodnje.

Prioritetna reformska Mjera 2. je Podrška investicijama u sektoru proizvodnje hrane u cilju jačanja konkurenčnosti, koja kroz Komponetu 1, u cilju dostizanja standarda EU, definiše kao cilj unaprjeđenje standarda bezbjednosti hrane, zdravlja i dobrobiti životinja i zdravlja bilja².

Crna Gora od 2021. godine Agrobudžetom takođe uvodi ukrštanje obaveze praćenja upotrebe pesticida na gazdinstvu sa predviđenim pristupačnim sredstvima.

Za razliku od većine zagadujućih materija koje se u radnu i životnu sredinu unose bez određenog cilja, pesticidi se unose radi suzbijanja štetnih organizama i povećanja prinosa, a prestanak upotrebe pesticida doveo bi do ekonomskih gubitaka.

1. Institucionalni okvir

U skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja ("Službeni list CG", br. 51/08 i 18/14) i Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list CG", br. 118/20, 121/20, 1/21. 2/21, 29/21, 34/21 i 41/21) institucionalni okvir za sprovođenje Nacionalnog plana čine:

1.1. Administracija:

- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede;
- Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava);
- Sektor za fitosanitarne poslove;
- Odsjek za sredstva za zaštitu bilja;
- Odsjek za zdravstvenu zaštitu bilja;

1.2. Inspekcija:

- Fitosanitarna inspekcija;
- Veterinarska inspekcija;
- Inspekcija za hranu;

1.3. Laboratorije, naučno-nastavne ustanove:

- Centar za ekotoksikološka ispitivanja;
- Institut za javno zdravlje;
- Biotehnički fakultet;
- Fakultet za biologiju;

1.4. Saradnja sa drugim ministarstvima, organima uprave, NVO i medijima:

¹ <http://www.fao.org/plant-health-2020/about/en/>

² Program ekonomskih reformi za Crnu Goru 2021-2023. godina

1.4.1. Ministarstva:

1.4.1.1. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede:

1.4.1.1.1. Direktorat za vodoprivrednu:

- Direkcija za upravljanje vodama;
- Direkcija za monitoring i evaluaciju;
- 1.4.1.1.2. Direktorat za poljoprivredu:
- Direkcija za savjetodavne poslove u oblasti biljne proizvodnje;
- 1.4.1.1.3. Direktorat za ruralni razvoj;
- Direkcija za monitoring i evaluaciju;

1.4.1.2. Ministarstvo ekonomskog razvoja:

1.4.1.2.1. Direktorat za rad i zapošljavanje:

- Direkcija za poslove zaštite i zdravlja na radu;

1.4.1.3. Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija:

1.4.1.3.1. Direktorat za digitalizaciju i E-servise:

- Odsjek za portale i servise;
- Odsjek za razvoj dijeljenih sistema i razmjenu podataka sa drugim sistemima;

1.4.2.3.2. Direktorat za medije;

1.4.1.4. Ministarstvo zdravlja:

1.4.1.4.1. Direkcija za javno zdravlje;

1.4.1.5. Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma:

1.4.1.5.1. Direktorat za ekologiju:

- Direkcija za vazduh, vodu i zemljište;
- Direkcija za upravljanje otpadom i komunalne usluge (Odsjek za upravljanje otpadom);
- Direkcija za kontrolu zagadenja i upravljanje hemikalijama;

1.4.1.5.2. Direktorat za prirodu;

1.4.2. Organi uprave:

- Uprava prihoda i carina;
- Uprava za statistiku;
- Uprava za vode;
- Agencija za zaštitu životne sredine;
- Zavod za hidrometeorologiju i seismologiju;
- Zavod za metrologiju;

1.4.3. NVO;

1.4.4. Mediji.

2. Opšti i posebni ciljevi nacionalnog plana

Ciljevi Nacionalnog plana su definisani na način koji obezbeđuje postizanje održive upotrebe pesticida smanjenjem njihovog negativnog uticaja, odnosno smanjenjem rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu, uz promovisanje integralnih i nehemijskih mjera suzbijanja štetnih organizama, odnosno alternativnih pristupa i tehnika kako bi se smanjila zavisnost od upotrebe pesticida.

Prilikom definisanja i razrade opštih i posebnih ciljeva uz planiranje aktivnosti i nosioca aktivnosti vodilo se računa o zdravstvenim, socijalnim, ekonomskim i ekološkim efektima i nacionalnim, regionalnim i lokalnim uslovima, kao i o odredbama iz propisa koji uređuju vode, zaštitu prirode, otpad i druge aktivnosti kod kojih pesticidi imaju indirektni uticaj kao što su: očuvanje divljih ptica, prirodnih staništa, divlje faune i flore.

Definisani opšti i posebni ciljevi su:

2.1. U prometu i upotrebi samo registrovani pesticidi:

- 2.1.1. registracija što većeg broja pesticida;
- 2.1.2. upoznavanje javnosti o registrovanim pesticidima;
- 2.1.3. pojednostavljenje procedura za uvoz pesticida;

2.2. Unaprijeđeni uslovi za promet pesticida:

- 2.2.1. unaprijeđenje uslova za promet pesticida - uvoz;
- 2.2.2. unaprijeđenje uslova za promet pesticida - na veliko;
- 2.2.3. unaprijeđenje uslova za promet pesticida - na malo;
- 2.2.4. unaprijeđenje profesionalnih savjeta prilikom kupovine pesticida - promet pesticida na malo;

2.3. Edukovana administracija, inspektori, distributeri, savjetodavaci i lica koja koriste pesticide:

- 2.3.1. edukovana administracija i inspektori;
- 2.3.2. edukovani distributeri i savjetodavaci;
- 2.3.3. edukovana lica koja koriste pesticide;

2.4. Uspostavljeni i unaprijeđeni sistem za uređaje za primjenu pesticida:

- 2.4.1. unaprijeđenje profesionalnih savjeta prilikom kupovine uređaja za primjenu pesticida;
- 2.4.2. uspostavljanje i unaprijeđenje sistema redovnih pregleda uređaja za primjenu pesticida;
- 2.4.3. uspostavljanje i unaprijeđenje sistema službenih kontrola za uređaje za primjenu pesticida;
- 2.4.4. edukovana lica koja koriste uređaje za primjenu pesticida;

2.5. Promovisanje i primjena načela integralne zaštite bilja i načela dobre poljoprivredne prakse:

- 2.5.1. smanjenje upotrebe pesticida;
- 2.5.2. promovisanje i primjena načela dobre poljoprivredne prakse;
- 2.5.3. promovisanje i primjena načela integralne zaštite bilja;

2.5.4. usvajanje, promovisanje i primjena posebnih vodiča za integralnu zaštitu bilja;

2.6. Uspostavljeni uslovi za primjenu pesticida na osnovu prognoze pojave štetnih organizama:

- 2.6.1. formiranje izvještajno-prognozne službe;

2.6.2. primjena pesticida na osnovu prognoze pojave i podataka o praćenju štetnih organizama;

2.7. Smanjenje negativnog uticaja pesticida na zdravlje ljudi:

- 2.7.1. unaprijeđenje zaštite zdravlja ljudi kroz pravilnu upotrebu pesticida;
- 2.7.2. uspostavljanje i unaprijeđenje sistema za upravljanje otpadom nastalim upotrebotom pesticida;
- 2.7.3. uspostavljanje i unaprijeđenje sistema službenih kontrola za upotrebu pesticida za poljoprivredne i nepoljoprivredne svrhe;

- 2.7.4. unaprjeđenje sistema monitoringa rezidua pesticida u hrani;
- 2.7.5. uspostavljanje i unaprjeđenje sistema monitoringa uticaja sredstava za zaštitu bilja na zdravlje lica koja ih koriste;
- 2.8. Smanjenje rizika od upotrebe pesticida na životnu sredinu;
- 2.8.1. unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz pravilnu upotrebu pesticida;
 - 2.8.2. unaprjeđenje sistema za upravljanje otpadom nastalim upotrebotom pesticida;
 - 2.8.3. unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz uspostavljanje i unaprjeđenje sistema službenih kontrola za upotrebu pesticida u poljoprivredne i nepoljoprivredne svrhe;
 - 2.8.4. unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz uspostavljanje monitoringa uticaja pesticida na određene neciljane organizme: pčele;
 - 2.8.5. unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz uspostavljanje monitoringa uticaja pesticida na određene neciljane organizme: ptice;
 - 2.8.6. unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz uspostavljanje monitoringa uticaja pesticida na određene neciljane organizme: ribe;
 - 2.8.7. unaprjeđenje sistema monitoringa rezidua pesticida u životnoj sredini;
- 2.9. Smanjenje negativnog uticaja otpada koji nastaje upotrebom pesticida na životnu sredinu:
- 2.9.1. unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz pravilno odlaganje otpada od upotrebe pesticida;
 - 2.9.2. unaprjeđenje zaštite životne sredine odnosno površinskih i podzemnih voda kroz pravilno postupanje sa otpadom koji nastaje upotrebom pesticida;
 - 2.9.3. unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz pravilno postupanje sa pesticidima isteklog roka upotrebe;
 - 2.9.4. unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz uspostavljanje i unaprjeđenje sistema službenih kontrola za otpad koji nastaje upotrebom pesticida;
 - 2.9.5. uspostavljanje monitoringa uticaja otpada, od upotrebe pesticida, na životnu sredinu;
- 2.10. Unaprjeđenje postupka prikupljanja i obrade podataka o pesticidima:
- 2.10.1. unaprjeđenje vođenja evidencija o stanju i prodaji pesticida;
 - 2.10.2. uspostavljanje sistema za evidentiranje prometa i upotrebu pesticida;
 - 2.10.3. unaprjeđenje izvještavanja;
- 2.11. Unaprjeđenje informisanosti javnosti:
- 2.11.1. dostupnost informacija o pesticidima široj javnosti;
 - 2.11.2. dostupnost informacija u vezi sa rizicima povezanim sa upotrebom pesticida;
 - 2.11.3. informisanost javnosti o rizicima od hrane koja sadrži rezidue pesticida;
 - 2.11.4. informisanost držaoca pčela o rizicima povezanim sa upotrebom pesticida;
- 2.12. Jačanje administrativnih, inspekcijskih i laboratorijskih kapaciteta:
- 2.12.1. jačanje procjene i analize rizika od pesticida;
 - 2.12.2. jačanje administrativnih i inspekcijskih kapaciteta uprave;
 - 2.12.3. jačanje kapaciteta laboratorija.

3. Indikatori rizika

Indikatori rizika koriste se za procjenu uspješnosti Nacionalnog plana radi smanjenja rizika od pesticida na zdravlje ljudi, životinja i životnu sredinu, praćenje uspješnosti postizanja opštih i posebnih ciljeva za upravljanje rizikom na nacionalnom nivou, obradu podataka i izvještavanje.

Indikatori rizika su rezultati proračuna koji se primjenjuje prilikom procjene rizika od pesticida na zdravlje ljudi i ili na životnu sredinu.

3.1. Indikatori rizika Crne Gore

Tabela 1: Indikatori rizika za mjerjenje postizanja opštih i posebnih ciljeva Nacionalnog plana Crne Gore³ u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja

Glavni indikatori	Opis indikatora
1. Količina pesticida prodata krajnjem korisniku (kg)	Prodate količine koje se prate radi utvrđivanja određenih grupa aktivnih supstanci, njihova svojstava i rizik za zdravlje ljudi, životinja i životnu sredinu, a naročito za one aktivne supstance koje sadrže supstance koje su kandidati za zamjenu.
2. Količina upotrijebljenih aktivnih supstanci (kg/ha)⁴	Ovo je evropski harmonizovani indikator rizika 1 koji se izračunava na osnovu kategorizacije odobrenih aktivnih supstanci u 4 grupe i 7 kategorija u skladu sa Tabelom 1 tačka 2.2.1 ovog plana (Direktiva 1107/2009).
3. Broj izdatih vanrednih dozvola	Ovo je evropski harmonizovani indikator rizika 2 koji se izračunava na osnovu broja izdatih vanrednih dozvola za sredstva za zaštitu bilja u skladu sa Tabelom 2 tačka 2.2.2 ovog plana (Direktiva 1107/2009).
4. Broj profesionalnih korisnika pesticida	Profesionalni korisnici pesticida moraju da završe program obuke u skladu sa zahtjevima Zakona o sredstvima za zaštitu bilja odnosno da posjeduju legitimaciju za profesionalno korišćenje sredstava za zaštitu bilja.
5. Broj distributera i lica odgovornih za nabavku, promet, smještaj, čuvanje i izdavanje sredstava za zaštitu bilja	Lica odgovorna za nabavku, promet, smještaj, čuvanje i izdavanje sredstava za zaštitu bilja moraju da imaju završene specijalističke studije, odnosno poljoprivredni fakultet (smjer - zaštite bilja), odnosno specijalističke studije ili poljoprivredni fakultet (smjer biljne proizvodnje) i završen specijalistički kurs za sredstva za zaštitu bilja.
6. Procenat neusaglašenih uzoraka hrane	Broj uzoraka sa utvrđenim reziduama pesticida iznad propisanih MRL za hranu u odnosu na ukupan broj.
7. Procenat neusaglašenih uzoraka podzemnih voda	Broj uzoraka u kojima su otkriveni pesticidi u odnosu na ukupan broj uzoraka (u monitoringu podzemnih voda) koji ne ispunjavaju propisane zahtjeve.

³ uključuju dva EU harmonizovana indikatora;

⁴ primjenjena količina aktivnih supstanci izuzetno je važan pokazatelj na osnovu kojeg se mogu planirati određene mjere za smanjenje rizika po zdravlje ljudi, životinja i životnu sredinu i mјere za smanjenje otpornosti određenih štetnih organizama na određene grupe pesticida;

8. Procenat neusaglašenih uzoraka površinskih voda	Broj uzoraka u kojima su otkriveni pesticidi u odnosu na ukupan broj uzoraka (u monitoringu površinskih voda) koji ne ispunjavaju propisane zahtjeve.
9. Procenat neusaglašenih uzoraka vode za piće	Broj uzoraka u kojima su otkriveni pesticidi u odnosu na ukupan broj uzoraka (u monitoringu vode za piće) koji ne ispunjavaju propisane zahtjeve.
10. Broj testiranih mašina za prskanje godišnje	Broj tehničkih pregleda mašina za upotrebu pesticida.
11. Broj izdatih vanrednih dozvola	Broj vanrednih dozvola na period koji nije duži od 120 dana za ograničenu i kontrolisanu upotrebu.

Informacije o rezultatima i uspješnosti u smanjenju rizika od upotrebe pesticida na životnu sredinu, zdravlje ljudi i životinja objavljuju se na internet stranicama Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Uprave i sastavni su dio godišnjeg izvještaja o realizaciji Nacionalnog plana.

3.2. Indikatori rizika EU

3.2.1. Harmonizovani indikator rizika 1

1. Ovaj indikator se zasniva na statistici količina aktivnih supstanci koje se stavljuju na tržište u sredstvima za zaštitu bilja u skladu sa Uredbom (EZ) br. 1107/2009, a koja se dostavlja EK (Eurostatu) u skladu sa Prilogom I (Statistika o stavljanju u promet pesticida) Uredbe (EZ) br. 1185/2009. Ti podaci su kategorisani u 4 grupe, koje su podjeljene u 7 kategorija.⁵

2. Za izračunavanje Harmonizovanog indikatora rizika 1 primjenjuju se sljedeća opšta pravila:

- (a) izračunava se na osnovu kategorizacije aktivnih supstanci u 4 grupe i 7 kategorija datih u Tabeli 2;
- (b) aktivne supstance iz grupe 1 (kategorije A i B) navedene u Dijelu D⁶ Priloga Implementacione Uredbe Komisije (EU) br. 540/2011⁷;
- (c) aktivne supstance iz Grupe 2 (kategorije C i D) navedene u Dijelu A⁸ i B⁹ Priloga Implementacione Uredbe (EU) br. 540/2011;
- (d) aktivne supstance iz Grupe 3 (kategorije E i F) navedene u Dijelu E¹⁰ Priloga Implementacione Uredbe (EU) br. 540/2011;
- (e) aktivne supstance iz Grupe 4 (kategorija G) su one koje nijesu odobrene u skladu sa Uredbom (EZ) br. 1107/2009 i nijesu navedene u Prilogu Implementacione Uredbe (EU) br. 540/2011;
- (f) primjenjuju se ponderi iz tačke 6 Tabele 2.

3. Harmonizovani indikator rizika broj 1 izračunava se množenjem godišnjih količina aktivnih supstanci stavljenih na tržište za svaku grupu iz Tabele 2 sa odgovarajućim ponderom opasnosti iz tačke 6 Tabele 2, uz objedinjavanje rezultata ovih proračuna.

4. Količine aktivnih supstanci stavljenih na tržište za grupe i kategorije računaju se u skladu sa Tabelom 2.

Tabela 2: Kategorizacija aktivnih supstanci i ponderi opasnosti u svrhu izračunavanja Harmonizovanog indikatora rizika 1

TAČKA	GRUPA						
	1	2	3	4	Kategorija		
2.	A	B	C	D	E	F	G
4.	Mikroorganizmi	Hemiske aktivne supstance	Mikroorganizmi	Hemiski aktivne supstance	koje nijesu klasifikovane kao: Kancerogena kategorija 1A ili 1B i / ili Otrovno za reprodupcionu kategoriju 1A ili 1B i / ili Endokrini poremećaji (<i>Endocrine disruptors</i>)	koje su klasifikovane kao: Kancerogena kategorija 1A ili 1B i / ili Otrovno za reprodupcionu kategoriju 1A ili 1B i / ili Endokrini poremećaji (<i>Endocrine disruptors</i>) gdje je izloženost ljudi zanemarljiva	

⁵ Harmonizovani indikator rizika zasnovan na opasnosti na osnovu količina aktivnih supstanci stavljenih na tržište u sredstvima za zaštitu bilja u skladu sa Uredbom (EZ) br. 1107/2009;

⁶ Aktivne supstance niskog rizika;

⁷ Commission Implementing Regulation (EU) No 540/2011 of 25 May 2011 implementing Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council as regards the list of approved active substances;

⁸ Aktivne supstance koje se smatraju odobrenima;

⁹ Odobrene aktivne supstance;

¹⁰ Kandidati za zamjenu;

5.	Ponderi opasnosti koji se primjenjuju na količine aktivnih supstanci koje se stavlja na tržište u sredstvima za zaštitu bilja u skladu sa Uredbom (EZ) br. 1107/2009			
6.	1	8	16	64

5. Osnovna vrijednost za Harmonizovani indikator rizika 1 utvrđuje se na 100 i jednaka je prosječnom rezultatu prethodno navedenog proračuna za period 2011.-2013. godine.

6. Rezultat Harmonizovanog indikatora rizika 1 izražava se pozivanjem na osnovnu vrijednost.

7. Države članice i Komisija izračunavaju i objavljaju Harmonizovani pokazatelj rizika 1 u skladu sa članom 15 (2) i 15 (4) Direktive 2009/128/EC za svaku kalendarsku godinu, a najkasnije 20 mjeseci nakon završetka godine za koju se izračunava Harmonizovani indikator rizika 1.

3.2.2. Harmonizovani indikator rizika 2

1. Ovaj indikator se zasniva na broju izdatih vanrednih dozvola za sredstva za zaštitu bilja u skladu sa članom 53 Uredbe (EZ) br. 1107/2009, a koja se dostavlja EK u skladu sa članom 53 stav 1.

Podaci se svrstavaju u 4 grupe, koje su podijeljene u 7 kategorija.

2. Za izračunavanje Harmonizovanog indikatora rizika 2 primjenjuju se sljedeća opšta pravila:

(a) zasniva se na broju izdatih vanrednih dozvola za sredstva za zaštitu bilja u skladu sa članom 53 Uredbe (EZ) br. 1107/2009 i izračunava se na osnovu kategorizacije aktivnih supstanci u 4 grupe i 7 kategorija datih u Tabeli 3;

(b) aktivne supstance iz grupe 1 (kategorije A i B) navedene su u Dijelu D Priloga Implementacione Uredbe Komisije (EU) br. 540/2011¹¹;

(c) aktivne supstance iz grupe 2 (kategorije C i D) navedene su u Dijelu A i B Priloga Implementacione Uredbe (EU) br. 540/2011;

(d) aktivne supstance iz grupe 3 (kategorije E i F) navedene su u Dijelu E Priloga Implementacione Uredbe (EU) br. 540/2011;

(e) aktivne supstance iz grupe 4 (kategorija G) su one koje nijesu odobrene u skladu sa Uredbom (EZ) br. 1107/2009 i nijesu navedene u Prilogu Implementacione Uredbe (EU) br. 540/2011;

(f) primjenjuju se ponderi iz tačke 6 Tabele 3.

3. Harmonizovani indikator rizika 2 izračunava se množenjem broja izdatih vanrednih dozvola za sredstva za zaštitu bilja u skladu sa članom 53 Uredbe (EZ) br. 1107/2009, za svaku grupu iz Tabele 3 sa odgovarajućim ponderom opasnosti iz tačke 6 ove Tabele, objedinjavanjem rezultata ovih proračuna.

Tabela 3: Kategorizacija aktivnih supstanci i ponderi opasnosti u svrhu izračunavanja Harmonizovanog indikatora rizika broj 2

TAČKA	GRUPA						
	1	2	3	4			
1.	Aktivne supstance niskog rizika odobrene ili se smatraju odobrenim u skladu sa članom 22 Uredbe (EZ) br. 1107/2009 i koje su navedene u dijelu D Priloga Implementacione Uredbe (EU) br. 540/2011	Aktivne supstance odobrene ili se smatraju odobrenim u skladu sa Uredbom (EZ) br. 1107/2009, a ne spadaju u druge kategorije, a navedene su u djelovima A i B Priloga Implementacione Uredbe (EU) br. 540/2011	Aktivne supstance odobrene ili se smatraju odobrenim u skladu sa članom 24 Uredbe (EZ) br. 1107/2009, koje su kandidati za zamjenu i navedene su u Dijelu E Priloga Implementacione Uredbe (EU) br. 540/2011	Aktivne supstance koje nijesu odobrene u skladu sa Uredbom (EZ) br. 1107/2009, pa nijesu navedene u Prilogu Implementacione uredbe (EU) br. 540/2011			
2.							
3.	A	B	C	D	E	F	G
4.	Mikroorganizmi	Hemiske aktivne supstance	Mikroorganizmi	Hemiski aktivne supstance	koje nijesu klasifikovane kao: Kancerogena kategorija 1A ili 1B i / ili Otrovno za reprodupcionu kategoriju 1A ili 1B i / ili Endokrini poremećaji (<i>Endocrine disruptors</i>)	koje su klasifikovane kao: Kancerogena kategorija 1A ili 1B i / ili Otrovno za reprodupcionu kategoriju 1A ili 1B i / ili Endokrini poremećaji (<i>Endocrine disruptors</i>) gdje je izloženost ljudi zanemarljiva	
5.	Ponderi opasnosti koji se primjenjuju na broju izdatih vanrednih dozvola za sredstva za zaštitu bilja u skladu sa članom 53 Uredbe (EZ) br. 1107/2009.						
6.	1	8	16	64			

4. Osnovna vrijednost za Harmonizovani indikator rizika 2 utvrđuje se na 100 i jednaka je prosječnom rezultatu prethodno navedenog proračuna za period 2011-2013. godine.

5. Rezultat Harmoniziranog indikatora rizika 2 izražava se pozivanjem na osnovnu vrijednost.

¹¹ Commission Implementing Regulation (EU) No 540/2011 of 25 May 2011 implementing Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council as regards the list of approved active substances;

6. Države članice i Komisija izračunavaju i objavljaju Harmonizovani pokazatelj rizika 2 u skladu sa članom 15 (2) i 15 (4) Direktive 2009/128/EC za svaku kalendarsku godinu, a najkasnije 20 mjeseci nakon završetka godine za koju se izračunava Harmonizovani indikator rizika 2.

4. Statistički podaci

4.1. Opšti statistički podaci za Crnu Goru

Tabela 4.1.1 Opšti statistički podaci

Površina	13 888 km ²
Ukupan broj stanovnika	620 029
Gustina naseljenosti	45 stan./km ²
Glavni grad	Podgorica

Izvor: Uprava za statistiku

4.2. Podaci o poljoprivrednom zemljištu

Učešće livada i pašnjaka u ukupno korišćenom poljoprivrednom zemljištu u 2019. godini iznosi 94,3%, dok ostale kategorije imaju učešće od 5,7%.

Tabela 4.2.1 Poljoprivredno zemljište po kategorijama korišćenja (ha)

	Ukupno poljoprivredno korišćeno zemljište	Korišćene okućnice i/ili baštne	Korišćene oranice	Vinogradi	Voćnjaci ¹ - plantažni	Voćnjaci-ekstenzivni	Rasadnici	Višegodišnje livade i pašnjaci
2012	222 890,6	2 028,8	5 716,1	2 697,0	999,6	966,2	32,1	210 450,8
2013	223 131,0	1 992,1	5 812,1	2 701,8	1 004,2	970,7	32,1	210 618,0
2014	230 321,2	1 832,4	6 898,4	2 703,3	1 099,6	1 156,8	47,3	216 583,4
2015	231 405,4	1 861,1	6 853,3	2 708,0	1 144,8	1 147,2	57,9	217 633,1
2016	255 845,8	1 922,4	7 103,9	2 860,4	1 333,8	1 217,6	74,5	241 333,2
2017	256 361,2	2 003,8	7 162,6	2 850,0	1 333,8	1 214,4	72,3	241 724,4
2018	256 807,7	2 014,3	7 199,6	2 837,9	1 356,0	1 214,6	72,4	242 112,9
2019	257 469,6	2 009,8	7 204,6	2 880,0	1 373,3	1 214,6	69,8	242 717,5

Izvor: Uprava za statistiku ¹Uključeni maslinjaci

4.3. Podaci o upotrebi pesticida

U saradnji sa Upravom za statistiku u periodu septembar/oktobar 2020. godine sprovedeno je pilot istraživanje o upotrebi pesticida na poljoprivrednim gazdinstvima u 2020. godini na teritoriji tri opštine: Podgorica, Danilovgrad i Tuzi.

Istraživanje je sprovedeno na osnovu Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br. 18/12 i 47/19), a u skladu sa Godišnjim planom statističkih istraživanja za 2020. godinu ("Službeni list CG", broj 75/19). Prilikom izrade Instrumenata za sprovođenje Istraživanja o upotrebi sredstava za zaštitu bilja na gazdinstvu u 2019. godini korišćena je EU Regulativa 1185/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta koji se odnosi na statistiku pesticida. Istraživanje je sprovedeno kroz IPA 2017 projekat.

Cilj istraživanja je ocjena instrumenata koji će se koristiti u glavnom istraživanju.

Referentni period je 2020. godina za podatke o zasijanim i požnjevenim površinama. U zasijane površine su uključene one površine koje su zasijane u 2019. godini, a požnjevene su u 2020. godini, a površine koje su zasijane u 2020. godini i biće požnjevene u 2021. godini su isključene.

Istraživanje je obuhvatilo porodična poljoprivredna gazdinstva koja se bave biljnom proizvodnjom i koja su koristila pesticide. Istraživanje je sprovedeno na 500 porodičnih poljoprivrednih gazdinstava. Okvir za izbor uzorka su gazdinstava koja se bave biljnom proizvodnjom iz Statističkog registra poljoprivrednih gazdinstava.

Izvod podataka na osnovu popisa poljoprivrede 2010. godine Zavoda za statistiku:

Od ukupnog broja poljoprivrednih gazdinstava u Crnoj Gori, najveći broj gazdinstava upotrebljava insekticide, dok najmanje njih upotrebljava biopesticide.

Tabela 4.3.1: Poljoprivredna gazdinstva prema upotrebi sredstava za zaštitu bilja za 2010. godinu

	Upotreba herbicida		Upotreba fungicida		Upotreba insekticida		Upotreba ostalih sredstava za zaštitu bilja		Upotreba biopesticida	
	broj gazdinstava	površina u ha	broj gazdinstava	površina u ha	broj gazdinstava	površina u ha	broj gazdinstava	površina u ha	broj gazdinstva	površina u ha
Ukupno	2 101	2 856,7	3 646	3 242,3	9 934	4 468,7	615	2 410,0	292	106,3
Porodična poljoprivredna gazdinstva	2 088	459,7	3 632	845,8	9 919	2 097,5	612	157,9	287	52,7
Poslovni Subjekti	13	2 397,0	14	2 396,5	15	2 371,2	3	2 252,1	5	53,6

Izvor: Popis poljoprivrede 2010 Zavod za statistiku

Ukupno 2101 poljoprivredno gazdinstvo koristilo je herbicide u referentnom periodu na površini od 2856,7 ha. Na površini od 3242,3 ha ukupno 3646 gazdinstava koristilo je fungicide za zaštitu bilja, dok se površina od 4468,7 ha pod biljem štitila sa insekticidima.

Tabela 4.3.2: Porodična poljoprivredna gazdinstva prema upotrebi sredstava za zaštitu bilja po opštinama za 2010. godinu

	Upotreba herbicida		Upotreba fungicida		Upotreba insekticida		Upotreba ostalih sredstava za zaštitu bilja		Upotreba biopesticida	
	broj gazdinstava	površina u ha	broj gazdinstava	površina u ha	broj gazdinstava	površina u ha	broj gazdinstava	površina u ha	broj gazdinstava	površina u ha
Andrijevica	143	8,6	22	1,2	355	18,1	/	/	/	/
Bar	143	18,5	250	36,1	336	64,23	35	5,1	29	8,8
Berane	58	14,9	66	11,6	873	105,5	25	1,3	11	1,3
Bijelo Polje	62	24,5	112	24,9	743	112,0	72	54,2	44	12
Budva	7	1,8	7	0,9	17	16,2	1	0,4	/	/
Danilovgrad	79	10,3	504	50,3	509	71	90	8,6	21	1,9
Žabljak	1	0,1	/	/	/	/	/	/	1	0
Kolašin	46	32,9	58	37	585	104,8	8	1	/	/
Kotor	4	2	7	2,7	20	3,5	4	0,9	/	/
Mojkovac	6	1,4	7	0,8	1,62	19,2	1	0	4	0,4
Nikšić	37	4,8	154	14,4	1 627	256,2	81	31,3	41	4,8
Plav	437	18,1	6	1,5	391	34,3	1	0,5	/	/
Plužine	/	/	1	1	6	1,6	/	/	/	/
Pljevlja	38	10,6	49	19,3	804	150,5	3	1	13	1,7
Podgorica	931	275,4	1 990	538,3	2 299	608,6	198	36,7	106	15,3
Rožaje	1	0,3	6	0,4	42	4,3	/	/	/	/
Tivat	1	0,1	8	0,8	4	0,6	1	0	1	0,1
Ulcinj	52	30,7	172	67,5	890	472,9	10	6	6	1,6
Herceg Novi	13	0,6	36	7,6	80	32,8	22	1,1	8	4,4
Cetinje	26	3,6	173	28,5	150	18,3	60	9,9	2	0,4
Šavnik	3	0,5	4	1	26	2,4	/	/	/	/

Izvor: Popis poljoprivrede 2010 Zavod za statistiku

4.4. Podaci o uvozu pesticida

Uvoz pesticida u Crnu Goru mogu da vrše privredna društva, druga pravna lica ili preduzetnici upisani u Registar uvoznika.

Uvezena sredstva za zaštitu bilja u skladu sa zakonom kojim se uređuju sredstva za zaštitu bilja mogu se isporučivati licima upisanim u Registar za promet sredstava za zaštitu bilja na veliko i/ili na malo, ako:

- imaju zaposleno lice odgovorno za nabavku, promet, smještaj, čuvanje i izdavanje sredstava za zaštitu bilja sa završenim specijalističkim studijama, odnosno poljoprivrednim fakultetom (zaštitu bilja, biljna proizvodnja);
- raspolažu odgovarajućom opremom i prostorom za skladištenje, odnosno prodaju sredstava za zaštitu bilja.

Uvoz pesticida u 2015. godini iznosio je 3,5 miliona eura i veći je za 14,5% (ili za 442 hiljade eura) u odnosu na isti period prešle godine.

Uvoz pesticida u 2015. godini iznosio je 722 t i manji je za 1,75% (ili za 13 t) u odnosu na isti period prethodne godine.

Tabela 4.4.1. Pregled uvoza pesticida za period 2010. do 2015.godine

Godina	kg	€
2010	624 405	2 984 949
2011	613 418	3 255 383
2012	655 190	3 252 724
2013	664 727	2 889 489
2014	734 814	3 045 678
2015	721 927	3 487 514

Izvor: Uprava za statistiku

U 2015. godini najveća vrijednost uvoza pesticida odnosila se na uvoz fungicida, koji su činili 48,6% ukupnog uvoza pesticida u Crnu Goru.

Tabela 4.4.2. Pregled uvoza pesticida po grupama za period 2012. do 2015.godine

Januar - Decembar	Uvoz (u kg)				Uvoz (u €)			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
380850 Roba koja sadrži jednu ili više supstanci nabrojanih u Napomeni 1 Gl. 38	5 099	6 508	413	10 405	33 103	40 192	2 318	24 262
380891 Insekticidi	135 909	138 633	103 676	132 301	1 153 781	835 784	818 277	953 895
380892 Fungicidi	91 202	114 399	142 285	168 645	1 118 312	1 241 269	1 220 825	1 694 390
380893 Herbicidi	31 127	30 211	46 866	35 443	144 208	122 079	287 838	137 029
380894 Dezinficijensi	369 908	346 461	401 765	348 943	725 810	574 998	589 690	580 071
380899 Ostalo	21 945	28 515	39 810	26 190	77 510	75 166	126 730	97 867
UKUPNO	655 190	664 727	734 814	721 927	3 252 724	2 889 489	3 045 678	3 487 514

Izvor: Uprava za statistiku

Dosadašnji Nacionalni plan za održivu upotrebu pesticida definisao je i aktivnosti o prikupljanju statističkih podataka o uvozu pesticida, odnosno njegovim usvajanjem postepeno je implementiran sistem administrativnog izvora podataka s obzirom činjenicu da Crna Gora nema proizvodnju pesticida i da su podaci o uvozu relevantni podaci i za uvoz i za upotrebu pesticida.

U saradnji sa Upravom za statistiku i Upravom carine utvrđena je potreba razdvajanja preko tarifnih brojeva biocida i drugih dezinficijenasa od sredstva za zaštitu bilja.

Radi rješavanja ovog problema preduzeto je niz aktivnosti:

- 2015. godine realizovan je pilot projekat za uspostavljanje načina proračuna na nivou aktivne materije, načina prikupljanja i dostavljanja "sirovih" podataka i njihove obrade od strane Uprave za statistiku;
- 2016. godine potpisana je memorandum o saradnji sa Upravom za statistiku i utvrđen evropski način izvještavanja, a Uprava postaje administrativni izvor podataka koji podatke dobija od registrovanih uvoznika sredstava za zaštitu bilja;
- 2017. godine objavljene su Smjernice za razlikovanje sredstava za zaštitu bilja od biocidnih proizvoda;
- rad sa Upravom carina radi unaprijeđenja TARIC sistema uvođenjem mogućnosti evidentiranja i razlikovanja sredstava za zaštitu bilja od biocida.

Aktivnosti su rezultirale uspostavljanjem sistema sa preciznijim podacima koji se odnose samo na sredstva za zaštitu bilja i mogućnosti da i Crna Gora redovno dostavlja izvještaj Eurostatu o upotrebi pesticida od 2017. godine.

Registrirani uvoznici i distributeri na veliko Upravi dostavljaju podatke iz evidencije o prometu sredstava za zaštitu bilja.

Uprava dostavlja podatke Upravi za statistiku. Nakon obrade podataka i proračuna na nivou aktivne supstance Uprava za statistiku podatke vraća Upravi i šalje Eurostatu.

Tabela 4.4.3. Podaci za pet godina o prometu i upotrebi pesticida

	Količina preparata, kg					
	2014*	2015	2016	2017	2018	2019
Ukupno	174441.8	217536.4	226858.1	219746.5	205498.6	224624.0

*pilot projekat: uzorak

Izvor: Uprava za statistiku

Tabela 4.4.4. Podaci za pet godina o prometu i upotrebi pesticida na nivou aktivne supstance

	Aktivna supstanca, kg				
	2015	2016	2017	2018	2019
Ukupno	90043.6	96637.0	100981.2	93409.2	102273.5

Izvor: Uprava

Tabela 4.4.5. Podaci za pet godina o prometu i upotrebi pesticida na nivou grupa aktivnih supstanci

Glavna grupa	Aktivna supstanca u kg na nivou glavnih grupa				
	2015	2016	2017	2018	2019
Fungicidi	56900.2	56826.9	66905.2	61340.8	64342.1
Herbicidi	16471.8	17211.9	20896.6	18921.3	19143.8
Insekticidi	16623.1	17764.1	10821.2	11985.6	18502.4
Moluscdi	32.7	36.7	46.5	41.7	53.6
Regulatori rasta bilja	3.5	6.0	0.2	-	-
Ostala sredstva za zaštitu bilja	12.2	2791.1	2311.6	1119.9	231.6

Izvor: Uprava

5. Akcioni plan za postizanje ciljeva nacionalnog plana:

CILJ 5.1 U PROMETU I UPOTREBI SAMO REGISTROVANI PESTICIDI AKTIVNOSTI				
R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.1.1	inteziviranje sprovodenja postupka registracije ili priznavanja registracije pesticida;	-broj izdatih rješenja o registraciji;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP Komisija za pesticide Proizvođači pesticida i/ili ovlašćeni zastupnici
5.1.2	monitoring postregistracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja;	-objavljen monitoring; -broj uzoraka;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.1.3	redovno ažuriranje i objava Registra sredstava za zaštitu bilja u prometu na teritoriji Crne Gore;	-broj ažuriranja registra; -broj objava;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.1.4	redovno ažuriranje i objava Liste registrovanih sredstava za zaštitu bilja;	-broj ažuriranja registra; -broj objava;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.1.5	redovno ažuriranje Registra i Liste registrovanih sredstava za zaštitu bilja u fitosanitarnom informacionom sistemu (FIS);	-broj ažuriranja;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.1.6	redovno ažuriranje i objava liste pesticida	-broj ažuriranja registra;	IV 2021	UBHVFP

	za neprofesionalne korisnike;	-broj objava;	IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	
5.1.7	ukidanje dozvole za uvoz pesticida - najkasnije šest mjeseci prije pristupanja EU;	-broj izdatih rješenja o registraciji; -broj izdatih vanrednih dozvola;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.1.8	službene kontrole uvoza pesticida;	-broj izvršenih kontrola; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.1.9	kontrole putničkih automobila u prekograničnom prometu u cilju otkrivanja prometa nelegalnih pesticida;	-broj izvršenih kontrola; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP UPC
5.1.10	organizovanje obuka za ocjenjivače za postupak ocjene aktivnih supstanci i sredstva za zaštitu bilja;	-broj izvršenih obuka; -broj obučenih ocjenjivača;	IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.1.11	priprema recepata (uputstva za upotrebu) supstanci niskog rizika;	-broj recepata; -broj objava na internet stanici;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP

CILJ 5.2
UNAPRIJEĐENI USLOVI ZA PROMET PESTICIDA

AKTIVNOSTI

R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.2.1	revizija/provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida – uvoz;	-broj izvršenih kontrola; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP UPC
5.2.2	revizija/provjera ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida na veliko;	-broj izvršenih kontrola; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.2.3	redovne provjere ispunjenosti uslova u objektima registrovanim za promet pesticida na malo;	-broj izvršenih kontrola; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.2.4	revizija/provjera ispunjenosti uslova u carinskim skladištima;	-broj izvršenih kontrola; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP UPC
5.2.5	službene kontrole kvaliteta savjeta i informacija o sigurnoj upotrebi, ograničenjima upotrebe i rizicima za zdravље ljudi, životinja i drugih organizama i ekološkim rizicima u objektima za promet pesticida na malo;	-broj izvršenih kontrola; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.2.6	izrada preporuke za subjekte koji se bave prometom pesticida na malo u dijelu davanja informacija korisnicima pesticida o izboru pesticida, skladištenju, pripremi, upotrebi, ličnoj zaštitnoj opremi i upravljanju otpadom;	-objavljena preporuka;	IV 2021	MPŠV UBHVFP
5.2.7	ažuriranje registara za promet pesticida;	-broj izvršenih ažuriranja;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.2.8	program monitoringa prometa sredstava za zaštitu bilja;	-broj izvršenih kontrola; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP

5.2.9	ažuriranje liste odgovornih lica u registru za promet pesticida na malo i veliko;	-broj ažuriranja;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.2.10	službene kontrole prometa pesticida;	-objavljen godišnji plan službenih kontrola;	II 2021 II 2022 II 2023 II 2024 II 2025	UBHVFP

CILJ 5.3

EDUKOVANA ADMINISTRACIJA, INSPEKTORI, DISTRIBUTERI, SAVJETODAVACI I LICA KOJA KORISTE PESTICIDE

AKTIVNOSTI

R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.3.1	obuke administracije i inspektora za službene kontrole pesticida;	-broj obuka;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP BTSF TAIEX
5.3.2	nastavak edukacije odgovornih lica koja se bave prometom pesticida na malo i veliko;	-broj izvršenih edukacija;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	BF
5.3.3	nastavak edukacije lica koja koriste pesticide;	-broj izvršenih edukacija;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP MZ IJZ MPŠV-DSPOBP MEPPU AZŽS
5.3.4	objedinjavanje postojećih materijala za obuku u jedinstveni materijal za edukaciju (Priručnik) i njegovo štampanje po projektovanom broju lica za edukaciju;	-štampanje priručnika;	IV 2024	UBHVFP MZ IJZ MPŠV-DSPOBP MEPPU AZŽS
5.3.5	zajednički rad administracije i savjetodavnih službi kod lica koja koriste pesticide u cilju edukacije;	-broj izvršenih posjeta;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	MPŠV MPŠV-DSPOBP UBHVFP
5.3.6	službene kontrole ovlašćenih lica za sprovođenje specijalističkog kursa;	-broj službenih kontrola;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.3.7	redovno ažuriranje baze podataka i objava na internet stranici Uprave o korisnicima pesticida sa završnim specijalističkim kursem;	-broj ažuriranja;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.3.8	program monitoringa održive upotrebe pesticida;	-objavljen monitoring; -broj kontrola na gazdinstvima;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP

CILJ 5.4

USPOSTAVLJEN I UNAPRJEĐEN SISTEM ZA UREĐAJE ZA PRIMJENU PESTICIDA

AKTIVNOSTI

R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.4.1	edukacije lica koja se bave prometom uređaja za upotrebu pesticida na malo kako bi krajnji korsnik dobio profesionalni savjet o upotrebni i održavanju uređaja;	-broj izvršenih edukacija;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	BF ZM
5.4.2	izrada preporuke za subjekte koji se bave prometom uređaja za upotrebu pesticida na malo u dijelu davanja informacija o izboru uređaja, skladишtenju, pripremi za rad, upotrebi, ličnoj zaštitnoj opremi i upravljanju otpadom, kao i o obaveznoj dinamici pregleda i sertifikacije uređaja;	-objavljena preporuka;	IV 2022	MPŠV UBHVFP BF ZM
5.4.3	javni poziv za dobijanje ovlašćenja za	-broj objavljenih poziva;	IV 2021	UBHVFP

	pregled uredaja za primjenu pesticida;	-broj izdatih ovlašćenja;	IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	
5.4.4	uspostavljanje sistema redovnih pregleda uredaja za primjenu pesticida koji su u upotrebi, u ovlašćenim ispitnim stanicama, kao i redovnu kalibraciju i tehničke kontrole ispravnosti uredaja za primjenu pesticida prije primjene pesticida;	-broj izvršenih kontrola; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP BF Ovlašćene institucije
5.4.5	službene kontrole kvaliteta savjeta i informacija o upotrebi uredaja za primjenu pesticida;	-broj izvršenih kontrola;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.4.6	nastavak edukacije lica koja koriste uredaje za primjenu pesticida;	-broj izvršenih edukacija;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP MZ IJZ ZM MPŠV MEPPU
5.4.7	zajednički rad administracije i savjetodavnih službi kod lica koja koriste uredaje za primjenu pesticida u cilju edukacije;	-broj izvršenih posjeta;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	MPŠV MPŠV-DSPOBP UBHVFP ZM
5.4.8	uspostavljanje službenih kontrola uredaja za primjenu pesticida;	-broj izvršenih kontrola;	IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.4.9	monitoring uredaja za upotrebu pesticida	-objavljen moniroting; -broj pregleda uredaja;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP Ovlašćene institucije

CILJ 5.5

PROMOVISANJE I PRIMJENA NAČELA INTEGRALNE ZAŠTITE BILJA I NAČELA DOBRE POLJOPRIVREDNE PRAKSE

AKTIVNOSTI

R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.5.1	izrada pravila za integralnu zaštitu bilja po biljnim vrstama;	-broj objavljenih pravila;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	MPŠV MPŠV-DSPOBP BF UBHVFP
5.5.2	ažuriranje pravilnika za integralnu zaštitu bilja;	-objavljen pravilnik;	IV 2023	MPŠV MPŠV-DSPOBP BF UBHVFP
5.5.3	ažuriranje pravilnika za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida;	-objavljen pravilnik;	IV 2022	MPŠV MPŠV-DSPOBP BF UBHVFP
5.5.4	izrada pravila za dobru praksu za upotrebu pesticida na javnim površinama;	-objavljen pravilo;	IV 2023	MPŠV BF UBHVFP
5.5.5	izrada vodiča za dobru poljoprivrednu praksu za upotrebu pesticida;	-objavljen vodič;	IV 2022	MPŠV MPŠV-DSPOBP BF UBHVFP
5.5.6	zajednički rad administracije i savjetodavnih službi za promovisanje integralne zaštite bilja;	-broj izvršenih posjeta;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	MPŠV MPŠV-DSPOBP UBHVFP
5.5.7	uspostavljanje službenih kontrola za integralnu zaštitu bilja;	-broj izvršenih kontrola;	IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.5.8	obuke savjetodavne službe;	-broj obuka;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	MPŠV MPŠV-DSPOBP UBHVFP BTSF TAIEX

CILJ 5.6				
USPOSTAVLJENI USLOVI ZA PRIMJENU PESTICIDA NA OSNOVU PROGNOZE POJAVE ŠTETNIH ORGANIZAMA				
AKTIVNOSTI				
R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.6.1	formiranje izvještajno-prognosne službe radi blagovremenog upozoravanja držaoca bilja o pojavi štetnih organizama i davanja preporuka za njihovo suzbijanje;	-formirana služba;	I 2025 (najkasnije)	MPŠV UBHVFP ZHMS
5.6.2	promovisanje izvještajno-prognosnih poslova;	-najmanje četiri javne promocije;	I 2025 II 2025 III 2025 IV 2025 (najkasnije)	MPŠV MPŠV-DSPOBP UBHVFP
5.6.3	zajednički rad administracije i savjetodavnih službi za promovisanje izvještajno-prognosnih poslova;	-broj izvršenih posjeta;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	MPŠV MPŠV-DSPOBP UBHVFP
CILJ 5.7				
SMANJENJE NEGATIVNOG UTICAJA PESTICIDA NA ZDRAVLJE LJUDI				
AKTIVNOSTI				
R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.7.1	nastavak edukacije lica koja koriste pesticide;	-broj izvršenih edukacija;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP MZ MER IJZ
5.7.2	promovisanje upotrebe lične zaštitne opreme za lica koja koriste pesticide;	-najmanje četiri javne promocije;	I 2025 II 2025 III 2025 IV 2025	MPŠV MER MPŠV-DSPOBP UBHVFP
5.7.3	usvajanje i sprovođenje monitoringa rezidua pesticida u hrani;	-broj objavljenih monitoringa; -broj uzetih uzoraka; -broj pozitivnih uzoraka;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP CETI
5.7.4	izvještavanje o monitoringu rezidua pesticida u hrani;	-broj objavljenih izvještaja;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP CETI
5.7.5	sprovođenje i izvještavanje o trovanjima izazvanih upotrebom pesticida;	-broj trovanja;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP MZ IJZ
CILJ 5.8				
SMANJENJE RIZIKA OD UPOTREBE PESTICIDA NA ŽIVOTNU SREDINU				
AKTIVNOSTI				
R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.8.1	nastavak edukacije lica koja koriste pesticide;	-broj izvršenih edukacija;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP MEPPU AZŽS
5.8.2	izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: -pčele;	-objavljeno pravilo;	I 2023	MPŠV UBHVFP BF FB CETI NVO
5.8.3	izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: -ptice;	-objavljeno pravilo;	IV 2023	MPŠV UBHVFP FB CETI NVO
5.8.4	izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: -ribe;	-objavljeno pravilo;	I 2024	MPŠV UBHVFP FB CETI NVO
5.8.5	izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje	-objavljeno pravilo;	IV 2024	MPŠV UBHVFP

	negativnih uticaja pesticida: -vode;			FB CETI NVO ZHMS UV
5.8.6	izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida: -zemljište;	-objavljeni pravilo;	I 2025	MPŠV UBHVFP BF FB CETI NVO
5.8.7	izrada i objava pravila za unaprjeđenje zaštite životne sredine kroz smanjenje negativnih uticaja pesticida na određene neciljane organizme: -drugi neciljani organizmi;	-objavljeni pravilo;	IV 2025	MPŠV UBHVFP BF FB CETI NVO
5.8.8	izrada i objava monitoringa rezidua pesticida u životnoj sredini: -podzemnih voda - površinskih voda -vode za piće	-objavljeni monitoring; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2021 I 2022 I 2023 I 2024 I 2025	UBHVFP MPŠV MEPPU AZŽS CETI UV ZHMS IJZ
5.8.9	izrada i objava monitoringa zaštite ptica, pčela, riba i zemljišta od nepravilne upotrebe pesticida;	-objavljeni monitoring; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	I 2022 I 2023 I 2024 I 2025	UBHVFP MEPPU AZŽS NVO

CILJ 5.9

SMANJENJE NEGATIVNOG UTICAJA OTPADA KOJI NASTAJE UPOTREBOM PESTICIDA NA ŽIVOTNU SREDINU

AKTIVNOSTI

R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.9.1	nastavak edukacije, lica koja koriste pesticide, o negativnom uticaju otpada koji nastaje upotrebom pesticida na životnu sredinu;	-broj izvršenih edukacija;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP MEPPU AZŽS
5.9.2	izrada pravila za dobru praksu za postupanja sa otpadom koji nastaje upotrebom pesticida radi zaštite životne sredine;	-objavljeni pravilo;	IV 2023	MPŠV MEPPU AZŽS UBHVFP
5.9.3	uspstavljanje službenih kontrola objekata za promet pesticida radi pravilnog postupanja sa pesticidima isteklog roka i slično;	-broj izvršenih kontrola;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.9.4	uspstavljanje službenih kontrola lica koja koriste pesticide u smislu kontrole postupanja sa otpadom koji nastaje upotrebom sredstava za zaštitu bilja;	-broj izvršenih kontrola; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP

CILJ 5.10

UNAPRJEĐENJE POSTUPKA PRIKUPLJANJA I OBRADE PODATAKA O PESTICIDIMA

AKTIVNOSTI

R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.10.1	edukacije lica koja se bave prometom pesticida o vođenju propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka;	-broj izvršenih edukacija;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP US
5.10.2	izrada vodiča za subjekte koji se bave prometom pesticida o vođenju propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka o pesticidima;	-objavljeni vodič;	IV 2022	UBHVFP US
5.10.3	službene kontrole o vođenju propisanih evidencija i dostavljanju propisanih podataka o pesticidima;	-broj izvršenih kontrola; -broj utvrđenih neusaglašenosti;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP
5.10.4	unaprjeđenje sistema dostavljanja podataka od strane lica zaduženih za dostavlja-	-razvijeno softversko rješenje;	IV 2022	UBHVFP US

	nje podataka Upravi i povezivanje sa izvještavanjem Uprave za statistiku;			
5.10.5	pilot projekat za upotrebu bar kodova na legitimacijama korisnika pesticida radi povezivanja prometa (prodaje) sa upotrebotom;	-završen pilot projekat;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP US Subjekti upisani u Registar za promet pesticida na malo

CILJ 5.11

UNAPRJEĐENJE INFORMISANOSTI JAVNOSTI

AKTIVNOSTI

R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.11.1	objava informacija o pesticidima na internet stranici Uprave i drugim medijima, a naročito o: -godišnjoj količini pesticida stavljenih u promet (nivo aktivne supstance); -broju lica koji se obučavao na specijalističkom kursu; -broju uređaja koji su testirani; -broju distributera koji ispunjavaju uslove za promet pesticida; -broju registrovanih pesticida u skladu sa zahtjevima; -broju izrađenih pravila integralne zaštite bilja po kulturama; -broju izrađenih uputstava iz oblasti pesticida; -odobrenim tretiranjima iz vazduha; i druge relevantne podatke;	-broj objava;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP US NVO MEDIJI

CILJ 5.12

JAČANJE ADMINISTRATIVNIH, INSPEKCIJSKIH I LABORATORIJSKIH KAPACITETA

AKTIVNOSTI

R. br.	Opis aktivnosti	Indikatori aktivnosti	Rok	Nosioci aktivnosti
5.12.1	jačanje kapaciteta administracije;	-broj zaposlenih u administraciji;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP Ministarstvo finansija i socijalnog staranja
5.12.2	jačanje kapaciteta fitosanitarne inspekcije;	-broj zaposlenih fitosanitarnih inspektora;	IV 2021 IV 2022 IV 2023 IV 2024 IV 2025	UBHVFP Ministarstvo finansija i socijalnog staranja
5.12.3	praćenje postupka akreditacije metoda za gotove formulacije pesticida;	-akreditovane metode;	IV 2024	CETI

6. Ovaj plan objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

*U ovaj plan prenijete su: Direktiva 2009/128/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. oktobra 2009. o uspostavljanju okvira Zajednice za dostizanje održive upotrebe pesticida član 4, član 8 stva 3 tačka a, član 9 stav 6, član 10, član 15; Direktiva komisije (EU) 2019/782 od 15. maja 2019. o dopuni Direktive 2009/128/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta o uspostavljanju harmonizovanih indikatora rizika; Direktiva (EZ) 1107/2009 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 21. septembra 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju van snage Direktive Savjeta 79/117/EEZ i 91/414/EEZ: član 53 o vanrednim dozvolama; Implementaciona Direktiva (EU) br. 540/2011 od 25. maja 2011. o sprovođenju Direktive (EZ) br. 1107/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu liste odobrenih aktivnih supstanci: kategorije aktivnih supstanci;

Broj: 04-3927

Podgorica, 2. septembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1460.

Na osnovu člana 174 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG”, br. 64/17, 44/18, 63/18 i 82/20), Ministarstvo unutrašnjih poslova donijelo je

P R A V I L N I K O NAČINU IZRADE I SADRŽINI TEHNIČKE DOKUMENTACIJE ZA SLOŽENE INŽENJERSKE OBJEKTE U KOJIMA SE PROIZVODE I SKLADIŠTE EKSPLOZIVNE MATERIJE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način izrade i bliža sadržina tehničke dokumentacije za složene inženjerske objekte u kojima se proizvode i skladište eksplozivne materije (u daljem tekstu: složeni inženjerski objekti).

Tehnička dokumentacija za složene inženjerske objekte

Član 2

Tehnička dokumentacija za složene inženjerske objekte izrađuje se kao:

- 1) idejno rješenje;
- 2) idejni projekat;
- 3) glavni projekat; i
- 4) elaborati i drugi projekti.
- 5)

Podloge za izradu tehničke dokumentacije i studija lokacije

Član 3

Izradi tehničke dokumentacije iz člana 2 ovog pravilnika prethodi izrada:

- 1) podloga za izradu tehničke dokumentacije; i
- 2) studije lokacije.

Podloge za izradu tehničke dokumentacije

Član 4

Podloge za izradu tehničke dokumentacije za složene inženjerske objekte obezbjeđuju polazne prostorne i fizičke podatke za izradu tehničke dokumentacije.

Podloge iz stava 1 ovog člana su:

- 1) geodetske podloge;
- 2) geotehničke podloge;
- 3) hidrološke i hidrometeorološke podloge;
- 4) seizmološke podloge; i
- 5) ostale podloge u zavisnosti od vrste i specifičnosti složenih inženjerskih objekata.

Geodetske podloge

Član 5

Geodetske podloge su podaci u analognom (grafičkom i foto) ili digitalnom obliku, i to:

- 1) osnovna državna karta, topografske i pregledne karte;
- 2) postojeći geodetski planovi ili izvodi iz tih planova;
- 3) geodetski planovi i/ili digitalni modeli terena i stalnih složenih inženjerskih objekata na njemu, izrađeni u skladu sa zahtjevima idejnog, odnosno glavnog projekta;
- 4) geodetski planovi podzemnih vodova i složenih inženjerskih objekata;
- 5) numerički i/ili grafički podaci o profilima terena i/ili objekata na njemu, izrađeni saglasno zahtjevima idejnog, odnosno glavnog projekta;
- 6) podaci iz katastra nepokretnosti ili katastra zemljišta;
- 7) tekstualni, numerički i grafički podaci o postojećim geodetskim mrežama; i
- 8) tekstualni, numerički i grafički podaci o tačnosti i pouzdanosti geodetskih mreža izrađenih u skladu sa zahtjevima realizacije složenog inženjerskog objekta u prostoru.

Geodetske podloge iz stava 1 ovog člana treba da budu ovjerene od organa uprave nadležnog za poslove premjera i katastra.

Geodetske podloge iz stava 1 tač. 3, 4 i 5 ovog člana ne treba da budu starije od šest mjeseci.

Obim i sadržaj geodetskih podloga iz stava 1 ovog člana utvrđuje se projektним zadatkom i projektom geodetskih radova, a u zavisnosti od vrste projekta.

Geodetske podloge na nivou izrade idejnog rješenja, odnosno idejnog projekta sadrže podatke iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana.

Geodetske podloge na nivou izrade glavnog projekta sadrže podatke iz stava 1 ovog člana.

Geotehničke podloge

Član 6

Geotehničke podloge za složene inženjerske objekte čini dokumentacija koja se izrađuje na osnovu odgovarajućih istraživanja i mjerjenja, i to:

- 1) inženjersko-geološka, hidrogeološka i seizmotektonska dokumentacija;
- 2) geofizička dokumentacija;
- 3) inženjersko-seizmološka dokumentacija;
- 4) dokumentacija građevinske mehanike tla;
- 5) dokumentacija građevinske mehanike stijena;
- 6) dokumentacija o lokalnim prirodnim i sekundarnim građevinskim materijalima;
- 7) dokumentacija o geotehničkoj melioraciji terena; i

8) dokumentacija o interakciji terena i elemenata građevinske konstrukcije.

Obim i sadržaj geotehničkih podloga iz stava 1 ovog člana utvrđuje se projektnim zadatkom i projektom istraživanja u zavisnosti od vrste projekata i raspoloživih podataka na nivou izrade:

1) idejnog rješenja za koji se, po pravilu, koriste raspoloživi podaci iz dokumentacije iz stava 1 tač. 1 do 6 ovog člana (arhivsko – fondovski i literaturni podaci);

2) idejnog projekta za koji se, po pravilu, koriste raspoloživi podaci iz prethodne faze projekta dopunjeni istraživanjima – prethodnim proučavanjima za fazu idejnog projekta za podatke iz stava 1 tač. 1 do 6 ovog člana; i

3) glavnog projekta za koji se, po pravilu, koriste raspoloživi podaci iz prethodnih faza projekta dopunjeni istraživanjima – prethodnim proučavanjima za fazu glavnog projekta za podatke iz stava 1 ovog člana.

Hidrološke i hidrometeorološke podlove

Član 7

Hidrološke i hidrometeorološke podlove za složene inženjerske objekte su hidrološke studije, elaborati i projekti koji su sastavni dio tehničke dokumentacije za projektovanje, izvođenje i eksploataciju složenih inženjerskih objekata.

Podaci za izradu hidroloških studija, elaborata i projekata su:

- 1) istorijski podaci;
- 2) mjerena meteoroloških i hidroloških veličina;
- 3) podaci koji se preuzimaju iz prethodnih hidroloških studija, elaborata i projekata;
- 4) podaci dobijeni mjerjenjima za potrebe određenog projekta;
- 5) podaci o fizičko – geografskim karakteristikama područja koji su dobijeni na osnovu odgovarajućeg kartografskog materijala; i
- 6) podaci o dodatnim snimanjima i terenskim radovima.

Obim i sadržaj hidroloških i hidrometeoroloških podloga iz stava 1 ovog člana zavise od vrste projekta, tipa složenog inženjerskog objekta i nivoa odgovarajućeg projekta i utvrđuju se posebnim projektnim zadacima i projektom dodatnih istraživanja.

Idejni, odnosno glavni projekt izrađuje se na osnovu hidroloških studija ili elaborata u okviru projekta odgovarajućeg složenog inženjerskog objekta koji daju sintezi prikaz hidroloških uslova i ograničenja, čiji je minimalni obim i sadržaj utvrđen u okviru sadržaja odgovarajuće tehničke dokumentacije.

U zavisnosti od vrste složenog inženjerskog objekta i projekta, osnovne elemente hidroloških studija čine, naročito:

- 1) pregled korišćenih hidrometeoroloških podataka;
 - 2) rezultati dodatnih hidroloških mjerena;
 - 3) analize klimatskog režima;
 - 4) analize meteoroloških uslova i parametara (sa posebnom analizom vjetra, snijega, kišnih padavina, temperaturnog režima vazduha, vode i zemljista i dr.);
 - 5) analize vodnog bilansa;
 - 6) analize oticaja vode;
 - 7) analize režima srednjih, malih i velikih voda;
 - 8) analize režima nanosa;
 - 9) analize režima leda; i
- 10) analize rezultata mjerena i praćenja parametara kvaliteta vode.

Seizmološke podlove

Član 8

Seizmološke podlove za složene inženjerske objekte čine:

- 1) geofizički i inženjerijsko-seizmološki istorijski podaci;
- 2) podaci dobijeni na osnovu odgovarajućih mjerena;
- 3) podaci o interakciji terena i elemenata građevinske konstrukcije koji se dobijaju na osnovu odgovarajućih istraživanja i mjerena; i
- 4) podaci o seizmičkim efektima izazvanim količinom eksploziva koja se može skladištiti, a koja neće ugroziti susjedne objekte.

Obim i sadržaj seizmoloških podloga iz stava 1 ovog člana zavisi od vrste projekta, tipa složenog inženjerskog objekta i nivoa odgovarajućeg projekta i utvrđuje se posebnim projektnim zadacima i projektom dodatnih istraživanja.

Projektnim zadatkom treba da se definisu mikroseizmičke rejonizacije sa potrebnim podacima za proračun konstrukcija.

Studija lokacije

Član 9

Studija lokacije za složene inženjerske objekte treba da sadrži opštu dokumentaciju iz člana 12 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10 i 11 ovog pravilnika.

Sadržaj studije lokacije

Član 10

Studija lokacije za složene inženjerske objekte sadrži:

- 1) tehnički izvještaj koji sadrži:
 - opšte podatke o objektu,
 - izbor i opis lokacije,
 - opis generalne konцепциje objekta, funkcionalnost i rješenja,
 - analizu mogućih varijanti tehničkih i prostornih rješenja objekta,
 - naziv i vrste eksplozivnih materija,
 - pirotehničku procjenu,
 - količinu i način pakovanja eksplozivnih materija,
 - podatke o opremljenosti lokacije komunalnom infrastrukturom bitnom sa aspekta zaštite od požara, i
 - procjenu uticaja na životnu sredinu i zaštitu prirodnih i nepokretnih kulturnih dobara;
- 2) grafičke priloge, i to:
 - situaciju objekta u razmjeri,
 - situaciju objekta sa zonama opasnosti od požara i eksplozije,

- situaciju objekta sa karakterističnim rastojanjima od granice parcele i susjednih objekata, i
 - situaciju objekta sa pristupnim i požarnim putevima;
- 3) mišljenje na izbor lokacije za izgradnju objekta za proizvodnju i skladištenje eksplozivnih materija.

Opšti dio tehničke dokumentacije

Član 11

Tehnička dokumentacija za idejni projekat i glavni projekat za složeni inženjerski objekat sadrži opšti dio, i to:

- 1) opštu dokumentaciju o projektu;
- 2) projektni zadatak;
- 3) tekstualnu dokumentaciju;
- 4) numeričku dokumentaciju;
- 5) grafičku dokumentaciju;
- 6) prateće studije, elaborate, projekte i drugu dokumentaciju; i
- 7) program kontrole i osiguranja kvaliteta.

Tehnička dokumentacija za idejno rješenje sadrži opšti dio iz stava 1 tač. 1 do 6 ovog člana.

Sadržaj opšte dokumentacije o projektu

Član 12

Idejni projekat i glavni projekat za složeni inženjerski objekat sadrže sljedeću opštu dokumentaciju o projektu, i to:

- 1) podatke o složenom inženjerskom objektu potpisane elektronskim potpisom projektanta i elektronskim potpisom revidenta, i to: podatke o investitoru, objektu, lokaciji, vrsti tehničke dokumentacije, projektantu, odgovornom licu i glavnem inženjeru (Obrazac 1);
- 2) sadržaj tehničke dokumentacije, odnosno spisak foldera ako se tehnička dokumentacija sastoji iz više foldera;
- 3) sadržaj pojedinih dijelova tehničke dokumentacije, odnosno foldera koji čine tehničku dokumentaciju;
- 4) ugovor između investitora i projektanta;
- 5) podatke o projektantu (naziv, sjedište, adresa, matični i registarski broj, djelatnost);
- 6) licencu projektanta i rješenje o ispunjenosti uslova;
- 7) rješenje o imenovanju ovlašćenog inženjera koji rukovodi izradom tehničke dokumentacije u cijelini;
- 8) podatke o ovlašćenim inženjerima, nazivu objekta, projektantu, glavnem inženjeru, djelovima tehničke dokumentacije, projektu, projektantu i odgovornom inženjeru (Obrazac 2);
- 9) licencu i rješenje o ispunjenosti uslova ovlašćenog inženjera koji rukovodi izradom tehničke dokumentacije u cijelini (u daljem tekstu: glavni inženjer) i licencu i rješenja o ispunjenosti uslova odgovornih ovlašćenih inženjera koji rukovode izradom tehničke dokumentacije za pojedine djelove tehničke dokumentacije (u daljem tekstu: odgovorni inženjer);
- 10) dokaz o osiguranju od profesionalne odgovornosti projektanta;
- 11) urbanističko-tehničke uslove;
- 12) izjavu glavnog inženjera da je tehnička dokumentacija izrađena u skladu sa važećim propisima, podatke o objektu, lokaciji, vrsti i dijelu tehničke dokumentacije i odgovornom inženjeru, potpis glavnog inženjera, mjesto i datum i potpis odgovornog lica (Obrazac 3).
- 13) izjavu o međusobnoj usaglašenosti svih djelova tehničke dokumentacije, podatke o objektu, lokaciji, vrsti tehničke dokumentacije i glavnem inženjeru, potpis glavnog inženjera, mjesto i datum i potpis odgovornog lica (Obrazac 4);
- 14) podatke o objektu (Obrazac 5); i
- 15) podatke o projektantu koji se odnose na objekat, glavnog inženjera, odgovornog inženjera, saradnika, datum izrade, mjesto za potpis i pečat projektanta, podatke o investitoru koji se odnose na lokaciju, vrstu tehničke dokumentacije, na dio tehničke dokumentacije, razmjere, prilog, broj priloga, broj strana, datum revizije i mjesto za potpis i pečat investitora (Obrazac 6).

Idejno rješenje za složene inženjerske objekte sadrži opštu dokumentaciju iz stava 1 tač. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10 i 11 ovog člana.

Projektni zadatak

Član 13

Projektnim zadatkom utvrđuju se osnovni elementi i tehnički uslovi na osnovu kojih se izrađuju idejno rješenje, idejni projekat i glavni projekat za složene inženjerske objekte, a polazna osnova za izradu svih vrsta projekata je projektni zadatak.

Projektni zadatak, naročito, sadrži:

- 1) ciljeve i svrhu izrade projekta;
- 2) predmet projekta (opšti podaci o složenom inženjerskom objektu, lokacija, etapnost izgradnje, veze sa okruženjem, i dr.);
- 3) uslove iz odgovarajuće prostorno-planske i urbanističke dokumentacije i rezultate prethodnih proučavanja;
- 4) osnove za projektovanje (propisi za izradu dokumentacije, potrebna prethodna proučavanja i prethodni radovi za odgovarajuću vrstu projekta i saradnja učesnika u izradi tehničke dokumentacije);
- 5) strukturu procesa izrade tehničke dokumentacije, sastav i opremu tehničke dokumentacije po zbirnim i pojedinačnim dokumentima;
- 6) rokove završetka projekta (parcijalne i konačne), sadržaje međufaza i međurokove za odlučivanje; i
- 7) posebne uslove za postupak stručne i tehničke kontrole.

Program kontrole i osiguranja kvaliteta

Član 14

Program kontrole i osiguranja kvaliteta sadrži pregled i specifikaciju svojstva građevinskih i drugih proizvoda kao i prefabrikovanih elemenata koji se ugrađuju u objekat, opis potrebnih ispitivanja i zahtijevanih rezultata kojima se dokazuje traženi kvalitet i ispunjavaju osnovni zahtjevi za objekat.

Program kontrole i osiguranja kvaliteta u odgovarajućim djelovima tehničke dokumentacije sadrži:

- 1) svojstva bitnih karakteristika koja moraju imati građevinski i drugi proizvodi koji se ugrađuju u objekat;
- 2) potrebna ispitivanja i postupke dokazivanja upotrebljivosti građevinskih i drugih proizvoda za one proizvode koji su proizvedeni na gradilištu za potrebe tog objekta u koji će biti ugrađeni;
- 3) potrebna ispitivanja i postupke dokazivanja tehničke i/ili funkcionalne ispravnosti dijela objekta;
- 4) zahtjeve koji moraju biti ispunjeni tokom izgradnje objekta, a koji mogu uticati na postizanje projektovanih tehničkih i/ili funkcionalnih svojstava tog djela objekta, kao i na ispunjavanje osnovnih zahtjeva za objekat u cijelini;
- 5) postupke ispitivanja izvedenih djelova objekta koji se sprovode prije i tokom upotrebe objekta;
- 6) detaljan opis probnog rada kojim se moraju prikazati potrebna ispitivanja ispunjavanja zahtjeva za objekat, predviđene rezultate ispitivanja i predviđeno vrijeme trajanja probnog rada, ako za taj objekat postoji potreba probnog rada;
- 7) zahtjeve učestalosti periodičnih pregleda tokom upotrebe, a u svrhu održavanja dijela objekta, pregled i opis potrebnih kontrolnih postupaka ispitivanja i zahtijevanih rezultata kojima će se dokazati usaglašenost sa svojstvima predviđenim projektom; i
- 8) popis propisa i standarda čiju primjenu program kontrole i osiguranja kvaliteta određuje.

Sadržaj idejnog rješenja

Član 15

Idejno rješenje za složeni inženjerski objekat, pored sadržaja iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, sadrži:

- 1) tehnički izvještaj koji sadrži:
 - opšte podatke o objektu,
 - izbor i opis lokacije,
 - naziv i vrste eksplozivnih materija koje se proizvode i skladište,
 - opis generalne koncepcije objekta i funkcionalnosti objekta,
 - analizu mogućih varijanti tehničkih i prostornih rješenja objekta,
 - analizu prirodnih i drugih uslova za izgradnju i ekspolataciju objekta,
 - procjenu uticaja na životnu sredinu i zaštitu prirodnih i nepokretnih kulturnih dobara,
 - trajanje izgradnje i početak eksploatacije objekta, i
 - program istražnih radova za potrebe idejnog projekta;
- 2) analizu troškova izgradnje i eksploatacije objekta;
- 3) grafičke priloge, i to:
 - situaciju objekta u razmjeri,
 - situaciju objekta sa zonama opasnosti,
 - situaciju objekta sa karakterističnim rastojanjima od granice parcele i susjednih objekata,
 - situaciju objekta sa pristupnim putevima i internim saobraćajnicama - požarnim putevima oko objekta, i
 - karakteristične osnove, presjeke i izgled u razmjeri 1:500 (1:200).

Idejni projekat za složeni inženjerski objekat

Član 16

Idejni projekat za složeni inženjerski objekat obuhvata:

- 1) idejni arhitektonski projekat;
- 2) idejni projekat konstrukcije;
- 3) idejni projekat unutrašnjih instalacija jake i slabe struje;
- 4) idejni projekat instalacija grijanja i provjetravanja; i
- 5) idejni projekat unutrašnjih instalacija vodovoda i kanalizacije.

Idejni arhitektonski projekat

Član 17

Idejnim arhitektonskim projektom za složeni inženjerski objekat definišu se položaj i kapacitet objekta, prostorno oblikovanje, izbor osnovnih građevinskih i materijala finalne, unutrašnje i spoljnje obrade, približni predmjer radova sa predračunom.

Idejni arhitektonski projekat za složeni inženjerski objekat može da sadrži varijantna tehnička rješenja.

Sadržaj idejnog arhitektonskog projekta

Član 18

Idejni arhitektonski projekat za složeni inženjerski objekat, pored sadržaja iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, naročito, sadrži:

- 1) tehnički izvještaj koji sadrži:
 - opšte podatke o objektu,
 - opis lokacije objekta,
 - opis funkcionalnog rješenja i tehničko-tehnoloških karakteristika objekta,
 - naziv i vrste eksplozivnih materija koje se proizvode i skladište,
 - analizu tehničko-tehnoloških elemenata izgradnje objekta,
 - opis mjera za sprječavanje i smanjenje štetnog uticaja na životnu sredinu i zaštitu prirodnih i nepokretnih kulturnih dobara,
 - uporednu analizu varijantnih tehničkih rješenja i izbor optimalne varijante, i
 - program istražnih radova za potrebe glavnog projekta;
- 2) predmjer i predračun svih arhitektonsko-građevinskih i zanatskih radova;
- 3) grafičke priloge, i to:
 - situaciju u razmjeri 1:200,
 - osnove svih nivoa i osnove krova objekta u razmjeri 1:200,

- karakteristične poduze i poprečne presjeke kroz objekat u razmjeri 1:200, i
- priloge za prezentaciju (perspektivni izgled objekta, maketa i sl.).

Idejni projekat konstrukcije

Član 19

Idejni projekat konstrukcije za složeni inženjerski objekat izrađuje se za potrebe utvrđivanja koncepcije konstrukcije objekta i utvrđuje se:

- 1) sistem konstrukcije u cjelini i po elementima konstrukcije objekta i konstrukcije procesa i eventualne opreme;
- 2) dejstvo na konstrukciju (snijeg, vjetar, temperatura, seizmika, pomjeranje oslonaca i dr.);
- 3) materijali od kojih se konstrukcija izrađuje;
- 4) granična stanja nosivosti i upotrebljivosti;
- 5) interakcija objekta sa tlom; i
- 6) globalna geometrija elemenata sa konstrukcijom.

Idejni projekat konstrukcije za složene inženjerske objekte može da sadrži varijantna tehnička rješenja.

Sadržaj idejnog projekta konstrukcije

Član 20

Idejni projekat konstrukcije za složeni inženjerski objekat, pored sadržaja iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, naročito, sadrži i:

- 1) tehnički izvještaj koji sadrži:
 - opšte podatke o konstrukciji objekta,
 - podatke o lokaciji, uslovima zemljишta i fundiranja, klimatskoj zoni i zoni seizmičnosti,
 - opise izbora konstruktivnog sistema sa osvrtom na varijantna rješenja, a posebno uzimajući u obzir pirotehničku procjenu,
 - izbor materijala od kojeg je izgrađena konstrukcija objekta, i
 - generalne mogućnosti tehnologije izvođenja radova;
- 2) opšti statički proračun (radi se za glavne konstruktivne elemente konstrukcije objekta kojim se provjerava koncepcionalno rješenje konstrukcije objekta i način fundiranja i određuju osnovne dimenzije elemenata konstrukcije i fundamenata);
- 3) grafičku dokumentaciju koja sadrži dispozicione planove sa oznakama glavnih konstruktivnih elemenata konstrukcije i fundamenata;
- 4) tehničko-ekonomsko upoređivanje varijantnih rješenja (analiza prednosti i nedostataka varijantnih rješenja sa aspekta mogućnosti i tehnologije izvođenja radova, potrebne opreme, vremena izvođenja radova i uslova eksploracije i održavanja objekta); i
- 5) predmjer i predračun konstrukcije objekta (opis svih radova sa cijenom izgradnje konstrukcije objekta u cjelini i cijenom izgradnje konstrukcije po elementima, kao i konstrukcije za potrebe tehnološke opreme i procesa).

Idejni projekat unutrašnjih instalacija jake i slabe struje

Član 21

Idejni projekat unutrašnjih instalacija jake i slabe struje za složeni inženjerski objekat izrađuje se za potrebe utvrđivanja koncepcije tih instalacija, energetskih potreba i načina povezivanja sa postojećom mrežom infrastrukture.

Sadržaj idejnog projekta unutrašnjih instalacija jake i slabe struje

Član 22

Idejni projekat unutrašnjih instalacija jake i slabe struje za složeni inženjerski objekat, pored sadržaja iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, naročito, sadrži i:

- 1) tehnički izvještaj koji sadrži opis projektovanih unutrašnjih instalacija jake i slabe struje sa obrazloženjem usvojenih rješenja;
- 2) proračun osvjetljenja svih specijalnih i velikih prostorija, proračun dimenzija napojnih vodova niskog napona od glavne do pomoćnih razvodnih tabli za sve instalacije jake struje (osvjetljenje, termiku i motorni razvod), proračun dimenzija vodova niskog napona svih spoljnjih vodova od glavne do pomoćnih razvodnih tabli, proračun spoljnog električnog osvjetljenja, proračun opterećenja za izbor transformatora (ako se predviđa nova transformatorska stanica), proračun opterećenja za izbor snage agregata (za objekte sa pomoćnim izvorom električne energije), proračun opterećenja za izbor snage kondenzatorskih baterija, proračun za izbor telefonske podcentralne, proračun za izbor kapaciteta razglasne stanice i dr.);
- 3) predmjer i predračun koji sadrži sve radove koji su potrebni za izvođenje projektovanog postrojenja, odnosno električne instalacije sa detaljnim opisom svih radova, količinu materijala i opreme, vrstu i kvalitet materijala, cijenu koštanja radova, opreme i izvođenja projektovanih postrojenja i način izvođenja radova sa tehničkim uslovima izrade; i
- 4) grafičku dokumentaciju, i to: šemu energetskog rješenja napajanja i razvođenja električne energije, dispoziciju transformatorske stanice i pomoćnih postrojenja, situaciju – dovod visokog i razvod niskog napona, situaciju – razvod instalacija slabe struje, situaciju – spoljno električno osvjetljenje, unutrašnje električno osvjetljenje posebno za svaki objekat, instalacije motornog pogona posebno za svaki objekat i instalacije slabe struje posebno za svaki objekat.

Idejni projekat instalacija grijanja i provjetravanja

Član 23

Idejni projekat instalacija grijanja i provjetravanja za složeni inženjerski objekat izrađuje se za potrebe utvrđivanja koncepcije tih instalacija, proračuna termike, hidraulike i dr. i načina povezivanja sa postojećom mrežom infrastrukture.

Sadržaj idejnog projekta instalacija grijanja i provjetravanja

Član 24

Idejni projekat instalacija grijanja i provjetravanja za složeni inženjerski objekat, pored sadržaja iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, naročito, sadrži i:

- 1) tehnički izvještaj koji sadrži opis projektovanih mašinskih instalacija sa obrazloženjem usvojenih rješenja;
- 2) proračune koji sadrže približne termičke, hidraulične i druge proračune koji su potrebni s obzirom na vrstu mašinskih instalacija, odnosno postrojenja koje se projektuje, dijagram opterećenja i potrošnje određenog odgovarajućeg energenta,
- 3) predmjer i predračun koji sadrži količine i specifikaciju radova, jedinične cijene za radove, materijale i opremu, iznos koštanja pojedinih vrsta instalacija i postrojenja, ukupan iznos koštanja projektovanih instalacija ili postrojenja; i

4) grafičku dokumentaciju, i to: šemu razvoda i mrežu spoljnog razvoda, dispozicioni crtež instalacija u objektu i dispozicioni crtež rasporeda opreme na mjestima proizvodnje.

Idejni projekat unutrašnjih instalacija vodovoda i kanalizacije

Član 25

Idejni projekat unutrašnjih instalacija vodovoda i kanalizacije za složeni inženjerski objekat izrađuje se za potrebe utvrđivanja koncepcije tih instalacija, potrebe snabdijevanja vodom, potrebe kapaciteta kanalizacionih cjevovoda i načina povezivanja sa postojećom mrežom infrastrukture.

Sadržaj idejnog projekta unutrašnjih instalacija vodovoda i kanalizacije

Član 26

Idejni projekat unutrašnjih instalacija vodovoda i kanalizacije za složeni inženjerski objekat pored sadržaja iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, naročito, sadrži:

- 1) opis projektovanih instalacija i obrazloženje usvojenih rješenja;
- 2) podatke o spoljnjim instalacijama vodovoda i kanalizacije;
- 3) opis terena sa svim podacima o terenu;
- 4) opis glavnih materijala koji su potrebni za izvođenje projektovanih instalacija;
- 5) podatke o drugim unutrašnjim instalacijama čije je ugrađivanje predvideno;
- 6) hidraulički proračun unutrašnje vodovodne mreže i hidraulički proračun glavne horizontalne unutrašnje kanalizacione mreže;
- 7) predmjer i predračun vodovodne mreže, sanitarnih uređaja i kanalizacione mreže;
- 8) crteže koji sadrže sve osnove sa ucrtanim sanitarnim objektima, šemom razvoda i mjestima vertikala, presjek glavnog (sabirnog) kanala od priključka na komunalnu kanalizacionu mrežu i rješenje svih specijalnih sanitarnih objekata; i
- 9) druge podatke koji su uslovljivali usvojeno rješenje koje se odnosi na unutrašnje instalacije vodovoda i kanalizacije.

Glavni projekat za složeni inženjerski objekat

Član 27

Glavni projekat za složeni inženjerski objekat obuhvata:

- 1) glavni arhitektonski projekat;
- 2) glavni projekt konstrukcije;
- 3) glavni projekt instalacija jake i slabe struje;
- 4) glavni projekt instalacija grijanja i provjetravanja; i
- 5) glavni projekt unutrašnjeg vodovoda i kanalizacije.

Glavni arhitektonski projekat

Član 28

Glavnim arhitektonskim projektom za složeni inženjerski objekat definišu se svi elementi arhitektonsko-građevinskog sklopa i svi neophodni građevinsko-zanatski radovi, obrade unutrašnjih prostora i fasade, zaštita susjednih objekata, zaštita od vode i vlage, toplotna i zvučna zaštita, troškovi izgradnje i održavanja objekta i sve ostalo potrebno za izvođenje radova na izgradnji objekta.

Sadržaj glavnog arhitektonskog projekta

Član 29

Glavni arhitektonski projekat za složeni inženjerski objekat, pored sadržaja iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, naročito, sadrži:

- 1) tehnički izveštaj koji sadrži:
 - opšte podatke o objektu,
 - opis lokacije objekta,
 - naziv i vrste eksplozivnih materija koje se proizvode i skladište,
 - opis usvojenog funkcionalnog rješenja objekta sa osvrtom na tehnološke aspekte iz idejnog projekta,
 - cjelokupni opis konstrukcije,
 - opis svih građevinskih i građevinsko-zanatskih radova, izbor materijala, finalne obrade unutrašnjih prostora i fasade,
 - opis zaštite objekta od vode, vlage, toplice i zvuka,
 - opis mjera za sprečavanje ili smanjivanje štetnih uticaja na životnu sredinu i zaštitu susjednih objekata, prirodnih i nepokretnih dobara, i
 - opis tehničko-tehnoloških i organizacionih rješenja za izgradnju objekta;
- 2) elaborat zaštite od požara;
- 3) elaborat toplotne zaštite;
- 4) elaborat zvučne zaštite;
- 5) predmjer i predračun svih građevinskih i građevinsko-zanatskih radova i opreme koja nije obuhvaćena drugim posebnim projektima;
- 6) grafičku dokumentaciju, i to:
 - situaciju u razmjeri 1:200 (1:500),
 - osnove temelja u razmjeri 1:100 (1:50),
 - osnove svih etaža u objektu u razmjeri 1:100 (1:50),
 - osnove krovne konstrukcije i krova u razmjeri 1:100 (1:50),
 - sve potrebne poprečne i podužne presjeke kroz objekat u razmjeri 1:100 (1:50),
 - sve izglede objekta u razmjeri 1:100 (1:50), i
 - specifikacije stolarije, bravarije i opreme koja nije obuhvaćena drugim posebnim projektima.

Glavni projekat konstrukcije

Član 30

Glavni projekat konstrukcije za složeni inženjerski objekat izrađuje se za potrebe izvođenja konstrukcije sa kompletnim i detaljnim podacima o izabranom konstruktivnom sistemu, dimenzionisanja konstruktivnih elemenata i kvaliteta materijala ugrađenih u konstrukciju,

detaljnog opisa radova sa količinama i cijenama, drugih proračuna za potrebe konstrukcije i konstruktivnih elemenata neophodnih za definisanje izvođačkih detalja, kao i uslova za održavanje konstrukcije.

Sadržaj glavnog projekta konstrukcije

Član 31

Glavni projekat konstrukcije za složeni inženjerski objekat, pored sadržaja iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, naročito, sadrži i:

1) tehnički izveštaj koji sadrži:

- opšte podatke o konstrukciji objekta,
- podatke o lokaciji, uslovima zemljišta i fundiranja, klimatskoj zoni i zoni seizmičnosti,
- opis usvojenog konstruktivnog sistema za prijem opterećenja (gravitacionog i horizontalnog opterećenja od opreme i mašina i dr.),
- mjerodavne uticaje i kombinacije dejstava,
- opis kvaliteta materijala za konstrukciju objekta i posebne zahtjeve u tom pogledu, i
- redoslijed izvođenja pojedinih radova ako se to posebno zahtijeva;

2) tehničke uslove za izvođenje radova na konstrukciji objekta, i to:

- detaljni opis izvođenja pojedinih elemenata i radova na konstrukciji objekta,
- bliže uslove u pogledu kvaliteta materijala,
- metodologiju i obim kontrole izvođenja radova na konstrukciji objekta,
- pregled mjerodavnih tehničkih propisa i standarde prema kojima se izvode radovi,
- detaljan opis tehničkog procesa radova od značaja za konstrukciju objekta,
- postupak i redoslijed montaže, i
- zaštitu elemenata konstrukcije;

3) statički proračun koji sadrži:

- statički sistem,
- analizu opterećenja i moguće kombinacije dejstava koje mogu uticati na konstrukciju,
- statički (dinamički) uticaj i envelope ekstremnih uticaja,
- određivanje dimenzija i kontrola usvojenih dimenzija elemenata konstrukcije objekta prema mjerodavnim uticajima, uzimajući u obzir i pirotehničku procjenu, i
- kontrolu ostalih mjerodavnih graničnih stanja za usvojene dimenzije elemenata;

4) grafičku dokumentaciju i to:

- dispozicione planove i planove pozicija (potrebne osnove, presjeke i izglede sa unijetim oznakama pojedinih pozicija iz statičkog proračuna), i
- planove oplate pojedinih elemenata i djelova konstrukcije;

5) predmjer i predračun radova konstrukcije (detaljan opis radova sa količinama materijala i cijenom objekta u cjelini i cijena izrade konstrukcije koja zahtjeva dodatnu tehnološku opremu i proces);

6) program održavanja konstrukcije objekta (učestalost kontrolnih pregleda u zavisnosti od tipa i vrste konstrukcije objekta i uslova sredine i eksploatacije u cilju obezbeđenja projektom predviđene sigurnosti i funkcionalnosti konstrukcije objekta u toku njenog vijeka eksploatacije), koji sadrži:

- program i periode vizuelnog osmatranja pojedinih elemenata konstrukcije (snimanje položaja i veličine naprslina i drugih oštećenja),
- program kontrole i mjerjenja deformacija pojedinih elemenata konstrukcije, i
- program preduzimanja mjera i intervencija u cilju saniranja eventualnih oštećenja koja utiču na sigurnost, trajnost i funkcionalnost konstrukcije ili njenih djelova i elemenata.

Glavni projekat instalacija jake i slabe struje

Član 32

Glavni projekat instalacija jake i slabe struje za složeni inženjerski objekat izrađuje se za potrebe izvođenja tih instalacija sa kompletnim detaljnim definisanjem svih materijala, postrojenja i opreme, kao i energetskih potreba i načina povezivanja sa postojećom mrežom infrastrukture.

Sadržaj glavnog projekta instalacija jake i slabe struje

Član 33

Glavni projekat instalacija jake i slabe struje za složeni inženjerski objekat, pored sadržaja iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, naročito, sadrži i:

1) tehnički izveštaj (opis projektovanih instalacija i postrojenja jake i slabe struje, tehničko obrazloženje usvojenih rješenja, materijala i opreme, tehničke uslove za izvođenje pojedinih instalacija i postrojenja, primijenjene tehničke propise, standarde i drugu tehničku regulativu);

2) proračune (proračun dovoda visokog napona od mjesta priključka na komunalnu električnu mrežu do trafostanice u objektu, proračun transformatorske stanice 10/1,4 kV, proračun razvoda niskog napona 0,4 kV spoljne električne instalacije, proračun i izbor rezervnog izvora napajanja električnom energijom - dizel električni agregat ili UPS uređaji, instalacije termičkih potrošača i motornog pogona, instalacije telefona, instalacije ozvučavanja i specijalne instalacije, proračun karakterističnih veličina potrebnih za pravilan izbor uređaja i vodova instalacija električnog osvjetljjenja);

3) predmjer i predračun svih radova koji su potrebni za izvođenje projektovanog postrojenja, odnosno električnih instalacija sa detaljnim opisom svih radova (tačne količine materijala i opreme, vrste i kvaliteta materijala i podataka o troškovima izrade); i

4) grafičku dokumentaciju koju čine crteži dovoda visokog napona, transformatorske stanice i pomoćnog postrojenja, spoljnog kablovskog razvoda niskog napona i vodova slabe struje, spoljnog električnog osvjetljenja, instalacije električnog osvjetljenja, instalacije motornog pogona, instalacije slabe struje, instalacije gromobranske zaštite i ostalih instalacija.

Glavni projekt instalacija grijanja i provjetravanja

Član 34

Glavni projekt instalacija grijanja i provjetravanja za složeni inženjerski objekat izrađuje se za potrebe izvođenja tih instalacija sa kompletnim detaljnim definisanjem svih materijala, postrojenja i opreme, kao i detaljnih proračuna potrošnje, gubitka i dobitka toplove i načina povezivanja opreme međusobno i sa postojećom mrežom infrastrukture.

Sadržaj glavnog projekta instalacija grijanja i provjetravanja

Član 35

Glavni projekt instalacija grijanja i provjetravanja za složeni inženjerski objekat, pored sadržaja iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, naročito, sadrži:

1) tehnički izvještaj koji sadrži opis projektovanih instalacija i postrojenja, tehničko obrazloženje usvojenih rješenja koja moraju obezbijediti sigurnost sa aspekta zaštite od požara, materijala i opreme, tehničke uslove za izvođenje pojedinih instalacija i postrojenja, primijenjene tehničke propise, standarde i drugu tehničku regulativu;

2) proračun potrošnje, gubitka i dobitka toplove, proračun kapaciteta i broja izvora i agregata za ostvarivanje uslova koji su potrebni da bi projektovane instalacije odgovarale svojoj namjeni, proračun opreme cijevne i kanalne mreže i ostale opreme instalacija;

3) predmjer i predračun koji sadrži količine svih vrsta radova potrebnih za izvođenje mašinskih instalacija sa pojedinačnim iskazom mjera i ukupnom količinom radova i specifikacijom opreme sa tehničkim karakteristikama i količinama upotrijebljenog materijala, opšte, posebne i tehničke uslove izrade instalacija grijanja i provjetravanja, predračun koštanja radova sa opisom radova, rekapitulaciju koštanja svih vrsta radova predviđenih projektom, sa ukupnim iznosom koštanja;

4) grafičku dokumentaciju, i to: konačnu šemu razvoda i funkcionalnosti sistema grijanja i provjetravanja, crteže mreže spoljnog razvoda, unutrašnjih instalacija grijanja i provjetravanja, mjesta izvoda ili proizvodnje, situaciju i trasu spoljnijih vodova razvoda, položaj objekta i trase, kao i mjesta ukrštanja spoljnijih vodova sa drugim mrežama i objektima.

Glavni projekt unutrašnjeg vodovoda i kanalizacije

Član 36

Glavni projekt unutrašnjeg vodovoda i kanalizacije za složeni inženjerski objekat izrađuje se za potrebe izvođenja tih instalacija sa kompletним definisanjem svih materijala i opreme, kao i detaljnih proračuna potrošnje vode, kapaciteta kanalizacije i načina povezivanja cjevovoda vode međusobno, cjevovoda kanalizacije međusobno i povezivanja svih sistema sa postojećom mrežom infrastrukture.

Sadržaj glavnog projekta unutrašnjeg vodovoda i kanalizacije

Član 37

Glavni projekt unutrašnjeg vodovoda i kanalizacije za složeni inženjerski objekat, pored sadržaja iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, naročito, sadrži:

1) tehničke podatke koji sadrže prikaze obrazloženja stručne tehničke razrade usvojenih rješenja sa komunalnom infrastrukturom ili sa rezervoarima za vodu i pratećim instalacijama za unutrašnji vodovod i kanalizaciju, podatke o glavnim materijalima usvojenim za izvođenje projektovanih instalacija vodovoda i kanalizacije, primijenjene tehničke propise, standarde, tehničke regulative sa posebnim hidrauličkim proračunima unutrašnje vodovodne i kanalizacione mreže i statičkim proračunom za specijalne građevinske objekte za vodovod i kanalizaciju;

2) predmjer i predračun koji sadrže tačne količine svih vrsta instalacionih radova (hidrantske mreže, sprinkler instalacije i kanalizacije) sa pojedinačnim iskazom mjera i ukupnom količinom radova, specifikaciju i količine potrebnog materijala za izvođenje projektovanih instalacija, po vrstama, opis pojedinih vrsta radova, način izvođenja, vrstu i kvalitet materijala od koga treba da bude izvedena svaka pojedina vrsta radova, jedinice mjere, jedinice cijene i način obračunavanja svake pojedine vrste radova, ukupan iznos koštanja svake pojedine vrste radova, rekapitulaciju pojedinačnog koštanja svih vrsta radova predviđenih glavnim projektom i ukupan iznos koštanja projektovanih instalacija vodovoda i kanalizacije i sanitarnih uređaja, kalkulaciju cijena (podaci o troškovima materijala, podaci o troškovima izrade, kalkulativna prodajna cijena);

3) situaciju koja sadrži položaj komunalne vodovodne i kanalizacione mreže sa prečnikom, raspoloživim pritiskom komunalne vodovodne mreže, mjestima uličnih revizionih okana i prečnikom i padom komunalnih kanala, vodovodnu i kanalizacionu mrežu u opštim crtama na mjestima priključaka na odgovarajuće komunalne mreže, odnosno na vodovodno izvorište i septičke jame;

4) situaciju koja sadrži položaj rezervoara za hidrantsku i sprinkler instalaciju iz arhitektonsko- građevinskog dijela glavnog projekta sa ucrtanim mjestima priključaka na projektovanu mrežu objekta i ucrtanim priključkom za vatrogasnog vozila;

5) crteže, i to: sve osnove iz arhitektonsko-građevinskog dijela glavnog projekta sa ucrtanim mjestima vertikala i razvodnom mrežom od vertikala do sanitarnih uređaja i sa rasporedom sanitarnih uređaja, razvodnu vodovodnu mrežu u aksonometrijskom crtežu pod uglom od 45 stepeni sa upisanim prečnicima, izlivnim mjestima, dužinama i jedinicama opterećenja, sve kanalizacione vertikale u razvijenom presjeku sa ucrtanim uređajima, pripadajućom razvodnom mrežom, prečnicima i padovima, podatke za izgradnju specijalnih vodovodnih i kanalizacionih objekata; i

6) crteže, i to sve osnove iz arhitektonsko-građevinskog dijela glavnog projekta sa ucrtanim mjestima vertikala i razvodnom mrežom sprinkler instalacija sa rasporedom mlažnica, razvodnu mrežu u aksonometrijskom crtežu sa upisanim prečnicima i dužinama, izlivnim mjestima, podatke i proračune za izbor Buster stanice za povećanje pritiska u instalacijama.

Elaborati i projekt organizacije i tehnologije građenja

Član 38

Elaborati i projekt organizacije i tehnologije građenja za složeni inženjerski objekat su obavezni dio tehničke dokumentacije i izrađuju se kao:

- 1) elaborat o funkcionalnosti i racionalnosti izgradnje objekta;
- 2) elaborat o tehničko-tehnološkim i organizacionim elementima izgradnje objekta; i
- 3) glavni projekt organizacije i tehnologije građenja.

Elaborat o funkcionalnosti i racionalnosti izgradnje objekta je obavezni dio idejnog rješenja, elaborat o tehničko-tehnološkim i organizacionim elementima izgradnje objekta je obavezni dio idejnog projekta, a glavni projekt organizacije i tehnologije građenja je obavezni dio glavnog projekta složenog inženjerskog objekta.

Podloge za izradu elaborata i projekata građenja su:

- 1) relevantni podaci iz projekta odgovarajućeg nivoa;

- 2) podaci koji se u skladu sa ovim pravilnikom ne nalaze u projektima odgovarajućeg nivoa, a posebno:
- podaci o mogućnostima nabavke i cijenama građevinskog materijala,
 - podaci o mogućnostima angažovanja i cijenama radne snage u građevinarstvu,
 - podaci o mogućnostima angažovanja i cijenama građevinske mehanizacije,
 - podaci o karakteristikama građevinskog materijala, radne snage i mehanizacije,
 - podaci o karakteristikama transportnih mreža i cijenama transporta relevantnim za transport tokom izgradnje objekta, i
 - podaci o mogućnostima obezbeđenja smještaja, ishrane i ostalih potreba radnika.

Elaborati i projekt organizacije i tehnologije građenja se izrađuju uporedno sa odgovarajućim projektima složenog inženjerskog objekta.

Elaborat o funkcionalnosti i racionalnosti izgradnje

Član 39

Elaborat o funkcionalnosti i racionalnosti izgradnje za složeni inženjerski objekat sadrži:

- 1) procjenu tehničko-tehnoloških mogućnosti za izgradnju objekta u skladu sa idejnim rješenjem, prema varijantama iz tog idejnog rješenja; i
- 2) globalnu procjenu trajanja radova na izgradnji objekta u cjelini i pojedinih faza, ako je predvidena fazna izgradnja objekta, prema varijantama iz idejnog rješenja.

Elaborat o tehničko-tehnološkim i organizacionim elementima izgradnje

Član 40

Elaborat o tehničko-tehnološkim i organizacionim elementima izgradnje za složeni inženjerski objekat sadrži:

- 1) podatke o investitoru izgradnje objekta i projektantu;
- 2) tehnički izvještaj elaborata o tehničko-tehnološkim i organizacionim elementima izgradnje;
- 3) približna tehničko-tehnološka rješenja izgradnje objekta za pripremne i glavne radove, prema varijantama koje se razmatraju u idejnom projektu;
- 4) strukturu mrežnog plana za realizaciju predviđenih tehničko-tehnoloških rješenja, po složenosti, u skladu sa nivoom razrade idejnog projekta;
- 5) okvirnu procjenu trajanja radova na osnovu analize strukture mreže dobijene iz okvirnih tehničko-tehnoloških rješenja;
- 6) približnu procjenu troškova izgradnje objekta i pripreme radova na osnovu analiziranih tehničko-tehnoloških rješenja; i
- 7) procjenu toka novca tokom izgradnje objekta i pripremnih radova na osnovu okvirne procjene trajanja radova i okvirne procjene troškova izgradnje.

Glavni projekt organizacije i tehnologije građenja

Član 41

Glavni projekt organizacije i tehnologije građenja za složeni inženjerski objekat, sadrži:

- 1) podatke o investitoru i projektantu;
- 2) tehnički izvještaj glavnog projekta organizacije i tehnologije građenja;
- 3) situaciju objekta koji se gradi;
- 4) predlog tehničko-tehnološkog rješenja izgradnje objekta za pripremne, glavne i ostale radove prema varijanti koja je usvojena za glavni projekt, sa procjenom potrebne mehanizacije;
- 5) preliminarno rješenje snabdijevanja materijalom, energijom, radnom snagom i drugim neophodnim resursima;
- 6) orijentacione godišnje fondove radnog vremena za glavne vrste radova;
- 7) orijentaciono rješenje za pripremne radove;
- 8) opis unutrašnjih saobraćajnica i priključaka na spoljašnje saobraćajnice;
- 9) način snabdijevanja vodom i električnom energijom;
- 10) podatke o pogonima, skladištima i depozitima, kao i o kancelarijskim i labaratorijskim objektima i sl.
- 11) strukturu mrežnog plana za realizaciju predloženog tehničko-tehnološkog rješenja;
- 12) procjenu trajanja radova na osnovu analize strukture mreže;
- 13) procjenu troškova izgradnje objekta i pripremnih radova;
- 14) podatke o finansijskim sredstvima namijenjenim izgradnji objekta i pripremnih radova na osnovu procjene trajanja radova i procjene troškova izgradnje; i
- 15) predlog šeme organizacije gradilišta.

Projekat izvedenog objekta

Član 42

Projekat izvedenog objekta je projekt koji prikazuje izvedeno stanje složenog inženjerskog objekta i služi za konačan obračun radova i finansijsko i pravno regulisanje odnosa investitora i izvođača radova i predstavlja podlogu za plansku i racionalnu eksploataciju, održavanje i eventualnu dogradnju i rekonstrukciju objekta.

Projektni zadatak za izradu projekta izvedenog složenog inženjerskog objekta, utvrđen u okviru ugovornih obaveza investitora i izvođača radova sastoji se od tekstualne, foto i video dokumentacije, numeričkih i grafičkih priloga u osnovnoj razmjeri glavnog projekta.

Tekstualna dokumentacija projekta izvedenog složenog inženjerskog objekta sadrži:

- 1) tehnički izvještaj o izvođenju objekta sa naznačenim odstupanjima u odnosu na glavni projekt, kao i specifične podatke vezane za sredinu u kojoj se realizuje objekat (kvalitet i karakteristike tla, način realizacije objekta, specifična tehnologija primijenjena tokom izgradnje i dr.);
- 2) pravno-finansijsku dokumentaciju o izvedenom objektu saglasno važećim propisima u ovoj oblasti;
- 3) službenu prepisku tokom građenja objekta; i
- 4) izvještaje o atestima, kontrolama, istraživanjima i studijama izvršenim tokom izvođenja radova.

Projekat izvedenog objekta sadrži i podatke neophodne za održavanje složenog inženjerskog objekta, i to:

- 1) uputstvo za upotrebu i održavanje objekta;
- 2) obavezne redovne pregledе i obim tih pregleda;
- 3) rokove i obim vanrednih pregleda;
- 4) vrstu i obim neophodnih radova na održavanju objekta kako bi se osiguralo da objekat ispunjava osnovne zahtjeve za upotrebu;

- 5) način i metodologiju i vremenski plan osmatranja tla i objekta u toku eksploatacije, kao i način obrade mjerena, prikazivanja rezultata i formiranja dokumentacije o osmatranjima;
- 6) kriterijume za upoređivanje rezultata mjerena sa dozvoljenim vrijednostima i način praćenja i interpretacije rezultata osmatranja;
- 7) dokumenta koja prate ugrađene građevinske proizvode, uređaje i opremu nabavljenu na tržištu (šema vezivanja, katalog opreme, uputstvo za upotrebu, garancije);
- 8) izvještaje o kontrolama izvršenim tokom izvođenja radova i probnog rada (geološka i geotehnička istraživanja, utvrđivanje kvaliteta ugrađenog materijala, opreme, probna opterećenja, kontrolni nivelman i dr.); i
- 9) odgovarajuću foto dokumentaciju.

Ovjera tehničke dokumentacije

Član 43

Tehnička dokumentacija za složeni inženjerski objekat izrađena u elektronskoj formi mora biti potpisana kvalifikovanim elektronskim potpisom.

Tehnička dokumentacija za složeni inženjerski objekat izrađena u obliku knjiga mora biti identična tehničkoj dokumentaciji izrađenoj u elektronskoj formi na osnovu koje je izvršena prijava građenja objekta.

Knjige moraju biti povezane jemstvenikom koji se pečatira kako bi zamjena sastavnih djelova knjiga bila onemogućena.

Svaki dio tehničke dokumentacije mora biti ovjeren štambiljem na kojem je upisan broj, datum i potpis odgovornog lica projektanta i revidenta, dok se grafički prilog tehničke dokumentacije ovjerava pečatom projektanta i revidenta.

Obrasci

Član 44

Obrasci br. 1 do 6 sastavni su dio ovog pravilnika.

Stupanje na snagu

Član 45

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 01-040/21-23004/1
Podgorica, 26. oktobra 2021. godine

Ministar,
mr **Sergej Sekulović**, s.r.

PODACI O SLOŽENOM INŽENJERSKOM OBJEKTU

elektronski potpis projektanta	elektronski potpis revidenta

INVESTITOR¹

OBJEKAT²

LOKACIJA³

VRSTA TEHNIČKE
DOKUMENTACIJE⁴

PROJEKTANT⁵

ODGOVORNO LICE⁶

GLAVNI INŽENJER⁷

¹ Naziv/ime investitora

² Naziv projektovanog objekta

³ Mjesto građenja, planski dokument, urbanistička parcela, katastarska parcela

⁴ Idejno rješenje, idejni projekat, glavni projekat, odnosno projekat izvedenog objekta (ako je u pitanju naslovna strana cijelokupne tehničke dokumentacije)

⁵ Naziv privrednog društva, pravnog lica, odnosno preduzetnika koji je izradio tehničku dokumentaciju

⁶ Ime odgovornog lica u privrednom društvu, pravnom licu, odnosno ime i prezime preduzetnika

⁷ Ime i prezime glavnog inženjera

PODACI O OVLAŠĆENIM INŽENJERIMA

NAZIV OBJEKTA	PROJEKTANT ¹	GLAVNI INŽENJER ²
DJELOVI TEHNIČKE DOKUMENTACIJE		
PROJEKAT ³	PROJEKTANT ⁴	ODGOVORNI INŽENJER ⁵
PROJEKAT ³	PROJEKTANT ⁴	ODGOVORNI INŽENJER ⁵
PROJEKAT ³	PROJEKTANT ⁴	ODGOVORNI INŽENJER ⁵
PROJEKAT ³	PROJEKTANT ⁴	ODGOVORNI INŽENJER ⁵

¹ Naziv privrednog društva, pravnog lica, odnosno preduzetnika koji je izradio tehničku dokumentaciju, broj licence, adresa, telefon, e-mail

² Ime i prezime glavnog inženjera

³ Dio tehničke dokumentacije (arhitektonski, gradevinski, elektrotehnički ili mašinski projekat)

⁴ Naziv privrednog društva, pravnog lica, odnosno preduzetnika koji je izradio dio tehničke dokumentacije, broj licence, adresa, telefon, e-mail

⁵ Ime i prezime odgovornog inženjera za dio tehničke dokumentacije

**IZJAVA GLAVNOG INŽENJERA DA JE TEHNIČKA DOKUMENTACIJA
IZRAĐENA U SKLADU SA VAŽEĆIM PROPISIMA**

OBJEKAT¹ _____

LOKACIJA² _____

**VRSTA I DIO
TEHNIČKE
DOKUMENTACIJE³** _____

**ODGOVORNI
INŽENJER⁴** _____

I Z J A V L J U J E M

da je ovaj projekat urađen u skladu sa:

- Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata i podzakonskim aktima donesenim na osnovu tog zakona,
- posebnim propisima koji direktno ili na drugi način utiču na osnovne zahtjeve za objekte,
- pravilima strike, i
- urbanističko-tehničkim uslovima.

_____ (potpis glavnog inženjera)

_____ (mjesto i datum)

_____ (potpis odgovornog lica)

¹ Naziv projektovanog objekta

² Mjesto građenja, planski dokument, urbanistička parcela, katastarska parcela

³ Idejno rješenje, idejni projekat, glavni projekat, odnosno projekat izvedenog objekta

⁴ Ime i prezime odgovornog inženjera

IZJAVA O MEĐUSOBNOJ USAGLAŠENOSTI SVIH DJELOVA TEHNIČKE DOKUMENTACIJE

OBJEKAT¹

LOKACIJA²

VRSTA TEHNIČKE
DOKUMENTACIJE³

GLAVNI INŽENJER⁴

I Z J A V L J U J E M

da su svi djelovi tehničke dokumentacije, koji čine tehničku dokumentaciju za građenje objekta

međusobno uskladeni i prikazuju objekat kao tehničko-tehnološku i funkcionalnu cjelinu.

Izjava služi radi prijave građenja objekta, te se u druge svrhe ne može upotrijebiti.

(potpis glavnog inženjera)

(mjesto i datum)

(potpis odgovornog lica)

¹ Naziv projektovanog objekta

² Mjesto građenja, planski dokument, urbanistička parcela, katastarska parcela

³ Idejno rješenje, idejni projekat, glavni projekat, odnosno projekat izvedenog objekta

⁴ Ime i prezime glavnog inženjera

PODACI O SLOŽENOM INŽENJERSKOM OBJEKTU

1. Investitor radova Fizičko lice _____ (upisati ime i prezime) Privredno društvo Naziv _____ Sjedište _____ Pravno lice Naziv _____ Sjedište _____ Preduzetnik Naziv _____ Sjedište _____ Oblik svojine Privatno _____ 1 Javno _____ 2 (zaokružiti odgovarajući broj) Porijeklo kapitala Domači _____ 1 Strani _____ 2 (zaokružiti odgovarajući broj)	2. Lokacija objekta Opština _____ Adresa _____ _____ 3. Naziv objekta _____ 4. Vrsta radova Novogradnja _____ 1 Rekonstrukcija dogradnja/nadogradnja _____ 2 Rekonstrukcija u postojećim gabaritima _____ 3 (zaokružiti odgovarajući broj) 5. Vrijednost radova u hiljadama eura _____ 6. Površina i zapremina objekta Bruto površina objekta _____ Bruto zapremina objekta _____
7. Sistem gradenja objekta Tradicionalni _____ 1 Polumontažni _____ 2 Montažni _____ 3 (zaokružiti odgovarajući broj) 8. Veličina objekta, prema broju spratova Ispod zemlje _____ Iznad zemlje _____ (upisati broj spratova i najnižu/najvišu kotu) 9. Instalacije u objektu Vodovod Ima _____ 1 Nema _____ 2 (zaokružiti odgovarajući broj) Kanalizacija Ima _____ 1 Nema _____ 2 (zaokružiti odgovarajući broj) Centralno grijanje Ima _____ 1 Nema _____ 2 (zaokružiti odgovarajući broj) Lift Ima _____ 1 Nema _____ 2 (zaokružiti odgovarajući broj)	

PODACI O PROJEKTANTU I INVESTITORU

PROJEKTANT:	INVESTITOR:		
<i>Objekat:</i>	<i>Lokacija:</i>		
<i>Glavni inženjer:</i>	<i>Vrsta tehničke dokumentacije:</i>		
<i>Odgovorni inženjer:</i>	<i>Dio tehničke dokumentacije:</i>		<i>Razmjera:</i>
<i>Saradnik/ci:</i>	<i>Prilog:</i>	<i>Br.priloga</i>	<i>Br.strana</i>
_____ (datum izrade) _____ (potpis projektanta) M.P	_____ (datum revizije) _____ (potpis investitora) M.P		

1461.

Na osnovu člana 101 stav 5 Zakona o unutrašnjim poslovima („Službeni list CG”, broj 70/21), Ministarstvo unutrašnjih poslova donijelo je

PRAVILNIK O VRSTAMA, IZGLEDU I BLIŽIM KARAKTERISTIKAMA SLUŽBENE PALICE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se vrste, izgled i bliže karakteristike službene palice.

Član 2

Vrste službene palice su:

- službena palica (osnovna);
- službena palica (tonfa); i
- službena palica za policijskog službenika - konjanika.

Član 3

Službena palica (osnovna) je dužine od 56 cm do 70 cm i prečnika od 2,5 cm do 3 cm, sastoji se od tijela koje je izrađeno od smješe prirodnog i vještačkog kaučuka, u čijoj se unutrašnjosti nalazi metalna šipka ili elastična opruga. Na tijelu palice nalazi se anatomske oblikovane rukohvate, ispod kojeg se nalazi gumena alka - graničnik sa gurtnom (trakom).

Član 4

Službena palica (tonfa) je dužine od 65 cm do 70 cm, prečnika od 2,5 cm do 3 cm, sastoji se od tijela koje je izrađeno od istog materijala kao tijelo palice iz člana 3 ovog pravilnika, na kojem se nalaze horizontalni i vertikalni anatomske oblikovane rukohvati. Vertikalni rukohvat je dužine od 14 cm do 15 cm.

Član 5

Službena palica za policijskog službenika - konjanika je dužine od 70 cm do 95 cm i prečnika od 2,5 cm do 4,5 cm, sastoji se od tijela koje je izrađeno od gume ili drveta presvućenog tankim slojem kaučuka. Na tijelu palice nalazi se anatomski oblikovani rukohvati, ispod kojeg se nalazi gumena alka - graničnik sa gurtnom (trakom).

Član 6

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o izgledu i bližim karakteristikama službene palice („Službeni list CG”, broj 26/15).

Član 7

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

01 Broj: 040/21-22785/2

Podgorica, 26. oktobra 2021. godine

Ministar,
mr **Sergej Sekulović**, s.r.

1462.

Na osnovu člana 47 stav 5 Zakona o Vojsci Crne Gore („Službeni list CG”, br. 51/17 i 34/19), Ministarstvo odbrane, uz saglasnost Ministarstva zdravlja, donijelo je

P R A V I L N I K O U T V R Đ I V A N J U Z D R A V S T V E N E I P S I H O L O Š K E S P O S O B N O S T I L I C A Z A P R I J E M U S L U Ž B U U V O J S C I C R N E G O R E I N A Č I N U O B R A Z O V A N J A I R A D A V O J N O - L J E K A R S K E K O M I S I J E

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se uslovi u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska) i način utvrđivanja njihove ispunjenosti, kao i način obrazovanja i rada vojno-ljekarske komisije.

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu, podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. USLOVI ZDRAVSTVENE I PSIHOLOŠKE SPOSOBNOSTI ZA SLUŽBU U VOJSCI I UTVRDIVANJE NJIHOVE ISPUNJENOSTI

Član 3

Uslovi u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti za službu u Vojsci dati su u Spisku bolesti, rana, povreda, ozljeda, tjelesnih mana, stanja i nedostataka za ocjenjivanje zdravstvenog stanja i psihofizičke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci (u daljem tekstu: Spisak bolesti) (Prilog 1).

Član 4

Način utvrđivanja ispunjenosti uslova u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci vrši se na osnovu zdravstvenih pregleda i psihološkog ispitivanja, kao i medicinske i druge dokumentacije, u skladu sa Spiskom bolesti.

Član 5

Zdravstveni pregledi iz člana 4 ovog pravilnika obuhvataju:

- 1) antropometrijska mjerjenja,
- 2) pregled doktora medicine,
- 3) laboratorijska ispitivanja,
- 4) pregled radiologa,
- 5) pregled oftalmologa,
- 6) pregled otorinolaringologa,
- 7) pregled psihijatra/neuropsihijatra,
- 8) pregled stomatologa,
- 9) pregled ginekologa, i
- 10) pregled interniste.

Član 6

Upućivanje lica na zdravstvene preglede i psihološko ispitivanje iz člana 5 ovog pravilnika vrši organizaciona jedinica Ministarstva odbrane koja vrši poslove ljudskih resursa, sa uputnicom za zdravstveni pregled (Prilog 2).

Član 7

Antropometrijska mjerjenja obuhvataju osnovna antropometrijska mjerjenja (tjelesna težina, visina, uhranjenost, obim grudi, obim opuštene nadlaktice i potkoljenice, puls i krvni pritisak).

Član 8

Pregled doktora medicine obuhvata:

- 1) uzimanje anamnističkih podataka značajnih za ocjenu zdravstvene sposobnosti;
- 2) utvrđivanje opšteg fizičkog izgleda lica, pojedinačnim pregledom, radi utvrđivanja izgleda i reagovanja pojedinih djelova tijela pri stajanju, okretanju, sjedanju, ustajanju i hodanju, a naročito utvrđivanje nedostataka i deformacija;
- 3) procjenu fizičke razvijenosti i uhranjenosti koja se ocjenjuje vršenjem antropometrijskih mjerjenja i njihovom analizom, u skladu sa Tabelom odstupanja stvarne od idealne tjelesne mase (Prilog 3);
- 4) pregled glave i vratu sa pripadajućim čulima;
- 5) utvrđivanje izgleda i boje kože, njenih adneksa i vidljivih sluzokoža;
- 6) ispitivanje funkcionalnog statusa koštano mišićnog sistema (stepen pokretljivosti ramenih zglobova, lakačnih zglobova, ručnih zglobova, kukova, koljena, skočnih zglobova, kičmenog stuba);
- 7) pregled grudnog koša i pluća, pri čemu se funkcija i kapacitet pluća cijeni u skladu sa Tabelom standardnih prosječnih vrijednosti vitalnog kapaciteta (VK) i forsiranog ekspirijumskog volumena u sekundi (FEVs) (Prilog 4);
- 8) mjerjenje krvnog pritiska, pulsa i ektrokardiografsko snimanje;
- 9) pregled trbuha i trbušnih organa;
- 10) ispitivanje mokraćnog sistema i polnih organa;
- 11) pregled analne regije (pilonidalni sinus, fisure, fistule, teži slučajevi spoljnih hemoroida, polipa, prolaps rektuma, perianalna hernija i dr.).

Prilikom pregleda ruku i nogu, uzimaju se u obzir i rezultati antropometrijskih mjerena i indirektno se vrši procjena snage gornjih i donjih ekstremiteta na osnovu zbiru obima mišice i lista i ocjenjuje se sljedećom ocjenom:

Ekstremiteti		Snaga	OCJENA
Gornji (obim mišice u cm)	Donji (obim lista u cm)	Zbir obima (mišice i lista)	
26 i više	35 i više	61 i više	A
24-25	33-34	57-60	B
22-23	31-32	53-56	C

Član 9

Laboratorijska ispitivanja obuhvataju ispitivanje krvi i urina.

Pored utvrđivanja brzine sedimentacije eritrocita i nivoa hemoglobina, utvrđuje se broj eritrocita i leukocita i vrše se neophodne serumske analize u koje spadaju bilirubin, šećer, urea, kreatinin, transaminaze (ALT, AST i GGT), holesterol, trigliceridi i acidum uricum.

Urin se analizira kvalitativno i kvantitativno.

Po indikaciji vrši se utvrđivanje prisutnosti psihoaktivnih supstanci (narkotika), ili vandredno (po potrebi službe).

Član 10

Pregled radiologa obuhvata RTG pluća sa opisom radiologa.

U slučaju otkrivanja specifičnih ili drugih promjena indikovano je dalje ispitivanje i specijalistički pregled pulmologa.

Član 11

Pregled oftalmologa obuhvata određivanje oštrenje vida, kolornog i stereoskopskog vida i primarne adaptacije na tamu.

Testiranje funkcije vida vrši se ispitivanjem sposobnosti adaptacije na tamu u mezopski osvijetljenoj prostoriji pomoću tablice po Purkinje-Krakowu ili skotoptikometrom po Heinsusu. Ispitivanje kolornog vida vrši se ortoreterom, pomoću pseudoizokromatskih tablica po Ishihari ili Nagelovim anomaloskopom.

Centralni vid na daljinu ispituje se ortoreterom, bez korekcije ili sa korekcijom, odnosno pomoću optotipskih tablica koje se čitaju sa određene daljine. Vidno polje se ispituje u četiri osnovna pravca peritestom po Becku, koji je sastavni dio ortoretera. Stereoskopski vid se ispituje ortereterom, a alternativno-ambulioskopom.

Radi utvrđivanja i ocjenjivanja stanja i funkcionalnih sposobnosti čula vida, u potrebnom obimu obavljuju se i drugi pregledi i ispitivanja prema medicinskim indikacijama i u posebnim indikacijama, kad se traži apsolutno isključivanje svih patoloških nalaza.

Član 12

Pregled otorinolaringologa obuhvata prednju i zadnju rinoskopiju, orofaringoskopiju, indirektnu laringoskopiju pri fonaciji i respiraciji i otoskopiju; valsavin test, audiometriju i timpanometriju po indikaciji; spontani i položajni nistagmus, Rombergov test, osjećaj mirisa po indikaciji.

Član 13

Pregled psihijatra, odnosno neuropsihijatra vrši se nakon psihološkog ispitivanja iz člana 17 ovog pravilnika, i obuhvata:

1) utvrđivanje:

- spolašnjeg izgleda, držanje, ponašanje i reagovanje,
- verbalnog i psihičkog kontakta,
- svijesti i orientacije,
- afekta raspoloženja i volje,
- mišljenja i rasuđivanja,
- vazomotorne labilnosti i znojenja,
- prisustva ili odsustva dermografizma,
- premora,
- jasnoće govora,
- nagona, etičkih i estetskih stavova;

2) pregledi:

- kranijalnih nerava,
- gornjih ekstremiteta (trofika, tonus, gruba motorna snaga, aktivna i pasivna pokretljivost i koordinacija, refleksi i senzibilitet),
- trupa (pokretljivost, senzibilitet i pokretljivost kičmenog stuba),
- donjih ekstremiteta (trofika, tonus, gruba motorna snaga, aktivna i pasivna pokretljivost i koordinacija, refleksi, senzibilitet, hod i stajanje).

Član 14

Pregled stomatologa obuhvata utvrđivanje rasprostranjenosti zubnog karijesa, oboljenja zubne pulpe i periapikalnih procesa, broja izvađenih zuba, broja zuba za vađenje, prisutnosti parodontopatijske, pregled oralne sluzokože, utvrđivanje simetričnosti lica, postojanja fistula, deformacije lica i vilica, urođenih anomalija, stanja pljuvačnih žlijezda, zagrijaja i funkcije temporomandibularnog zgloba.

Član 15

Pregled ginekologa obuhvata ginekološki bimanuelni pregled i pregled spekulomom, ultrazvučni pregled, Papanikolau test, kolposkopiju i briseve po indikaciji.

Član 16

Pregled interniste obuhvata:

1) uzimanje:

- lične anamneze,
- porodične anamneze;

2) objektivni internistički pregled:

- glave i vrata,
- grudnog koša,
- srca sa EKG-om,
- mjerjenje krvnog pritiska i pulsa tokom ležanja, sjedenja i ustajanja, nakon 20 čučnjeva i dva minuta nakon zamora,
- pluća,
- abdomena,
- polnih i mokračnih organa,
- koštanozglobnog sistema, i
- ekstremiteta;

3) odgovarajuću funkcionalnu dijagnostiku po indikacijama (echo abdomena, echo srca, ergometrija, spirometrija, dopler krvnih sudova itd.).

Član 17

Psihološkim ispitivanjem iz člana 4 ovog pravilnika utvrđuje se emocionalna zrelost i nivo intelektualne sposobnosti lica.

Psihološko ispitivanje vrši se grupno, a po potrebi, i individualno, kategorizacionom baterijom testova (KBT) koju sačinjavaju testovi za psihološko ispitivanje:

- 1) perceptivne sposobnosti - KBT - P,
- 2) verbalne sposobnosti - KBT - V,
- 3) spacialne sposobnosti - KBT - S, i
- 4) nerotske tendencije - KBT - N.

Po procjeni psihologa, pored testova iz stava 2 ovog člana, mogu se koristiti psihološki testovi, i to:

1) Test D-48-domino, za utvrđivanje opšte intelektualne sposobnosti (najniži broj sirovih rezultata je SS 22),

2) Subtest DAT-B baterije testova diferencijalnih sposobnosti, DAT - za utvrđivanje sposobnosti razumijevanja pojmova izrađenih riječima, uviđanja veza i odnosa, apstrahovanja i generalizacije (najniži broj sirovih rezultata je SS 16),

3) Subtest DAT-UN "brzina i tačnost" baterije testova diferencijalnih sposobnosti - DAT - za ispitivanje sposobnosti obavljanja poslova rutinske prirode koji se nalaze kod vještina u rukovanju i upotrebi oružja, uređaja i borbene tehnike (najniži broj sirovih rezultata je SS 61), i

4) Test EPQ, PIE, MMPI, crtež ljudske figure i Rorschachov test za ocjenu stepena emocionalne stabilnosti (najniži nivo je prosječna emocionalna stabilnost).

Član 18

Nakon izvršenih pregleda i ispitivanja iz čl. 7 do 17 ovog pravilnika, na uputnici za zdravstveni pregled, svaki doktor iz svoje oblasti upisuje dijagnozu, a psiholog psihodijagnastičku procjenu i daju ocjenu zdravstvenog stanja.

Ako je kod lica utvrđena bolest koja nije navedena u Spisku bolesti, ocjena zdravstvenog stanja daje se prema najsličnijoj bolesti iz Spiska bolesti.

Ocjena zdravstvenog i psihološkog stanja iz stava 1 ovog člana može biti:

- 1) "A" stanje bez ikakvih znakova poremećaja funkcija - sposoban,
- 2) "B" stanje sa minimalnim znacima poremećaja funkcija - sposoban, i
- 3) "C" stanje sa znacima težih i umjerenih poremećaja funkcija - nesposoban.

Član 19

Na osnovu ocjene zdravstvenog i psihološkog stanja iz člana 18 ovog pravilnika i uvida u cjelokupnu medicinsku dokumentaciju, internista predlaže ocjenu zdravstvene sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci.

Ako se na osnovu rezultata zdravstvenih pregleda iz čl. 7 do 16 ovog pravilnika, utvrde odstupanja od referentnih vrijednosti, internista upućuje lice kome se utvrđuje ispunjenost uslova u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti za prijem u službu u Vojsci na dopunske pregledе i ispitivanja.

Predlog ocjene ispunjenosti uslova u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci može biti:

- 1) "A" stanje bez ikakvih znakova poremećaja funkcija - sposoban,
- 2) "B" stanje sa minimalnim znacima poremećaja funkcija - sposoban, i
- 3) "C" stanje sa znacima težih i umjerenih poremećaja funkcija - nesposoban.

Član 20

Predlog ocjene ispunjenosti uslova u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci, sa cjelokupnom medicinskom dokumentacijom, internista, preko doktora iz člana 5 stav 1 tačka 2 ovog pravilnika, sa uputnicom za vojno-ljekarsku komisiju (Prilog 5) dostavlja vojno-ljekarskoj komisiji.

III. OBRAZOVANJE I NAČIN RADA VOJNO-LJEKARSKE KOMISIJE

Član 21

Vojno-ljekarska komisija sastoji se od pet članova.

Članovi vojno-ljekarske komisije su:

- 1) četiri doktora različitih grana medicine, i
- 2) jedan predstavnik organizacione jedinice iz člana 6 ovog pravilnika.

Radom vojno-ljekarske komisije rukovodi predsjednik, koji se bira iz reda članova iz stava 2 tačka 1 ovog člana.

Član 22

Administrativno-tehničke poslove za potrebe vojno-ljekarske komisije obavlja jedinica Vojske koja vrši poslove zdravstvene zaštite.

Član 23

Vojno-ljekarska komisija donosi poslovnik o svom radu.

Vojno-ljekarska komisija ima štambilj i pečat.

Član 24

Na osnovu predloga ocjene iz člana 19 stav 3 ovog pravilnika i cjelokupne medicinske dokumentacije, vojno-ljekarska komisija daje ocjenu ispunjenosti uslova u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci.

Prilikom ocjenjivanja ispunjenosti uslova u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci vojno-ljekarska komisija može zatražiti obavljanje dopunskih dijagnostičkih pregleda i pretraga.

Član 25

Ocjena ispunjenosti uslova u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci može biti:

- 1) sposoban za službu u Vojsci - "A" ili "B",
- 2) nesposoban za službu u Vojsci - "C".

Član 26

O ispunjenosti uslova u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci, vojno-ljekarska komisija izdaje uvjerenje (Prilog 6).

Član 27

Primjerak uvjerenja iz člana 26 ovog pravilnika dostavlja se organizacionoj jedinici iz člana 6 ovog pravilnika i licu za koga se utvrđuje ispunjenost uslova u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci.

Član 28

Prilozi br. 1 do 6 sastavni su dio ovog pravilnika.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 29

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o uslovima u pogledu zdravstvene sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci Crne Gore i sastavu i načinu rada vojnoljekarske komisije („Službeni list CG”, broj 31/16).

Član 30

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 12-040/20-6619/9

Podgorica, 26. oktobra 2021. godine

Ministarka,
prof. dr **Olivera Injac**, s.r.

SPISAK BOLESTI, RANA, POVREDA, OZLJEDA, TJELESNIH MANA, STANJA I NEDOSTATAKA ZA OCJENJIVANJE ZDRAVSTVENOG STANJA I PSIHOFIZIČKE SPOSOBNOSTI LICA ZA PRIJEM U SLUŽBU U VOJSCI CRNE GORE

Tačka	Šifra MKB	Naziv bolesti	Ocjena	Objašnjenje za ocjenu sposobnosti

I. ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI (A00 -B99)

1.1	A01.0	Trbušni tifus, teži klinički oblici sa komplikacijama	N	Procjena težine kliničke slike i komplikacija vrši se ispitivanjem u kliničko-bolničkim ustanovama.
1.2	A01.1 -A02.9	Infekcije uzrokovane salmonelama, teži klinički oblici sa komplikacijama	N	Procjena težine kliničke slike i komplikacija vrši se ispitivanjem u kliničko-bolničkim ustanovama.
1.3	A03	Shigellosis, teži klinički oblici sa komplikacijama	N	Procjena težine kliničke slike i komplikacija vrši se ispitivanjem u kliničko-bolničkim ustanovama.
1.4	A04	Druge infekcije crijeva uzrokovane bakterijama, teži klinički oblici sa komplikacijama	N	Procjena težine kliničke slike i komplikacija vrši se ispitivanjem u kliničko-bolničkim ustanovama.
2.1	A15.0-A15.2, A15.5, A15.9, A16.0	Tuberkuloza pluća aktivna, novo otkrivena	N	Tuberkuloza se mora dokazati bakteriološko-histološkim nalazom. Pod inaktivnom tuberkulozom podrazumijeva se izlječena tuberkuloza ukoliko je od završenog liječenja prošlo najmanje godinu dana.
2.2	A15.0-A15.2, A15.5, A15.9, A16.0	Tuberkuloza pluća aktivna, hronična, recidivirajuća, bacilarna	N	Tuberkuloza se mora dokazati bakteriološko-histološkim nalazom. Pod inaktivnom tuberkulozom podrazumijeva se izlječena tuberkuloza ukoliko je od završenog liječenja prošlo najmanje godinu dana.
2.3	A15.5	Tuberkuloza grkljana, dušnika i dušnice	N	
2.4	A15.6, A16.5	Tuberkulozno zapaljenje porebrice sa izlivom (jednostrano ili obostrano)	N	Tuberkuloza se mora dokazati bakteriološko-histološkim nalazom. Pod inaktivnom tuberkulozom podrazumijeva se izlječena tuberkuloza ukoliko je od završenog liječenja prošlo najmanje godinu dana.
2.5a	A17	Tuberkuloza moždanica i centralnog nervnog sistema - aktivna	N	Tuberkuloza moždanica, centralnog nervnog sistema, obzirom na patogenezu i posljedice koje mogu da ostave, ocjena se daje po završenom liječenju, prema ishodu liječenja.
2.5.b	A17	Tuberkuloza moždanica i centralnog nervnog sistema -inaktivna - bez posljedica	N	Tuberkuloza moždanica, centralnog nervnog sistema, obzirom na patogenezu i posljedice koje mogu da ostave, ocjena se daje po završenom liječenju, prema ishodu liječenja.
2.5.c	A17	Tuberkuloza moždanica i centralnog nervnog sistema -inaktivna - sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	Tuberkuloza moždanica, centralnog nervnog sistema, obzirom na patogenezu i posljedice koje mogu da ostave, ocjena se daje po završenom liječenju, prema ishodu liječenja.
2.6	A18.3 K93	Tuberkuloza crijeva, peritoneuma i mezenterijalnih žlijezda	N	Tuberkuloza crijeva peritoneuma i mezenterijalnih žlijezda s obzirom na patogenezu i posljedice koje mogu da ostave ocjena se daje po završenom liječenju prema ishodu liječenja.
2.7	A18.0	Tuberkuloza kostiju i zglobova, evolutivni oblik oboljenja bez obzira na lokalizaciju	N	
2.8	A18.0	Tuberkuloza kostiju i zglobova, inaktivni oblik, bez funkcionalnih oštećenja ili sa funkcionalnim oštećenjem i sa raznim težim deformacijama	N	
2.9	A18.0	Tuberkuloza kičme	N	
2.10a	A18.1	Tuberkuloza polno mokraćnog sistema, aktivna	N	Dijagnoza tuberkuloze polno mokraćnog sistema mora da bude dokumentovana nalazom tuberkulognog bacila u mokraći ili histološkim nalazom izvadenog oboljelog organa.

2.10b	A18.1	Tuberkuloza polno mokraćnog sistema , inaktivna, bez posljedica	N(S)	Dijagnoza tuberkuloze polno mokraćnog sistema mora da bude dokumentovana nalazom tuberkulognog bacila u mokraći ili histološkim nalazom izvadenog oboljelog organa.
2.10c	A18.1	Tuberkuloza polno mokraćnog sistema , inaktivna, sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	Dijagnoza tuberkuloze polno mokraćnog sistema mora da bude dokumentovana nalazom tuberkulognog bacila u mokraći ili histološkim nalazom izvadenog oboljelog organa.
2.11	A18.4	Tuberkuloza kože i potkožnog tkiva , aktivna	N	
2.12	A15.4, A16.3, A18.2	Tuberkuloza, limfnih žljezda , aktivna	N	
2.13a	A18.5 A18.6	Tuberkuloza oka i uva , aktivna	N(S)	Sposobnost se odreduje prema funkciji vida, odnosno sluha.
2.13b	A18.5 A18.6	Tuberkuloza oka i uva , inaktivna, bez posljedica	N(S)	Sposobnost se odreduje prema funkciji vida, odnosno sluha.
2.13c	A18.5 A18.6	Tuberkuloza oka i uva , sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	Sposobnost se odreduje prema funkciji vida, odnosno sluha.
2.14a	A18.8	Tuberkuloza perikarda , aktivna forma	N	
2.14b	A18.8	Tuberkuloza perikarda , inaktivna forma, bez posljedica	N(S)	
2.14c	A18.8	Tuberkuloza perikarda , inaktivna forma, sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	Znaci konstrikcije
2.15	A18.8	Tuberkuloza mekih tkiva usne šupljine , aktivna	N	Tuberkoloza mekih tkiva se mora dokazati bakteriološko-histološkim nalazom. Ona je obično sekundarna, te se ocjena donosi prema ishodu lokalnog i primarnog oboljenja.
2.16	A19.0	Diseminovana tuberkuloza više seroznih opni , aktivna	N	Pod diseminovanom tuberkolozom više seroznih opni podrazumijeva se tuberkolozni proces, koji je zahvatio pored pleure i druge serozne opne.
3.1	B90,9	Posljedice tuberkuloze pluća, pleure i njihovog liječenja -inaktivna tuberkuloza , sa oštećenjem funkcije pluća lakog stepena	N(S)	Pod oštećenjem funkcije pluća lakog stepena podrazumijeva se ostvaren VK od 65-79% u odnosu na teorijsku vrijednost ili smanjenje količnika ostvarenog i tabličnog odnosa FeV1/VK od 89% do 70% ili povećanja otpora (Rt) od 0,3- 0,59 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 50-40%, sa normalnim vrijednostima gasova arterijske krvi.
3.2	B90.9	Posljedice tuberkuloze pluća, pleure i njihovog liječenja -inaktivna tuberkuloza , sa oštećenjem plućne funkcije srednjeg stepena	N	Pod oštećenjem pluća srednjeg stepena ostvaren VK od 64-50% u odnosu na tabličnu (teorijsku) vrijednost ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeV1/VK od 69-50% ili vrijednost otpora (Rt) od 0,6-0,99 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 39-25% sa normalnim vrećastuna arterijske krvi u miru.
3.3	B90.9	Posljedice tuberkuloze pluća, pleure i njihovog tečenja -inaktivna tbc , sa oštećenjem plućne funkcije teškog stepena	N	Pod oštećenjem funkcije pluća teškog stepena podrazumijeva se ostvaren VK ispod 50% ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeV1/VK manji od 50% ili vrijednost otpora (Rt) veća od 0,99 kPa/1/sec. ili maksimalni ekspirijumski protoci manji od 25% ili poremećaj gasova arterijske krvi u miru ili pod opterećenjem.
4.1	A21	Tularemia	N	Procjena oblika i težine kliničke slike i utvrđivanje trajnih posljedica oboljelih od tularemije se vrši u kliničko-bolničkim ustanovama na osnovu kliničko-laboratoriskih i morfoloških ispitivanja.
4.2a	A22	Antrax , kožni oblik	N	Procjena oblika i težine kliničke slike i utvrđivanje trajnih posljedica oboljelih od antraksa vrši se u kliničko-bolničkim ustanovama na osnovu kliničko-laboratoriskih i morfoloških ispitivanja.
4.2b	A22	Antrax, sistemski oblik , neposredno poslije liječenja	N	Procjena oblika i težine kliničke slike i utvrđivanje trajnih posljedica oboljelih od antraksa se vrši u kliničko-bolničkim ustanovama na osnovu kliničko-laboratoriskih i morfoloških ispitivanja.
4.2c	A22	Antrax, sistemski oblik , sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	Procjena oblika i težine kliničke slike i utvrđivanje trajnih posljedica oboljelih od antraksa se vrši u kliničko-bolničkim ustanovama na osnovu kliničko-laboratoriskih i morfoloških ispitivanja.
4.3a	A23	Bruceloza , neposredno poslije liječenja	N	Procjena oblika i težine kliničke slike vrši se u kliničko-bolničkim ustanovama.
4.3b	A23	Bruceloza , sa funkcionalnim oštećenjima	N	Procjena oblika i težine kliničke slike vrši se u kliničko-bolničkim ustanovama.
4.4	A27	Leptospiroza , teži klinički oblici	N	Procjena oblika i težine kliničke slike vrši se u kliničko-bolničkim ustanovama.
5.1	A30	Lepra	N	
6.1	A35	Tetanus	N	
7.1	A38	Šarlah , težak oblik, sa komplikacijama	N	Potvrda težine kliničke slike i utvrđivanje komplikacija vrši se u kliničko-bolničkim ustanovama na osnovu kliničko-laboratoriskih i morfoloških ispitivanja.
8.1	A39, G00-G01, G04.2,	Infekcije nervnog sistema , neposredno posle liječenja	N	Isključuju se bakterijska oboljenja CNS i moždanica prouzrokovana tuberkuloznim bacilom, brucelama i leptospirama. Utvrđivanje trajnih posljedica se vrši u kliničko-bolničkim ustanovama.

	G05.0, G06-G09			
8.2	A39, GOO- G01, G04.2, G05.0, G06-G09	Infekcije nervnog sistema , sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	Isključuju se bakterijska oboljenja CNS i moždanica prouzrokovana tuberkuloznim bacilom, brucelama i leptospirama. Utvrđivanje trajnih posljedica se vrši u kliničko-bolničkim ustanovama.
9.1	A40-A41	Sepsa , neposredno posle liječenja i sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	Dijagnoza sepsa se postavlja u kliničko-bolničkim ustanovama na osnovu definisanih kliničko-laboratorijskih parametara.
10.1	A69.2	Lajmska bolest, rana faza , migrirajući eritem	N	
10.2	A69.2	Lajmska bolest, rana faza , zahvatanje drugih organa i organskih sistema, sa ili bezmigrirajućeg eritema	N	Dijagnoza, stadijum oboljenja i zahvaćenost pojedinih organa i sistema se određuju u kliničko-bolničkim ustanovama na osnovu anamnestičkih, kliničko-laboratorijskih i morfoloških kriterijuma.
10.3	A69.2	Lajmska bolest, kasna faza	N	Dijagnoza, stadijum oboljenja i zahvaćenost pojedinih organa i sistema se određuju u kliničko-bolničkim ustanovama na osnovu anamnestičkih, kliničko-laboratorijskih i morfoloških kriterijuma.
11.1	A78	Febris Q , teže i protrahovane forme, neposredno poslije liječenja	N	Oblik Q groznice, težina kliničke slike, kao i postojanje trajnih posljedica se određuju u kliničko-bolničkim ustanovama na osnovu kliničko-laboratorijskih i morfoloških kriterijuma.
11.2	A78	Febris Q , teže i protrahovane forme, sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	Oblik Q groznice, težina kliničke slike, kao i postojanje trajnih posljedica se određuju u kliničko-bolničkim ustanovama na osnovu kliničko-laboratorijskih i morfoloških kriterijuma.
12.1	A50	Kongenitalni sifilis	N	
12.2	A51.0	Rani sifilis - primarni	N	
12.3	A51.3	Rani sifilis - sekundaarni	N	
12.4	A51.5	Latentni sifilis	N	
12.5	A52.3, A52.0	Sifilis nervnog i kardiovaskularnog sistema	N	Uključuju se: progresivna paraliza, tabes dorzalis, generalizovana pareza i druge forme sifilisa CNS.
13.1	A54	Infekcija gonokokom , akutna i hronična	S	
14.1	A55	Lymphogranuloma venereum	N	
15.1	A57	Ulcus moile	N	
16.1	A58	Granuloma inguinale	N	
17.1	A80-A89, G02.0, G05.1	Infekcije nervnog sistema , teži klinički oblici, neposredno poslije liječenja	N	Utvrdavanje trajnih posljedica vrši se u kliničko-bolničkim ustanovama.
17.2	A80-A89, G02.0, G05.1	Infekcije nervnog sistema , teži klinički oblici, sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	Utvrdavanje trajnih posljedica vrši se u kliničko-bolničkim ustanovama.
18.1	A90-A99	Hemoragijska groznica , teži klinički oblici, neposredno poslije liječenja	N	Utvrdavanje trajnih funkcionalnih poremećaja se vrši u kliničko-bolničkim ustanovama.
18.2	A90-A99	Hemoragijska groznica , teži klinički oblici, neposredno posle liječenja, sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	Utvrdavanje trajnih funkcionalnih poremećaja se vrši u kliničko-bolničkim ustanovama.
19.1	B15-B17	Akutni virusni hepatitis	N	Akutni virusni hepatitis mora biti utvrđen u kliničko-bolničkoj ustanovi.
19.2a	B18-B19	Hronični virusni hepatitis , hronični perzistentni hepatitis	N	Potrebno je kandidatima prije prijema u službu u Vojsku odrediti anti HCV antitijela, HBsAg i markere i tek nakon toga donositi ocjenu sposobnosti.
19.2b	B18-B19	Hronični virusni hepatitis, hronični aktivni hepatitis	N	Potrebno je kandidatima pre prijema u službu u Vojsku odrediti anti HCV antitijela, HBsAg i markere i tek nakon toga donositi ocjenu sposobnosti.
20.1	B24	Infectio HIV 1	N	Dijagnostikovana i potvrđena HIV pozitivnost u referentnoj ustanovi i bez obzira na utvrđeni klinički stadijum infekcije. Za profesionalna vojna lica se prethodno mora utvrditi stadijum bolesti.
21.1	B26	Parotitis , teži klinički oblici	N	
22.1	B35.2 - B35.9	Dermatofitoze , neobrasle kože	N(S)	
22.2	B35.0, B35.1	Dermatofitoze , obrasle kože i noktiju	N	
22.3	B36-B49	Dermatofitoze , ostale mikoze	N(S)	

23.1	B37.1 -B46.0	Gljivična oboljenja pluća, akutna	N	Gljivično oboljenje pluća mora biti verifikovano mikrobiološkim pregledom uzorka tkiva pluća ili sadržaja iz pluća dobijenog aspiracijskom biopsijom.
23.2	B37.1 -B46.0	Gljivična oboljenja pluća, hronična, teži oblik	N	Gljivično oboljenje pluća mora biti verifikovano mikrobiološkim pregledom uzorka tkiva pluća ili sadržaja iz pluća dobijenog aspiracijskom biopsijom.
24.1a	B50-B54	Malaria, teži klinički oblici, posle završenog liječenja	N	Dijagnoze, težina kliničke slike i postojanje trajnih posljedica se utvrđuju u kliničko-bolničkim ustanovama.
24.1b	B50-B54	Malaria, teži klinički oblici, sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	Dijagnoze, težina kliničke slike i postojanje trajnih posljedica se utvrđuju u kliničko-bolničkim ustanovama.
24.2a	B55	Lajšmanijaza, kožni oblik	N	
24.2b	B55	Lajšmanijaza, sistemski oblik	N	Dijagnoze, težina kliničke slike i postojanje trajnih posljedica se utvrđuju u kliničko-bolničkim ustanovama.
24.3	B58	Toksoplazmoza, ekstraglandularni oblici	N	Dijagnoze, težina kliničke slike i postojanje trajnih posljedica se utvrđuju u kliničko-bolničkim ustanovama.
24.4	A06	Amebijaza, teži klinički oblici, sa komplikacijama	N	Dijagnoze, težina kliničke slike i postojanje trajnih posljedica se utvrđuju u kliničko-bolničkim ustanovama.
25.1a	B67	Ehinokokoza, neliječena	N	Dijagnoze, težina kliničke slike i postojanje trajnih posljedica se utvrđuju u kliničko-bolničkim ustanovama.
25.1b	B67	Ehinokokoza, liječena	N(S)	Ocjena se donosi na osnovu težine kliničke slike i konsukutivnih funkcionalnih poremećaja.
25.2	B69.0	Cisticerkoza centralnog nervnog sistema sa komplikacijama	N	Dijagnoze, težina kliničke slike i postojanje trajnih posljedica se utvrđuju u kliničko-bolničkim ustanovama.
25.3a	B75	Trihinelzoza - teške forme bolesti, neposredno posle liječenja	N(S)	Kandidatima se daje ocjena "sposoban" ukoliko je od završenog liječenja prošlo najmanje godinu
25.3b	B75	Trihinelzoza - teške forme bolesti, sa utvrđenim trajnim posljedicama	N	

II. TUMORI (C00 - C97, DIO - D36)

36	C00-C97	A. ZLOČUDNI TUMORI		Ocjena za zločudne tumore zavisi od prirode, veličine i lokalizacije tumora (koji se histološki dokazuje), kao i od funkcionalnih poremećaja na organima - sistemima koje zločudni tumor zahvata.
36.1	C00-C14	Zločudni tumori usne, usta i ždrela, sa povoljnim terapijskim ishodom	N	Uključuju se zločudni tumori: usne, jezika, pljuvačne žlijezde, desni, dna usne šupljine, drugih djelova usne šupljine, orofarinks, nazofarinks, hipofarinks, i farinksa.
36.2	C00-C14	Zločudni tumori usne, usta i ždrela, sa nepovoljnim terapijskim ishodom, recidivom i metastazama	N	Uključuju se zločudni tumori: usne, jezika, pljuvačne žlijezde, desni, dna usne šupljine, drugih djelova usne šupljine, orofarinks, nazofarinks, hipofarinks, i farinksa.
37.1	C15-C26, C48	Zločudni tumori organa za varenje i peritoneuma	N	Uključuju se zločudni tumori: Jednjaka - C 15, Želuca - C 16, Tankog crijeva - C 17, Debelog crijeva - C 18, Pankreasa - C 25, Rektosigmoidnog prelaza - C 19, Rektuma - C 20, Čmara i čmarnog kanala - C 21, Jetre i žučnih puteva - C 22, Žučne kese - C 23, Drugih djelova žučnih kanala C 24, Organa za varenje i nedovoljno određene lokalizacije - C 26, i Peritoneuma - C 48.
38.1	C34.0 -C34.9	Zločudni tumori respiratornog sistema, pluća	N	Uključuju se zločudni tumori: laringsa traheje, bronhija i pluća, pleure, medij astinuma, i drugih respiratornih organa.
38.2	C45.0	Zločudni tumori respiratornog sistema, plućne maramice	N	Uključuju se zločudni tumori: traheje, bronhija i pluća, pleure, medij astinuma, i drugih respiratornih organa.
39.1	C40, C49	Zločudni tumori kostiju i vezivnog tkiva, sa povoljnim terapijskim ishodom	N	Uključuju se zločudni tumori: kostiju, vezivnog i drugog mekog tkiva.
39.2	C40, C49	Zločudni tumori kostiju i vezivnog tkiva, sa nepovoljnim terapijskim ishodom, recidivom i metastazama	N	Uključuju se zločudni tumori: kostiju, vezivnog i drugog mekog tkiva.
40.1	C43-C44	Zločudni tumori kože, sa povoljnim terapijskim ishodom	N(S)	Uključuju se melanom i drugi zločudni tumori kože.
40.2	C43-C44	Zločudni tumori kože, sa većom destrukcijom tkiva i metastazama	N	Uključuju se melanom i drugi zločudni tumori kože.
41.1	C50, D05	Zločudni tumori dojke	N	
41.2	C51- C58, D06, D07	Zločudni tumori ženskih polnih organa	N	Uključuju se zločudni tumori: cerviksa uterusa, drugih djelova uterusa, drugih djelova ženskih genitalnih organa, horionepiteliomu, ovarijuma, Falopijeve tube i širokih ligamenata.
42.1	C60-C68	Zločudni tumori muških polnih organa i sistema za mokrenje	N	Uključuju se zločudni tumori: drugih muških genitalnih organa, prostate, testisa, mokraćne bešike, urinarnih organa (bubrega, bubrežne karlice, uretera i dr.)

43.1	C69	Zločudni tumor oka i pripojaka oka	N	
44.1	C71, C72	Zločudni tumori mozga i nervnog sistema (operisani i neoperisani)	N	Uključuju se zločudni tumori: mozga, drugih djelova nervnog sistema (kranijalni nervi, moždane opne, kičmene moždine, opne kičmene moždine).
45.1	C73-C75	Zločudni tumori endokrinih žljezda,	N	
46.1	C81-C96, D45-D47	Primarni zločudni tumori limfnog, krvotvornog i srodnog tkiva	N	Uključuju se sledeća oboljenja: 1. Hodgkin-ova bolest sa svim histološkim podtipovima-C 81, 2. Non Hodgkins-ki limfomi svih podtipova - C 81 - C 85, 3. Plazmoproliferativne i srodne bolesti - C88 - C 90,4. Akutne i hronične limfoproliferativne bolesti - C 91,5. Akutne, subakutne i hronične mijeloproliferativne bolesti C 91 - C94, D 45, D 47,6. Akutne i hronične leukemije neoznačenog tipa - celija - C 95,7. Mijelodisplastične bolesti - D 46, 8. Ostali zločudni tumori limfoidnog hematopoeznog i srodnog tkiva - C 96,
	D10-D36	B. DOBROČUDNI TUMORI		Ocjena za dobročudne tumore zavisi od prirode, veličine, lokalizacije, mogućnosti hirurškog zahvata i uticaja na funkciju organa - sistema, odnosno na estetski izgled.
47.1	DIO.O -D10.9	Dobročudni tumori usne, usta i ždrela , koji čine subjektivne estetske i funkcionalne smetnje i mogu se odstraniti operativno bez posljedica	N(S)	Uključuju se dobročudni tumori: usne šupljine i farinksa, nosa, nosne šupljine, srednjeg uva i akcesornih sinusa, larinksa, traheje, i kože. Neophodna pato-histološka verifikacija dobročudnog tumora.
47.2	DIO.O -D10.9	Dobročudni tumori usne, usta i ždrela , koji zbog veličine mogu pričinjavati manje subjektivne i funkcionalne smetnje	N	Uključuju se dobročudni tumori: usne šupljine i farinksa, nosa, nosne šupljine, srednjeg uva i akcesornih sinusa, larinksa, traheje, i kože.
47.3	DIO.O -D10.9	Dobročudni tumori usne, usta i ždrela , koji čine jače subjektivne, estetske i funkcionalne smetnje, a operacijom nastaju veći defekti	N	Uključuju se dobročudni tumori: usne šupljine i farinksa, nosa, nosne šupljine, srednjeg uva i akcesornih sinusa, larinksa, traheje i kože.
48.1	D12, D13	Dobročudni tumori drugih djelova digestivnog sistema	N	Uključuju se dobročudni tumori drugih djelova digestivnog sistema: Jednjaka - D 13.0, Želuca - D 13.1, Tankog i debelog crijeva sa rektumom - D 12.6 i D 13.3, Jetre i žučnih puteva - D 13.4 i D 13.5, i Pankreasa i peritoneuma sa retroperitonealnim tkivom - D 13 .7. Ocjena se donosi na osnovu deteljnog kliničko-bolničkog ispitivanja.
49.1	D14.2-D14.4, D15.0, D15.2, D15.7, D15.9	Dobručudni tumori pluća, plućne maramice i medijastinuma , neoperisani i operisani	N	Uključuju se dobročudni tumori: bronhija i pluća, pleure, i medijastinuma.
50.1	D16, D21	Dobročudni tumori kostiju, hrskavice i mekih tkiva , koji su ograničeni, nerecidiviraju i bez funkcionalnih poremećaja	N/S	Uključuju se dobročudni tumori: kostiju i hrskavica, mišićnog i vezivnog tkiva, osim limfoma.
50.2	D16, D21	Dobročudni tumori kostiju, hrskavice i mekih tkiva , koji su infiltrativni, recidiviraju i sa funkcionalnim poremećajima	N	Uključuju se dobročudni tumori: kostiju i hrskavica, mišićnog i vezivnog tkiva, osim limfoma.
51.1	D24, D48.6	Dobročudni tumori dojke	N/S	Neophodna pato-histološka verifikacija dobročudnog tumora. Ocjena zavisi od veličine, prirode, lokalizacije tumora, kao i od funkcionalnih poremećaja koje ovi uzrokuju.
51.2	D25-D28, D39	Dobročudni tumori, ženskih polnih organa , bez funkcionalnih poremećaja	N/S	Uključuju se dobročudni tumori: fibrom uterusa, drugi dobročudni tumori uterusa, ovarijuma, drugih ženskih genitalnih organa.
51.3	D25-D28, D39	Dobročudni tumori, ženskih polnih organa , sa funkcionalnim poremećajima	N	Uključuju se benigne neoplazme: fibrom uterusa, drugi dobročudni tumori uterusa, ovarijuma, drugih ženskih genitalnih organa.
52.1	D29	Dobročudni tumori muških polnih organa , koji neznatno ometaju funkciju, a mogu se operativno odstraniti	N/S	Uključuju se dobročudni tumori: muških polnih organa, bubrega i drugih mokraćnih organa.
52.2	D29	Dobročudni tumori muških polnih organa , koji znatno ometaju funkciju, a ne mogu se operativno odstraniti	N	Uključuju se dobročudni tumori: muških polnih organa, bubrega i drugih mokraćnih organa.
53.1	D31	Dobročudni tumori oka i adneksa	N(S)	Neophodna pato-histološka verifikacija dobročudnog tumora. Ocjena zavisi od veličine, prirode, lokalizacije tumora, kao i od funkcionalnih poremećaja koje ovi uzrokuju.
54.1	D42- D44	Dobročudni tumori moždanica, mozga i drugih djelova centralnog nervnog sistema , operisani bez funkcionalnih poremećaja	N(S)	Uključuju se dobročudni tumori mozga, kranijalnih nerava (i optičkih), moždanih opni, kičmene moždine i moždinske opne. Ocjena zavisi od veličine, prirode, lokalizacije tumora, kao i od funkcionalnih poremećaja koje ovi uzrokuju. Priroda tumora se dokazuje histološkim nalazom.

54.2	D42-D44	Dobroćudni tumori moždanica, mozga i drugih djelova centralnog nervnog sistema , operisani sa funkcionalnim poremećajima	N	Uključuju se dobroćudni tumori mozga, kranijalnih nerava (i optičkih), moždanih opni, kičmene moždine i moždinske opne. Ocjena zavisi od veličine, prirode, lokalizacije tumora, kao i od funkcionalnih poremećaja koje ovi uzrokuju. Priroda tumora se dokazuje histološkim nalazom.
54.3	D42-D44	Dobroćudni tumori moždanica, mozga i drugih djelova centralnog nervnog sistema , inoperabilni zbog lokalizacije, sa funkcionalnim poremećajima	N	Uključuju se dobroćudni tumori mozga, kranijalnih nerava (i optičkih), moždanih opni, kičmene moždine i moždinske opne. Ocjena zavisi od veličine, prirode, lokalizacije tumora, kao i od funkcionalnih poremećaja koje ovi uzrokuju. Priroda tumora se dokazuje histološkim nalazom.
55.1	D34-D35	Dobroćudni tumori endokrinih žlijezda , operisani bez poremećajne funkcije	N(S)	Neophodna pato-histološka verifikacija dobroćudnog tumora. Ocjena zavisi od veličine, prirode, lokalizacije tumora, kao i od funkcionalnih poremećaja koje ovi uzrokuju.
55.2	D34-D35	Dobroćudni tumori endokrinih žlijezda , neoperisani sa funkcionalnim poremećajima	N	
56.1	D18, D22, D23	Dobroćudni tumori kože , ograničeni	S	
56.2	D18.0-D18.1	Dobroćudni tumori kože , opsežni, bez funkcionalih ispada i estetskog narušenja	N(S)	Neophodna pato-histološka verifikacija dobroćudnog tumora. Ocjena zavisi od veličine, prirode, lokalizacije tumora, kao i od funkcionalnih poremećaja koje ovi uzrokuju.
56.3	D18.0, D22	Dobroćudni tumori kože , sa funkcionalnim ispadima i estetskim narušenjima	N	

III. BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJ IMUNITETA (D50 - D89)

57.1	D55-D59	Anemije uzrokovane hemolizom , hemolitička anemija uzrokovanata poremećajem enzima	N	Uključuju se anemije uzrokovane poremećajem enzima - D 55.
57.2	D55-D59	Anemije uzrokovane hemolizom , hemoglobinopatije	N	Uključuju se talasemije svih tipova, anemije uzrokovane pojavom srpastih ćelija i druge nasledne anemije uzrokowane hemolizom - D 56 - D 58.
57.3	D55-D59	Anemije uzrokovane hemolizom , stечene hemolitičke anemije	N	Uključuju se stечene autoimune i neautoimune hemolitičke anemije različite etiologije, hemolitičko uremijski sindrom i paroksismalna noćna hemoglobinurija (Hb veći od 12 g/l, retikulociti 0,7 - 2,5%)
58.1	D50-D53	Anemije uzrokovane ishranom i deficitarne anemije , sideropenijska	S(N)	Uključuju se anemije uzrokovane nedostatkom gvožđa, ocjena zavisi od težine anemije i kliničke slike.
58.2	D50-D53	Anemije uzrokovane ishranom i deficitarne anemije , perniciozna	N(S)	Uključuju se anemije uzrokovane nedostatkom vitamina B-12 uslijed nedostatka unutrašnjeg činioča, slabe absorbcije i nedostatka u ishrani - D 51. Ocjena zavisi od težine anemije i kliničke slike.
58.3	D50-D53	Anemije uzrokovane ishranom i deficitarne anemije , megaloblastna, sem perniciozne	N(S)	Uključuju se anemije zbog nedostatka folata, kobalmina kao i drugog uzroka - D 52.
58.4	D50-D53	Anemije uzrokovane ishranom i deficitarne anemije , ostale anemije uzrokovane neodgovarajućom ishranom	S(N)	Uključuju se anemije zbog nedostatka belančevina, C vitamina i neodgovarajuće ishrane - D 53. Ocjena zavisi od težine anemije i kliničke slike.
59.1	D60-D64	Aplazijske i druge slabokrvnosti , aplastična anemija	N	Uključuju se urodene i stecene aplastične anemije kao i aplastične anemije drugog uzroka - D 60, D 61.
59.2a	D60-D64	Aplazijske i druge slabokrvnosti , anemija poslije krvarenja koja se može korigovati terapijom	N(S)	
59.2b	D60-D64	Aplazijske i druge slabokrvnosti , anemija poslije krvarenja koja se ne može korigovati terapijom	N	Uključuju se akutno nastala anemija poslije krvarenja - D 62.
59.3	D60-D64	Aplazijske i druge slabokrvnosti , anemija u hroničnim oboljenjima, zavisno od uzroka i težine osnovnog oboljenja	N	Uključuju se anemije kod većine hroničnih oboljenja, kao i kod malignih tumora - D 63.
59.4	D60-D64	Aplazijske i druge slabokrvnosti , sideroblastne anemije	N	Uključuju se urodene i stecene sideroblastične anemije kao i sideroblastične anemije drugog uzroka - D 64.
60.1	D65-D69	Poremećaj zgrušavanja krvi, krvarenja kože i druga krvarenja , diseminovana intravaskularna koagulacija	N	Uključuju se poremećaji u zgrušavanju krvi u raznim stanjima, isključujući poremećaje u trudnoći - D 65.

60.2	D65-D69	Poremećaj zgrušavanja krvi, krvarenja kože i druga krvarenja, hemofilija	N	Uključuju se poremećaji zgrušavanja krvi uzrokovani nedostatkom faktora VIII, IX i drugi poremećaji u zgrušavanju krvi - D 66 - D 68.
60.3a	D65-D69	Poremećaj zgrušavanja krvi, krvarenja kože i druga krvarenja, ostali poremećaji u zgrušavanju krvi, broj trombocita u ITP veći od 20.000 bez krvarenja	N	Uključuje se alergijsko krvarenje kože, kvalitativne i kvantitativne poremećaje trombocita (ITP) - D 69.
60.3b	D65-D69	Poremećaj zgrušavanja krvi, krvarenja kože i druga krvarenja, ostali poremećaji u zgrušavanju krvi, izraženo krvarenje bez obzira na broj trombocita, hronična i refrakterna ITP	N	Uključuje se alergijsko krvarenje kože, kvalitativne i kvantitativne poremećaje trombocita (ITP) - D 69.
60.3c	D65-D69	Poremećaj zgrušavanja krvi, krvarenja kože i druga krvarenja, ostali poremećaji u zgrušavanju krvi, remisija iza splenektomije u cilju liječenja ITP	N	Uključuju se alergijsko krvarenje kože, kvalitativne i kvantitativne poremećaje trombocita (ITP) - D 69.
61.1	D70-D77	Druge bolesti krvi i bolesti krvotvornih organa, agranulocitoza i druge bolesti leukocita	N	Uključuje smanjenje broja granulocita u raznim stanjima, funkcionalni poremećaj funkcije neutrofila kao i druge bolesti leukocita - D 70 - D 72.
61.2	D70-D77	Druge bolesti krvi i bolesti krvotvornih organa, bolesti slezine, splenektomija	N	Uključuje hiposplenizam i hipersplenizam, hroničnu kongestivnu splenomegaliju i druge bolesti slezine - D 73.
61.3	D70-D77	Druge bolesti krvi i bolesti krvotvornih organa, methemoglobinemija, zavisno od uzroka	N(S)	Uključuje urodene i stечene methemoglobinemije - D 74.
61.4	D70-D77	Druge bolesti krvi i bolesti krvotvornih organa, bolesti krvi i hematopoetskih organa u zavisnosti od uzroka	N(S)	Uključuje se porodična eritrocitoza, sekundarna policitemija, esencijalna trombocitoza i druge bolesti krvi, kao i bolesti retikulohistocitnog sistema - D 75 - D 76.
62.1	D80-D89	Poremećaj imuniteta, lakši oblik primarne imunodeficijencije	N(S)	Uključuju se urođeni i stечeni poremećaji imuniteta - D 80 - D 84, D 89.
62.2	D80-D89	Poremećaj imuniteta, teži oblik primarne imunodeficijencije	N	Uključuju se urođeni i stечeni poremećaji imuniteta - D 80 - D 84, D 89.
62.3	D80-D89	Poremećaj imuniteta, sekundarni oblici imunodeficijencije (sem AIDS-a)	N	Uključuju se urođeni i stечeni poremećaji imuniteta - D 80 - D 84, D 89.

IV. BOLESTI ŽLIJEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA (E00 - E90)

63.1	E00-E07	Bolesti štitaste žlijezde, obična struma, prosta struma, netoksična nodularna gušavost, koje nisu praćene mehaničkim smetnjama krvotoka i disanja	N(S)	Ocjena se donosi na osnovu funkcionalnih i morfoloških ispitivanja i zaključka endokrinologa.
63.2	E00-E07	Bolesti štitaste žlijezde, obična struma, prosta struma, netoksična nodularna gušavost, koje su praćene umjerениim mehaničkim smetnjama krvotoka i disanja i koje se mogu operativno odstraniti	N(S)	Ocjena se donosi na osnovu funkcionalnih i morfoloških ispitivanja i zaključka endokrinologa.
63.3	E00-E07	Bolesti štitaste žlijezde, obična struma, prosta struma, netoksična nodularna gušavost, koje svojim razmerama smetaju nošenju vojničke odeće ili su praćene trajnim poremećajem srčane i respiratorne funkcije	N	
63.4	E05.9	Bolesti štitaste žlijezde, hipertireoza	N(S)	Ocjena se donosi na osnovu funkcionalnih i morfoloških ispitivanja i zaključka endokrinologa.
63.5	E05.0	Bolesti štitaste žlijezde, M. Basedowi	N(S)	Ocjena se donosi na osnovu funkcionalnih i morfoloških ispitivanja i zaključka endokrinologa.
63.6	E05.1	Bolesti štitaste žlijezde, toksični adenom	N	Ocjena se donosi na osnovu funkcionalnih i morfoloških ispitivanja i zaključka endokrinologa.
63.7	E03.9	Bolesti štitaste žlijezde, hipotireoza	N(S)	Ocjena se donosi na osnovu funkcionalnih i morfoloških ispitivanja i zaključka endokrinologa.
64.0	R 73	Hyperglycaemia	S(N)	Ocjena se donosi na osnovu više puta ponovljenih vrijednosti glikemije, kao i dodatnih funkcionalnih i metaboličkih ispitivanja.
64.1	E10-E14	Diabetes mellitus, tip I i II, laka forma	N(S)	Lak, stabilan dijabetes koji se dobro reguliše dijetetskim režimom i peroralnim antidiabetičnim sredstvima i/ili inzulinom.
64.2	E10-E14	Diabetes mellitus, tip I i II, srednje teška forma	N	Dijabetes koji se loše reguliše peroralnim antidiabetičnim sredstvima i/ili inzulinom i prisutnim komplikacijama.

64.3	E10-E14	Diabetes mellitus, tip I i II, teška forma	N	Dijabetes sa izraženim komplikacijama.
65.1	E16.1	Hipoglicaemija functionalis	S(N)	Ocjena se donosi nakon bolničkog ispitivanja i liječenja.
65.2	E16.9	Organska hipoglikemija	N	Ocjena se donosi nakon bolničkog ispitivanja i liječenja.
66.1	E21	Oboljenja paratireoidnih žlijezda, hiperparatireoidizam	N(S)	Ocjena se donosi nakon bolničkog ispitivanja i liječenja.
66.2	E20	Oboljenja paratireoidnih žlijezda, hipoparatireoidizam	N(S)	Ocjena se donosi nakon bolničkog ispitivanja i liječenja.
67.1	E22, E23	Oboljenja hipofize	N	Tumori hipofize, hipopituitarizam, insipidni dijabetes.
68.1	E24, E26, E27.5	Oboljenja nadbubrežnih žlijezda, hiperfunkcija	N	Ocjena se donosi nakon bolničkog ispitivanja i liječenja.
68.2	E27.1	Oboljenja nadbubrežnih žlijezda, hipofunkcija	N	Ocjena se donosi nakon bolničkog ispitivanja i liječenja.
69.1	E29.1	Hypofunctio testicularis, blagi ili nepotpuno izraženi hipogonadizam	N(S)	Za procjenu izraženosti hipogonadizma u prvom redu su izgled i razvijenost genitalija (penis), a zatim tjelesna konstitucija i maskulinizacija. Potrebno je primenjivati substitucionu terapiju.
69.2	E29.1	Hypofunctio testicularis, manifestni hipogondaizam	N	Za procjenu izraženosti hipogonadizma u prvom redu su izgled i razvijenost genitalija (penis), a zatim tjelesna konstitucija i maskulinizacija.
70.1	E70-E90	Poremećaji metabolizma, albinismus, porphiria, lakši oblici	N(S)	Ocjena se donosi nakon bolničkog ispitivanja i liječenja.
70.2	E70-E90	Poremećaji metabolizma, albinismus, porphiria, teži oblici	N	
70.3	E79	Giht (klinički manifestan primarni), lakši oblici	N(S)	Ocjena se donosi nakon funkcionalnog metaboličkog ispitivanja i ev.prisutnih komplikacija.
70.4	E 79	Giht (klinički manifestan primarni), teži oblici	N	
70.5	E66	Obesitas, bez cirkulatornih i respiratornih smetnji	N/S	Gojaznim u jačem stepenu smatrati lica čija tjelesna težina prelazi idealnu za više od 30% (vidi prilog broj 3). Za donošenje ocjene potrebno je ambulantno i/ili bolničko ispitivanje.
70.6	E66	Obesitas, sa izraženim cirkulatornim i respiratornim smetnjama	N	Gojaznim u jačem stepenu smatrati lica čija tjelesna težina prelazi idealnu za više od 30% (vidi prilog broj 3). Radi donošenja ocjene potrebno je bolničko ispitivanje.
70.7	E78	Poremećaj metabolizma masti u krvi	S(N)	Ocjena se donosi na osnovu više puta ponovljenih vrijednosti lipida u serumu, kao i dodatnih funkcionalnih i morfoloških ispitivanja
71.1	E80	Poremećaj metabolizma bilirubina, hyperbilirubinaemia do 35 umol/l.	S	Hiperbilirubinemijom smatrati u više navrata ponovljene biohemiske vrijednosti bilirubina u serumu, koje su veće od 21 umol/l. Radi donošenja ocjene potrebno je bolničko ispitivanje.
71.2	E80	Poremećaj metabolizma bilirubina, hiperbilirubinaemia, iznad 35,1 do 50 umol/l.	N(S)	Hiperbilirubinemijom smatrati u više navrata ponovljene biohemiske vrijednosti bilirubina u serumu, koje su veće od 21 umol/l. Radi donošenja ocjene potrebno je bolničko ispitivanje.
71.3	E80	Poremećaj metabolizma bilirubina, hiperbilirubinaemia, iznad 50 umol/l.	N	
71.4	E80	Poremećaj metabolizma bilirubina, hyperbilirubinaemia, konjugovana, syndroma Dubin-Johnson, Rotorov sindrom	N	

V. DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA (F00 - F99)

72.1	F00-F04	Organski i simptomatski, duševni poremećaji	N	Demencija u Alzheimerovojo bolesti F00, vaskularna demencija F01, demencija u oboljenjima klasifikovanim na drugom mjestu F02, Nespecifikovana demencija F03, organski sindrom amnezije, osim onog koji je izazvan alkoholom i psihotaktivnim supstancama F04.
72.2	F05-F09	Organski i simptomatski, duševni poremećaji	N	Delirijum, koji nije izazvan alkoholom i psihotaktivnim supstancama F05, drugi mentalni poremećaji izazvani moždanim oštećenjem i disfunkcijom i somatskim oboljenjem F06, poremećaj ličnosti i ponašanja izazvani bolešću, oštećenjem i disfunkcijom mozga F07, nespecifikovani organski ili simptomatski mentalni poremećaj F09.
73.1	F10-F19	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja zbog upotrebe psihotaktivnih supstansi	N	Ocjena se daje na osnovu specifikovanja kliničkog stanja preko četvrte oznake šifre i odnosi se na: psihotični poremećaji Flx.5, sindrom amnezije Flx.6, rezidualni poremećaj i psihotični poremećaj sa kasnim početkom Flx.7.
73.2	F10-F19	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja zbog upotrebe	N	Ocjena se daje na osnovu specifikovanja kliničkog stanja preko četvrte oznake šifre i odnosi se na: akutna intoksikacija Flx.O,

		psihoaktivnih supstanci		štetna upotreba Flx.1, sindrom zavisnosti Flx.2, apstinencijalni sindrom Flx.3 i apstinencijalni sindrom sa delirijumom Flx.4.
74.1	F20 F21 F22 F25 F28 F29	Shizofrenija , shizotipski poremećaji i poremećaji sa sumanutošcu	N	Shizofrenija F20, Shizotipski poremećaj F21, perzistentni poremećaj sa sumanutoču F22, shizoafektivni poremećaj F25, drugi neorganski psihoti ni poremećaji F28, nespecifikovana neorganska psihoza F29.
74.2	F23 F24	Shizofrenija , shizotipski poremećaji i poremećaji sa sumanutošcu	N	Akutni i prolazni psihički poremećaji F23, indukovani poremećaj sa sumanutošcu F24.
75.1	F30	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	N	Bipolarni afektivni poremećaj F31
75.2	F30 F32 F33 F38 F39	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	N	Manična epizoda F30, depresivna epizoda F32, rekurentni depresivni poremećaj F33, drugi poremećaji raspoloženja F38, nespecifikovan poremećaj raspoloženja F39.
75.3	F34	Stalni poremećaji raspoloženja (afekta)	N	Ciklotimija F34.0, distimija F34.1.
76.1	F40.0 F41 F41.0	Neurotski, stresogeni i tjelesno manifestni poremećaji	N(S)	Fobični anksiozni poremećaji F40, drugi anksiozni poremećaji F41, opsesivno-kompulzivni poremećaji F42, reakcija na težak stres i poremećaj prilagodjavanja F43, disocijativni (konverzivni) poremećaji F44, somatoformni poremećaji F45, drugi neurotski poremećaji F48. Ocjena S se donosi kod blažeg stepena poremećaja. Ocjena N se donosi kod teških i hroničnih poremećaja sa trajnom disfunkcionalnosti na profesionalnom planu .
77.1	F50.0 F50.2 F51.0 F51.1 F51.3	Sindromi poremećenog ponašanja udruženi sa fiziološkim smetnjama i tjelesnim faktorima	N	Anorexia nervosa F50.0, Bulimia nervosa F50.2, neorganska insomnija F51.0, neorganska hipersomnija F51.1, somnabulizam F51.3. Za utvrđivanje dijagnostičkih kategorija F51.0, F51.1 i F51.3 pored psihološko-psihijatrijske eksploracije uključuje se i neurofiziološka dijagnostika.
78.1	F60 F61 F62	Poremećaji ličnosti i poremećaji ponašanja odraslih	N	Specifični poremećaji ličnosti (paranoidni, shizoidni, disocijalni, emocionalno nestabilni, histrionični, anankastični, anksiozni, zavisni, drugi, nespecifikovani) F60, Mješoviti i drugi poremećaji ličnosti F61, Trajne promjene ličnosti, koje se ne mogu pripisati oštećenju ili bolesti mozga F62.
78.2	F60.8	Drugi označeni poremećaji ličnosti (nezrela ličnost)	N(S)	Ocjena S se donosi kada su ispoljene samo crte nezrelosti . Ocjena N se donosi kada ispoljeno ponašanje bitno remeti adaptaciju .
79.1	F70-F79	Ispodprosečna inteligencija: IQ ispod 90 za kandidate	N	Stepen duševne zaostalosti se utvrđuje psihološkim i psihijatrijskim nalazom.
80.1	F95, F98	Poremećaji ponašanja i poremećaji emocija sa početkom u detinjstvu i adolescenciji	N	Tikovi i nevoljni pokreti mišića F95, Neorganska enureza F98.0, Neorganska enkopreza F98.1, Mucanje F98.5.

VI. BOLESTI NERVNOG SISTEMA (G00 - G99)

81.1	G00-G99	Oboljenja centralnog nervnog sistema , bez funkcionalnih poremećaja	N	Morbi inflamatorii svstematis centrals - G 00 - G 09, atrophiae systematicae CNS - G 10 - G 13, morbi extrapyramidalii et disordines motionum - G 20 - G 26, morbi degenerativi svstematis nervosi alli -G 30 - G 32, morbi demyelinates svstematis nervosi centralis - G 35 -G37, paralysiss cerebralis et paralyses aliae - G 80 - G 83.
82.1	G70-G73	Bolesti mišićno-živčane spojnica i bolesti mišića	N	Myasthenia gravis et morbi mvoneuralis alii - G 70, morbi muscularum primarii - G 71, myopathy aliae - G 72, morbi myoneurale et morbi muscularum in morbis aliis - G 73.
83.1	160-169	Bolesti krvnih sudova mozga , prolazna ishemija i sindrom krvnih sudova mozga, sa lakšim neurološkim poremećajima koji remete funkcije u manjem stepenu	N	Haemorrhagia subarachnoidalis -1 60, haemorrhagia cerebralis -1 61, haemorrhagia intracranialis non traumatica alia -1 62, infarctus cerebri -1 63, apoplexia cerebri et haemorrhagia sine infarctus n.s. -1 64, occlusio a. praecerebralis et stenosis a. praecerebralis -1 65, occlusio a cerebri et stenosis a. cerebri sine infarctus -1 66, morbi cerebrovasculares alli -1 67, morbi cerebrovasculares in morbis aliis -I 68, sequelae morbi cerebrovascularis -1 69.
83.2	160-169	Bolesti krvnih sudova mozga , sa neurološkim poremećajima srednjeg i teškog stepena	N	Obuhvaćena su prethodno navedena oboljenja.
84.1	G40-G41	Epilepsija i epilepsijski sindromi	N	Mišljenje i predlog ocjene sposobnosti daje specijalista neurolog na osnovu postavljene dijagnoze u kliničko-bolničkim uslovima
85.1	G43, G44, G47	Migrena , druge glavobolje i poremećaji spavanja, bez neuroloških poremećaja ili sa prolaznim neurološkim poremećajima i prolongiranim bolovima	S(N)	Migraena simplex (sine aura) G 43.0, migraena classica (cum aura) G1 43.1, cephalgia contracta G 44.0, cephalgia vascularis G 44.1, cephalalgia tensionalis chr. G 44.2, cephalalgia posttraumatica chr. G 44.3, disordo somni G 47.

85.2	G43, G44, G47	Migrena komplikovana sa rezidualnim neurološkim poremećajima koji remete funkcije	N	Migraena hemiplegica familiaris G 43.1, status migrinosus G 43.2, migraena ophtalmoplegica G 43.8. Ocjena se donosi nakon kliničko-bolničkog ispitivanja.
86.1	G50-G64	Poremećaji živaca, korjenova živaca, oboljenja više živaca i drugi poremećaji perifernog nervnog sistema, lakog stepena koji ne remete bitne funkcije	S(N)	Disordines nervosum cranialium G 50 - G 53, Affectiones radicum et 1 pekuum nervosum G 54, Compressio radicum et plexium in morbis alius G 55, Mononeuropathie extremitatis et aliae G 56 - G 59, Neuropathia hereditaria et neuropathia idiopatica G 60, Polroneuropathia inflamatoria et aliae G 61 - G 62, Polroneuropathia in morbis alius G 63. Za procjenu neurološkog deficit-a potrebno je uraditi odgovarajući neurofiziološki pregled (EMNG, SSEP, BLINK refleks).
86.2	G50-G64	Poremećaji živaca, korjenova živaca, oboljenja više živaca i drugi poremećaji perifernog nervnog sistema, umerenog, srednjeg i teškog stepena koji remete neke bitne funkcije	N	Disordines nervosum cranialium G 50 - G 53, Affectiones radicum et 1 pekuum nervosum G 54, Compressio radicum et plexium in morbis alius G 55, Mononeuropathie extremitatis et aliae G 56 - G 59, Neuropathia hereditaria et neuropathia idiopatica G 60, Polroneuropathia inflamatoria et aliae G 61 - G 62, Polroneuropathia in morbis alius G 63. Za procjenu neurološkog deficit-a potrebno je uraditi odgovarajući neurofiziološki pregled (EMNG, SSEP, BLINK refleks).

VII. BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA (H00 - H59)

87.1	H10.1	Conjunctivitis alergica acuta	S	
88.1	H10.5	Biepharoconjunctivitis	N(S)	U ova oboljenja spadaju teški, hronični, zapaljivi ili degenerativni procesi ivice kapaka i vežnjače koji iziskuju dugotrajno lijeчењe, a u znatnoj mjeri ometaju funkciju oka.
89.1	A71	Trachoma	N(S)	Sposobnost se određuje prema tačkama ovog spiska, koje se odnose na nastale očne promjene, na stanje funkcije organa vida (oština vida, vidno polje, polje pogleda, i dr.).
90.1	H16 H20 H30 H46 H15.1	Keratitis, Iridocyclitis, Chorioretinitis, Neuritis nervi optici, Scleritis	N	Sposobnost se određuje prema tačkama ovog spiska, koje se odnose na nastale očne promjene, na stanje funkcije organa vida (oština vida, vidno polje, polje pogleda, i dr.).
91.1	H04.0 H04.3	Zapaljenje suzne žljezde i suznih puteva (Dacrvoadenitis et Dacryocystitis), uporno suzenje u jačem stepenu usled hroničnih ili trajnih oboljenja ili uslijed manu suznog aparata, na jednom ili oba oka	N	Pod jačim, upornim suznenjem podrazumijeva se suzenje koje se jasno ispoljava uvijek i u svim prilikama, a ne samo povremeno. U oboljenja, odnosno mane koje mogu da prouzrokuju takvo suzenje spadaju, na primjer: atrezija suznih tačkica, stenoza jačeg stepena ili obliteracije odvodnog sistema suza, suzne fistule i drugo.
92.1	H52	Poremećaji prelamanja svjetlosti i poremećaji prilagodavanja oka (Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis), kratkovidost jednog ili oba oka preko 2 dioptrije ili dalekovidost jednog ili oba oka preko 3 dioptrije	N(S)	Ocjena po ovoj tački se donosi ne samo na osnovu stepena refrakcione anomalije, nego i prema stanju ostalih funkcija organa vida (oština vida, vidno polje, sposobnosti adaptacije na tamu i dr.), kao i na osnovu objektivnog stanja organa vida (promjene u providnim meridijana i na očnom dnu). Osim toga, ocjena se daje i na osnovu eventualne progresije refrakcione anomalije.
92.2	H52	Poremećaji prelamanja svjetlosti i poremećaji prilagodavanja oka (Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis), prost kratko vidi astigmatizam jednog ili oba oka sa refrakcijom jednog meridijana preko dvije dioptrije, ili mješoviti astigmatizam jednog ili oba oka preko dvije dioptrije, ili dalekovidni astigmatizam jednog ili oba oka sa refrakcijom jednog meridijana preko tri dioptrije	N(S)	Objašnjenje kao u tački 92.1
92.3	H52	Poremećaji prelamanja svjetlosti i poremećaji prilagodavanja oka (Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis), složeni kratkovidni astigmatizam jednog ili oba oka sa refrakcijom jednog meridijana preko 2 dioptrije ili složeni dalekovidni astigmatizam jednog ili oba oka sa refrakcijom jednog meridijana preko tri dioptrije	N(S)	Objašnjenje kao u tački 92..1
92.4	H52	Poremećaji prelamanja svjetlosti i poremećaji	N	Objašnjenje kao u tački 92.1

		prilagodavanja oka (Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis), kratkovidost ili dalekovidost preko 7 dioptrija na oba oka		
92.5	H52	Poremećaji prelamanja svjetlosti i poremećaji prilagodavanja oka (Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis), složeni kratkovidi ili dalekovidi astigmatizam oba oka kod koga je razlika u refrakciji između oba meridijana veća od 4,5 dioptrije	N	Objašnjenje kao u tački 92.1
92.6	H52	Poremećaji prelamanja svjetlosti i poremećaji prilagodavanja oka (Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis), složeni dalekovidi ili kratkovidi astigmatizam oba oka sa refrakcijom jednog meridijana preko 7 dioptrija	N	Objašnjenje kao u tački 92.1
92.7	H52	Poremećaji prelamanja svjetlosti i poremećaji prilagodavanja oka (Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis), prost ili mješoviti astigmatizam oba oka preko 4,5 dioptrije	N	Objašnjenje kao u tački 92.1
92.8	H52	Poremećaji prelamanja svjetlosti i poremećaji prilagodavanja oka (Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis), kratkovidost ili kratkovidi astigmatizam oba oka sa teškim i progresivnim posljedičnim promjenama na očnom dnu bez obzira na stepen refrakcije	N	Objašnjenje kao u tački 92.1
92.9	H52	Poremećaji prelamanja svjetlosti i poremećaji prilagodavanja oka (Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis), anisometropia veća od 6 dioptrija	N	Objašnjenje kao u tački 92.1
93.1	H50	Druga razrokost (Strabismus alias), prateći strabizam (divergentni, konvergentni, vertikalni, alternans)	N	
93.2	H50	Druga razrokost (Strabismus alias), heteroforije sa defektivnim binokularnim vidom	N	Pod defektnim binokularnim vidom podrazumijeva se nepostojanje fuzije ili ukoliko je stereoskopski vid preko 400".
94.1	H49	Razrokost usled oduzetosti mišića pokretača oka (Strabismus paralyticus), bez diplopije	N(S)	
94.2	H49	Razrokost uslijed oduzetosti mišića pokretača oka (Strabismus paralyticus), sa diplopijom	N	
95.1	H40	Glaucoma, Glaucoma anguli aperti, primarni kompenzovani glaukom u jednom ili oba oka	N	Pod kompenzovanim glaukom treba podrazumijevati glaukom kod koga se intraokularni pritisak reguliše pomoću lijekova ili operativnim putem i kod koga ne postoje funkcionalne promjene (normalna oštrina vida, vidno polje i dr.).
95.2	H40	Glaucoma anguli aperti, primarni glaukom u jednom ili oba oka koji se ne može kompezovali	N	
95.3	H40.5	Glaucoma secundarium post morbus oculi alias, sekundarni glaukom u jednom ili oba oka	N	Nakon završenog liječenja ocjena sposobnosti se donosi prema stanju funkcije vida i posljedicama koje su nastale uslijed sekundarnog glaukoma ili primarnog oboljenja koje je dovelo do nastanka sekundarnog glaukoma.
96.1	H33	Odlubljenje i rascep mrežnjače (Ablatio retinae et ruptura retinae), na jednom oku koje je poslijе operacije funkcionalno i morfološki u zadovoljavajućem stanju	N	
96.2	H33	Odlubljenje i rascep mrežnjače (Ablatio retinae et ruptura retinae), na jednom ili oba oka sa morfološkim i funkcionalnim poremećajima	N	
97.1	H53.1	Subjektivni poremećaji vida (Hemeralopija)	N	

98.1	H35.5	Nasledna distrofija mrežnjače (Dystrophia retinae hereditaria)	N	
99.1	H53.4	Oštećenja u vidnom polju (Defectus regionis visualis), na jednom oku	N	Pod većim trajnim defektima u vidnom polju podrazumijevaju se sve vrste hemianopsija, veće paracentralne apsolutne skotome, čiji je najmanji promjer veći od 30° i veće periferne ispadne i depresije čiji je najmanji promjer veći od 40° ili ako ispad doseže do na 10° od fiksacione tačke.
99.2	H53.4	Oštećenja u vidnom polju (Defectus regionis visualis), na oba oka	N	Pod većim trajnim defektima u vidnom polju podrazumijevaju se sve vrste hemianopsija, veće paracentralne apsolutne skotome, čiji je najmanji promjer veći od 30° i veće periferne ispadne i depresije čiji je najmanji promjer veći od 40° ili ako ispad doseže do na 10° od fiksacione tačke.
100.1	H54, H17, H26.2 H42.3 H47.2	Amaurosis et ambylopia, Cicatrix et maculae corneae, Cataracta complicata, Opacitates corporis vitrei aliae, Atrophia nervi optici, oštrina vida jednog oka manja od 0,50, a drugog oka veća od 0,70	N	Označene oštirine vida odnose se na vrijednosti postignute korekcionim staklima. Oštrina vida sistematski se ispituje ortorejterom, a alternativno pomoću optotipskih tablica.
100.2	H54, H17, H26.2 H42.3 H47.2	Amaurosis et ambylopia, Cicatrix et maculae corneae, Cataracta complicata, Opacitates corporis vitrei aliae, Atrophia nervi optici, oštrina vida oba oka manja od 0,70	N	Označene oštirine vida odnose se na vrijednosti postignute korekcionim staklima. Oštrina vida sistematski se ispituje ortorejterom, a alternativno pomoću optotipskih tablica.
100.3	H54, H17, H26.2 H42.3 H47.2	Amaurosis et ambylopia, Cicatrix et maculae corneae, Cataracta complicata, Opacitates corporis-vitrei aliae, Atrophia nervi optici, oštrina vida oba oka manja od 0,40	N	Označene oštirine vida odnose se na vrijednosti postignute korekcionim staklima. Oštrina vida sistematski se ispituje ortorejterom, a alternativno pomoću optotipskih tablica.
100.4	H54, H17, H26.2 H42.3 H47.2	Amaurosis et ambylopia, Cicatrix et maculae corneae, Cataracta complicata, Opacitates corporis vitrei aliae, Atrophia nervi optici, smanjenje oštirine vida jednog oka ispod 0,1 a oštrina vida drugog oka veća od 0,70	N	Označene oštirine vida odnose se na vrijednosti postignute korekcionim staklima. Oštrina vida sistematski se ispituje ortorejterom, a alternativno pomoću optotipskih tablica.
100.5	H54, H17, H26.2 H42.3 H47.2	Amaurosis et ambylopia, Cicatrix et maculae corneae, Cataracta complicata, Opacitates corporis vitrei aliae, Atrophia nervi optici, potpuno slepilo ili smanjenje oštirine vida jednog oka ispod 0,1 a drugog ispod 0,70	N	Označene oštirine vida odnose se na vrijednosti postignute korekcionim staklima. Oštrina vida sistematski se ispituje ortorejterom, a alternativno pomoću optotipskih tablica.
101.1	H53.5	Poremećaji vida u boji (Dvschromatopsiae), anomalni trihromati	N(S)	Ispitivanje sposobnosti raspoznavanja boja vrši se pomoću ortorejtera, a ukoliko je rezultat nesiguran, pomoću pseudoizohromatskih tablica ili anomaloskopa.
101.2	H53.5	Poremećaji vida u boji (Dvschromatopsiae), Dihromazija (Protonopi, Deuteranopi, Tritanopi)	N	Ispitivanje sposobnosti raspoznavanja boja vrši se pomoću ortorejtera, a ukoliko je rezultat nesiguran, pomoću pseudoizohromatskih tablica ili anomaloskopa.
101.3	H53.5	Poremećaji vida u boji (Dvschromatopsiae), ahromatopsija	N	Ispitivanje sposobnosti raspoznavanja boja vrši se pomoću ortorejtera, a ukoliko je rezultat nesiguran, pomoću pseudoizohromatskih tablica ili anomaloskopa.
102.1	H27.0	Nedostatak sočiva oka (Aphakia), na jednom oku sa korisnim vidom preko 0,5	N	Prilikom ocenjivanja sposobnosti sa jednostranom afakijom, subluksacijom ili luksacijom sočiva, uzeti kao mjerilo oštrine vida sa korekcijom koja se pri binokularnom vidu može subjektivno podnijeti. Ocjena se donosi nakon završenog liječenja.
102.2	H27.0	Nedostatak sočiva oka (Aphakia), na oba oka sa korisnim vidom preko 0,5	N	
103.1	H27.1	Iščašenje i pomerenost sočiva oka (Luxatio et subluxatio lentis), na jednom oku	N	Prilikom ocenjivanja sposobnosti sa jednostranom afakijom, subluksacijom ili luksacijom sočiva, uzeti kao mjerilo oštrine vida sa korekcijom koja se pri binokularnom vidu može subjektivno podnijeti. Ocjena se donosi nakon završenog liječenja.
103.2	H27.1	Iščašenje i pomerenost sočiva oka (Luxatio et subluxatio lentis), na oba oka	N	
104.1	H02.5 H11.2	Poremećaji pokretljivosti kapka oka i ožiljak vežnjače oka (Ankyloblepharon et symblepharon), na jednom oku, ako u manjoj mjeri remeti funkciju oka	N	Pri razmatranju ocjene sposobnosti po ovoj tački uzeti u obzir kriterijume navedene u tačkama 99. i 100. od kojih takođe zavisi donošenje ocjene sposobnosti.
104.2	H02.5 H11.2	Poremećaji pokretljivosti kapka oka i ožiljak vežnjače oka (Ankyloblepharon et symblepharon), na oba oka, ako u manjoj	N	Pri razmatranju ocjene sposobnosti po ovoj tački uzeti u obzir kriterijume navedene u tačkama 99. i 100. od kojih takođe zavisi donošenje ocjene sposobnosti.

		mjeri remeti funkciju oka			
104.3	H02.5 H11.2	Poremećaji pokretljivosti kapka oka i ožiljak vežnjače oka (Ankyloblepharon et symblepharon), na jednom oku, ako u jačoj mjeri remeti funkciju oka (oštrinu vida, vidno polje ili polje pogleda)	N	Pri razmatranju ocjene sposobnosti po ovoj tački uzeti u obzir kriterijume navedene u tačkama 99. i 100. od kojih takođe zavisi donošenje ocjene sposobnosti.	
104.4	H02.5 H11.2	Poremećaji pokretljivosti kapka oka i ožiljak vežnjače oka (Ankyloblepharon et symblepharon), na oba oka, ako u jačoj mjeri remeti funkciju oka (oštrinu vida, vidno polje ili polje pogleda)	N	Pri razmatranju ocjene sposobnosti po ovoj tački uzeti u obzir kriterijume navedene u tačkama 99. i 100. od kojih takođe zavisi donošenje ocjene sposobnosti.	
105.1	H02.4	Spušten kapak oka (Ptosis palpebrae), koji pri horizontalnom položaju očne jabučice djelimično pokriva zenicu na jednom oku	N		
105.2	H02.4	Spušten kapak oka (Ptosis palpebrae), koji pri horizontalnom položaju očne jabučice djelimično pokriva zenicu na oba oka	N		
105.3	H02.4	Spušten kapak oka (Ptosis palpebrae), trajna i potpuna spuštenost gornjeg kapka na jednom ili oba oka	N		
106.1	H02.2	Nepotpuno zatvaranje kapaka oka (Lagoptalmus), na jednom oku	N	Pri ocjenjivanju uzeti u obzir samo one poremećaje koji mogu dovesti do oštećenja na očnoj jabučici. Ukoliko ove promjene izazivaju uporno suzenje, oštećenje vežnjače ili rožnjače, tada se ocjenjuje prema tački 100.	
106.2	H02.2	Nepotpuno zatvaranje kapaka oka (Lagoptalmus), na oba oka	N	Pri ocjenjivanju uzeti u obzir samo one poremećaje koji mogu dovesti do oštećenja na očnoj jabučici. Ukoliko ove promjene izazivaju uporno suzenje, oštećenje vežnjače ili rožnjače, tada se ocjenjuje prema tački 100.	
107.1	H02.0 H02.1	Uvrnutost kapka i uvrnuta trepavica i izvrnutost kapka oka (Entropium et trichiosis palpebrae, Ectropium palpebrae)	N	Pri ocjenjivanju uzeti u obzir samo one poremećaje koji mogu dovesti do oštećenja na očnoj jabučici. Ukoliko ove promjene izazivaju uporno suzenje, oštećenje vežnjače ili rožnjače, tada se ocjenjuje prema tački 100.	
108.1	H18.6	Kupasta rožnjača (Keratokonus), na jednom oku	N	Ocjena sposobnosti prema oštrinivida i stepenu refrakcije.	
108.2	H18.6	Kupasta rožnjača (Keratokonus), na oba oka	N	Ocjena sposobnosti prema oštrinivida i stepenu refrakcije.	
109.1	Q11.1	Drugi nedostatak oka (Anophthalmus) jednog oka	N		
110.1	H55	Spontani i drugi nejednaki pokreti oka (Nystagmus et motus oculi inaequales alei)	N	Ocjena prema oštrinivida.	

VIII. BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA (H60 - H95)

111.1	H66.1 -H66.9	Hronično gnojno zapaljenje srednjeg uva jednostrano ili obostrano, (mezotimpanalno, ostitično, sa holesteatomom, velikom suvom perforacijom bubne opne)	N	U izuzetnim slučajevima vojna lica sa često ponovljenim hroničnim zapaljenjima srednjeg uva mogu se ocjenjivati kao ograničeno sposobni (nezavisno od stanja sluha), zbog podložnosti štetnom djelovanju meteoroloških uslova. Ukoliko je istovremeno znatno oštećen sluh, ocjenjuju se shodno tački 111.3. Sve otkrivene nagluvosti se ispituju tonalnom liminarnom audiometrijom.
112.1	H81.0 H81.3	Funkcijske bolesti organa za održavanja ravnoteže, Meniereova bolest vestiubularni neuritis i druga periferna vrtoglavica	N	Ocjena o nesposobnosti kod poremećaja vestibularne funkcije daje se isključivo na osnovu nalaza otorinolaringologa Klinike za uho, grlo i nos KCCG i na osnovu ENG nalaza.
113.1	H90-H91	Sprovodna gluvoča i senzoneuralna gluvoča, na jednom uvu prosječan gubitak sluha do 50 dB, a na drugom služ normalan	N(S)	Nagluvost ili gluvoča zbog hroničnog zapaljenja srednjeg uva, su stanja nakon zapaljenja srednjeg uva, timpanoskleroze, otoskleroze, stanja nakon operativnih zahvata: stapedektomije, radikalne trepanacije, timpanoplastike i slično, neurosenzorialna oštećenja sluha, kongenitalne mane i drugo. Prosječana gubitak sluha predstavlja aritmetičku sredinu gubitka sluha na frekvencijama 500,1000, i 2000 Hz, a izračunavanje vršimo tako što dobijene vrijednosti za redukciju sluha u dB na 500,1000 i 2000 Hz za vazdušnu krivulju audiograma saberemo i podijelimo sa 3. Kao "normalan sluh" podrazumjeva se stanje na tonalnom liminarnom audiogramu gde je redukcija sluha na frekvencijama 500,1000 i 2000 Hz manja od 20 dB, a na 4000 Hz manja od 40 dB.
113.2	H90-H91	Sprovodna gluvoča i senzoneuralna gluvoča, na jednom	N	Objašnjenje kao u tački 113.1

		uvu prosječan gubitak sluha veći od 55 dB, a na drugom službenom normalan		
113.3	H90-H91	Sprovodna gluvoča i senzoneuralna gluvoča , na oba uva prosječan gubitak sluha do 50 dB	N	
113.4	H90-H91	Sprovodna gluvoča i senzoneuralna gluvoča , na jednom uvu prosječan gubitak sluha veći od 50 dB, a na drugom do 50 dB	N	
113.5	H90-H91	Sprovodna gluvoča i senzoneuralna gluvoča , na oba uva prosječan gubitak sluha veći od 50 dB	N	
114.1	Q16.0-Q18.9	Urodene i stečene nakaznosti spoljnog i srednjeg uva sa slabljenjem sluha , koje uzrokuju manji estetski defekt	N(S)	
114.2	O16.0-018.9	Urodene i stečene nakaznosti spoljnog i srednjeg uva sa slabljenjem sluha , koje čine veliki estetski defekt uz deformaciju lica	N	

IX. BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA (100 -199)

115.1	I00	Reumatska groznica	N	Reumatska groznica se utvrđuje u kliničko-bolničkoj ustanovi.
116.1	I05, I08, I33, I34, I35, I38, I39	Stečene srčane mane , valvule mitralis, valvule aorte, mitralne i aortalne valvule, drugih endokardijalnih struktura, lakog stepena	N	Dijagnoza srčane mane mora da bude postavljena sa određenom specifikacijom vrste, utvrđena od kardiologa. Pod stečenom srčanom manom lakog stepena podrazumejava se ona stečena srčana mana koja nije praćena elektrokardiogramskim promjenama, rendgenološkim znacima, ehokardiografskim promjenama jasnog povećanja pojedinih srčanih struktura, a testovi opterećenja ne dovode do poremećaja cirkulacije, niti elektrokardiogramske promjene u opterećenju. Nedovoljno jasne slučajevе srčanih mana u pogledu dijagnoze i stepena (laka i teška) potrebno je rješavati u bolničkoj ustanovi ili u poliklinici bolničke ustanove.
116.2	I05, I08, I33, I34, I35, I38, I39	Stečene srčane mane , valvule mitralis, valvule aorte, mitralne i aortalne valvule, drugih endokardijalnih struktura, težeg stepena	N	Dijagnoza srčane mane mora da bude postavljena sa određenom specifikacijom vrste, utvrđena od kardiologa. Pod stečenom srčanom manom težeg stepena podrzumjevati one srčane mane kod kojih postoje znaci srčane dekompenzacije i/ili elektrokardiografske promjene i/ili ehokardiografske promjene i/ili rentgenski znaci jasnog povećanja pojedinih srčanih struktura. Dijagnoza se postavlja kao pod tačkom 116.1. Testove opterećenja nije potrebno izvoditi, jer su ispoljeni jasni znaci stečene srčane mane težeg stepena.
117.1	Q20-Q26	Urodene mane srca i velikih krvnih sudova , lakog stepena	N	Urodene mane srca utvrđuje kardiolog, kao pod tačkom 116.
118.2	Q20-Q26	Urodene mane srca i velikih krvnih sudova , težeg stepena	N	Urodene mane srca utvrđuje kardiolog, kao pod tačkom 116.
119.1	Q20-Q26	Operisane mane srca i operacije na koronarnim krvnim sudovima , operisane urodene mane srca sa povoljnim terapijskim ishodom	N	Ocjenu sposobnosti bolesnika sa operisanim urodenim i stečenim srčanim manama koji imaju povoljan ili nepovoljan terapijski ishod utvrđuje kardiolog, kao pod tačkom 116.
119.2	Q20-Q26	Operisane mane srca i operacije na koronarnim krvnim sudovima , operisane urodene mane srca sa nepovoljnim terapijskim ishodom	N	Ocjenu sposobnosti bolesnika sa operisanim urodenim i stečenim srčanim manama koji imaju povoljan ili nepovoljan terapijski ishod utvrđuje kardiolog, kao pod tačkom 116.
119.3	I05,I06, I08,I34, I35	Operisane mane srca i operacije na koronarnim krvnim sudovima , operisane stečene mane srca sa povoljnim terapijskim ishodom	N	Ocjenu sposobnosti bolesnika sa operisanim urodenim i stečenim srčanim manama koji imaju povoljan ili nepovoljan terapijski ishod utvrđuje kardiolog, kao pod tačkom 116.
119.4	I05,I06, I08,I34, I35	Operisane mane srca i operacije na koronarnim krvnim sudovima , operisane stečene mane srca sa težim funkcionalnim oštećenjem	N	Ocjenu sposobnosti bolesnika sa operisanim urodenim i stečenim srčanim manama koji imaju povoljan ili nepovoljan terapijski ishod utvrđuje kardiolog, kao pod tačkom 116.
119.5	I25	Operisane mane srca i operacije na koronarnim krvnim sudovima , sve rekonstruktivne operacije na koronarnim krvnim sudovima, sa povoljnim ishodom	N	Ocjenu sposobnosti bolesnika sa operisanim urodenim i stečenim srčanim manama koji imaju povoljan ili nepovoljan terapijski ishod utvrđuje kardiolog, kao pod tačkom 116.

119.6	I25	Operisane mane srca i operacije na koronarnim krvnim sudovima, sve rekonstruktivne operacije na koronarnim krvnim sudovima, sa težim funkcionalnim oštećenjima	N	Ocjenu sposobnosti bolesnika sa operisanim urodenim i stečenim srčanim manama koji imaju povoljan ili nepovoljan terapijski ishod utvrđuje kardiolog, kao pod tačkom 116.
120.1	I10-I15	Povišenje krvnog pritiska, nestalno povišenje, lakog stepena	S(N)	Pod nestalnim povišenim krvnim pritiskom lakog stepena podrazumjeva se više puta utvrđena vrijednost krvnog pritiska za sistolni do 180 mmHg i/ili dijastolni do 100 mmHg pri pregledima u ambulantni ili poliklinici u periodu kada dotično lice stalno obavlja redovne poslove i ako se krvni pritisak normalizuje tek poslije nekoliko dana mirovanja bez terapije.
120.2	I10-I15	Povišenje krvnog pritiska, nestalno povišenje, težeg stepena	N	Pod nestalnim povišenim krvnim pritiskom težeg stepena podrazumjeva se povišenje krvnog pritiska preko 180 mmHg za sistolni i/ili preko 100 mmHg za dijastolni. U ovu grupu spadaju i slučajevi iz tačke 120.1 sa hipertenzivnim reagovanjem pri opterećenju (hipertenzivno reagovanje pri opterećenju kada pri submaksimalnom testu opterećenja dođe do skoka vrijednosti krvnog pritiska preko 110 mmHg za dijastolni i preko 200 mmHg za sistolni).
120.3	I10-I15	Trajno povišenje krvnog pritiska, lakog stepena	N	Pod trajnim povišenim krvnim pritiskom lakšeg stepena se podrazumijeva povišenje krvnoga pritiska iz II i III stadijuma (klasifikacija hipertenzije evropskog udruženja kardiologa iz 2018.godine). I stepen SBP 140-159 ili DBP 90-99 mmHg. II stepen SBP 160-179 ili DBP 100-109 mmHg. III stepen SBP \geq 180 ili DBP \geq 110 mmHg. Trajno povišenje krvnog pritiska lakšeg stepena podrazumijeva i početne i umjereno izražene promjene na srcu i krvnim sudovima i hipertenzivno reagovanje na napor.
120.4	I10-I15	Trajno povišenje krvnog pritiska, težeg stepena	N	Pod trajnim povišenjem krvnog pritiska težeg stepena podrazumijeva se povišenje krvnoga pritiska iz III stepena tj. preko 180 za sistolni i preko 110 mmHg za dijastolni pritisak sa adekvatnim promjenama na krvnim sudovima, kao i hipertenzivna kriza.
121.1	I20 -I25	Ishemijska bolest srca potvrđena neinvazivnim ili invazivnim metodama, angina pectoris, lakšeg stepena	N	Ishemijska bolest srca može da bude potvrđena neinvazivnim (elektrokardiogram, ehogardiogram, holter, testovi opterećenja, radioizotopskim metodama i dr.) i invazivnim metodama (lijeva ventrikulografija, selektivna koronarografija). Težina bolesti se procjenjuje na osnovu anamneze, kliničkog nalaza i urađenih pretraga.
121.2	I20 -I25	Ishemijska bolest srca potvrđena neinvazivnim ili invazivnim metodama, angina pectoris, težeg stepena	N	Ishemijska bolest srca može da bude potvrđena neinvazivnim (elektrokardiogram, ehogardiogram, holter, testovi opterećenja, radioizotopskim metodama i dr.) i invazivnim metodama (lijeva ventrikulografija, selektivna koronarografija). Težina bolesti se procjenjuje na osnovu anamneze, kliničkog nalaza i urađenih pretraga.
121.3	I20 -I25	Preležan infarkt miokarda, sa uspješnom rehabilitacijom	N	U ovu grupu spadaju uspješno rehabilitovani preboljeli infarkt srca u II grupe NYHA klasifikacije.
121.4	I20 -I25	Preležan infarkt miokarda, sa definitivnim, trajnim posljedicama	N	Preležani infarkt miokarda sa definitivnim trajnim negativnim posljedicama u koje spadaju teži poremećaji srčanog ritma i provođenja, srčana slabost, postinfarktna nestabilna angina, aneurizma srca i sva stanja koja se kvalificuju kao funkcionalna grupa III i IV klasifikacije NYHA.
122.1	I30 -I32	Perikarditis netuberkulozne prirode, bez posljedica	N	
122.2	I30 -I32	Perikarditis netuberkulozne prirode, sa lakšim posljedicama, ali bez znakova konstriktivnog sindroma	N	
122.3	I30 -I32	Perikarditis netuberkulozne prirode, sa znacima konstriktivnog sindroma	N	
123.1	I33,I38, I39	Endokarditis preležani, bakterijski endokarditis bez definitivno jasne srčane mane u stanju kompenzacije	N	Bakterijski endokarditis mora biti utvrđen u kliničko-bolničkoj ustanovi.
123.2	I33,I38, I39	Endokarditis preležani, bakterijski endokarditis sa izraženom srčanom manom (I i II funkcionalna grupa)	N	Bakterijski endokarditis mora biti utvrđen u kliničko-bolničkoj ustanovi.
123.3	I33,I38, I39	Endokarditis preležani, bakterijski endokarditis težeg stepena (III i IV funkcionalna grupa)	N	Bakterijski endokarditis mora biti utvrđen u kliničko-bolničkoj ustanovi.
124.1	I40, I41	Preležani akutni miokarditis, bez posljedica	N	
124.2	I40, I41	Preležani akutni miokarditis, sa lakšim posljedicama	N	
125.1	I42, I43	Hronična oboljenja srčanog mišića, lakša hronična oboljenja srčanog mišića sa potpuno očuvanom funkcionalnom sposobnošću potvrđeno neinvazivnim dijagnostičkim metodama (WPW sindrom bez napada tahikardije, kompletni blok desne grane, AV blok prvog stepena	N	Hronična oboljenja miokarda moraju se utvrditi u kliničko-bolničkoj ustanovi ili u specijalističkoj ambulantni, na osnovu dužeg posmatranja, pri čemu mora postojati odgovarajuća dokumentacija sa više kontrolnih pregleda. Kao AV blok i stepena smatrati PQ interval preko 0,24 sek.
125.2	I42, I43	Hronična oboljenja srčanog mišića, teže izraženo hronično	N	Hronična oboljenja miokarda moraju se utvrditi u kliničko-bolničkoj ustanovi ili u specijalističkoj ambulantni, na osnovu dužeg

		oboljenje srčanog mišića, sa očuvanom funkcionalnom sposobnošću potvrđenom neinvazivnim dijagnostičkim metodama (blok lijeve grane, WPW sa kontrolisanim napadima tahikardije, AV blok II stepena sa dobrom frekvencijom, paroksizmi fibrilacije atrija koji se spontano ili medikamentozno konvertuju u sinusni ritam, primarna hipertrofična miokardiopatija bez malignih poremećaja ritma)		posmatranja, pri čemu mora postojati odgovarajuća dokumentacija sa više kontrolnih pregleda. Kao AV blok i stepena smatrati PQ interval preko 0,24 sek.
125.3	I42, I43	Hronična oboljenja srčanog mišića , teško hronično oštećenje srčanog mišića sa znacima srčane insuficijencije potvrđene neinvazivnim dijagnostičkim metodama (WPW sindrom sa tahikardijama koje se ne mogu medikamentozno uspješno kontrolisati, AV blok III stepen, trajna fibrilacija atrija, primarna hipertrofična opstruktivna miokardiopatija sa srčanom slabšću ili malignim poremećajem ritma ili provođenja)	N	Hronična oboljenja miokarda moraju se utvrditi u kliničko-bolničkoj ustanovi ili u specijalističkoj ambulantni, na osnovu dužeg posmatranja, pri čemu mora postojati odgovarajuća dokumentacija sa više kontrolnih pregleda. Kao AV blok i stepena smatrati PQ interval preko 0,24 sek.
126.1	I44, I45	Poremećaji u sprovodnom sistemu srca bez znakova srčane funkcije , supraventrikularne ES, VES I i II stadijuma po Lown-u, produženje PQ intervala do 0,24 sec. pri srčanoj frekvenciji ispod 70 u minuti, nodalni ritam sinus koronarijusa.	N(S)	Odluku donosi kardiolog nakon kompletne neinvazivne dijagnostike. Pod nepotpunim blokom desne grane smatrati blok desne grane sa proširenjem QRS kompleksa od 0,095 do 0,120 sec.
126.2	I44, I45	Poremećaji u srčanom ritmu i sprovodnom sistemu srca bez znakova oštećenja miokarda i bez kliničkih znakova oštećenja srčane funkcije , paroksizmalna supraventrikularna tahikardija dokazana elektrokardiografski, VES III stadijuma po Lown-u	N	Odluku donosi kardiolog nakon kompletne neinvazivne dijagnostike. Pod nepotpunim blokom desne grane smatrati blok desne grane sa proširenjem QRS kompleksa od 0,095 do 0,120 sec.
126.3	I44, I45	Poremećaji u srčanom ritmu i sprovodnom sistemu srca bez znakova oštećenja miokarda i bez kliničkih znakova oštećenja srčane funkcije , ventrikularna paroksizmalna tahikardija dokazana elektrokardiografski, VES IVa, b i V stadijum po Lown-u	N	Odluku donosi kardiolog nakon kompletne neinvazivne dijagnostike. Pod nepotpunim blokom desne grane smatrati blok desne grane sa proširenjem QRS kompleksa od 0,095 do 0,120 sec. Ventrikularne tahikardije, bolnički ispitane (EKG, EHO, ergometrija, holter, kateterizacija) rezistentni na terapiju ocjeniti kao nesposoban.
127.1	I34	Prolaps mitralne valvule , lakšeg stepena	N	Dijagnozu prolapsa mitralne valvule donosi kardiolog na osnovu neinvazivnog ispitivanja. Prolaps mitralne valvule bez hemodinamske značajne mitralne regurtinacije (do 1+) i/ili bez malignih porememecaja srčanog ritma (I, II, i III stepen po Lown-u se toleriše).
127.2	I34	Prolaps mitralne valvule , težeg stepena	N	Dijagnozu prolapsa mitralne valvule donosi kardiolog na osnovu neinvazivnog ispitivanja. Prolaps mitralne valvule sa hemodinamski značajnom mitralnom regurtinacijom (2+ i više) i/ili malignim poremećajima srčanog ritma (IV i V stepen po Lown-u).
128.1	I71	Aneurizme aorte i plućne arterije, arterio-venske fistule pluća	N	
129.1	I72	Aneurizme perifernih krvnih sudova , koje jače ne remete funkciju krvotoka, a mogu se operativno odstraniti	N	
129.2	I72	Aneurizme perifernih krvnih sudova , koje jače remete funkciju krvotoka, a ne mogu se operativno odstraniti, ili ako se stanje poslije operacije znatno ne popravlja	N	
130.1	Q25-Q28	Urodene anomalije krvnih sudova , angiomi, manji, kapilarnog tipa	S	
130.2	Q25-Q28	Urodene anomalije krvnih sudova , angiomi, veliki i lako vulnerabilni, arterio-venske fistule na ekstremitetu sa otokom i trofičnim promjenama	N	
131.1	I73 -177	Oboljenja perifernih arterija , koja izazivaju umjerene	N	Dijagnoza, stepen oboljenja, kao i stanje funkcije ekstremiteta treba da budu ustanovljeni u kliničko-bolničkoj ustanovi u kojoj

		poremećaje u krvotoku i funkciji ekstremiteta u lakšem stepenu		postoje odgovarajući uslovi za takva ispitivanja.
131.2	I73 -I77	Oboljenja perifernih arterija, (M. Raynaud) lakši oblik	N	Dijagnoza, stepen oboljenja, kao i stanje funkcije ekstremiteta treba da budu ustanovljeni u kliničko-bolničkoj ustanovi u kojoj postoje odgovarajući uslovi za takva ispitivanja.
131.3	I73 -I77	Oboljenja perifernih arterija, (M. Raynaud) teži oblik	N	Dijagnoza, stepen oboljenja, kao i stanje funkcije ekstremiteta treba da budu ustanovljeni u kliničko-bolničkoj ustanovi u kojoj postoje odgovarajući uslovi za takva ispitivanja.
131.4	I73 -I77	Obliterirajući procesi perifernih arterija, koji teže remete funkciju ekstremiteta ili dovode do vidnih trofičnih promjena, na njima (Buerger)	N	Dijagnoza, stepen oboljenja, kao i stanje funkcije ekstremiteta treba da budu ustanovljeni u kliničko-bolničkoj ustanovi u kojoj postoje odgovarajući uslovi za takva ispitivanja.
132.1	M30-M31, D69.0, D89.1	Generalizovani vaskulitis (PAN, alergijska granulomatozna hipersenzitivna vaskulitis - sistemski oblik, mješovita krioglobulinemija, granulomatozni vaskulitis, Wegenerova granulomatoza, arteritis džinovskih ćelija, temoralni arteritis, reumatična polimialgija, M. Behcet, antifosfolipidni sindrom, sekundarni vaskulitis i sindrom preklapajućih vaskulitisa u okviru SBVT) i dr.	N	Ovdje spadaju svi oblici vaskulitisa utvrđeni kliničkim ispitivanjem.
132.2	M30-M31, D69.0, D89.1	Generalizovani vaskulitis , purpura Henoch-Schenlein, lakši oblik	N	Ovdje spadaju svi oblici vaskulitisa utvrđeni kliničkim ispitivanjem.
132.3	M30-M31, D69.0, D89.1	Generalizovani vaskulitis , purpura Henoch-Schenlein, teži oblik	N	Ovdje spadaju svi oblici vaskulitisa utvrđeni kliničkim ispitivanjem.
133.1	I83	Proširenje vena ekstremiteta , odnosno jače izražene vene bez varikoznih čvorova na potkoljenici	N(S)	Zapaljenje dubokih vena sa trajnim posljedicama na gornjim ekstremitetima (otok, trofične promjene kože i dr.) ocenjivati po tački 137.
133.2	I83	Jače proširenje vena sa variksim na kolateralama i glavnom stablu v. saphena magna, koje se prostire i na butinu	N	Zapaljenje dubokih vena sa trajnim posljedicama na gornjim ekstremitetima (otok, trofične promjene kože i dr.) ocenjivati po tački 137.
133.3	I83	Pigmetacije sa induracijom kože, sa težim funkcionalnim i promjenama	N	Zapaljenje dubokih vena sa trajnim posljedicama na gornjim ekstremitetima (otok, trofične promjene kože i dr.) ocenjivati po tački 153.
133.4	I83	Atrofija kože sa ulceracijama koje se ne mogu operacijom ili drugim liječenjem otkloniti	N	Zapaljenje dubokih vena sa trajnim posljedicama na gornjim ekstremitetima (otok, trofične promjene kože i dr.) ocenjivati po tački 137.
134.1	I84	Hemoroidi , koji se mogu izlječiti bez posljedica ili sa lakšom insuficijencijom analnog sfinktera	N(S)	Ocjena se donosi na osnovu bolničkog ispitivanja i/ili konzilirijalnog mišljenja gastroenterologa i/ili hirurga.
134.2	I84	Hemoroidi , hemoroidi poslige neuspjelih operativnih zahvata sa insuficijencijom analnog sfinktera (inkontinencija)	N	
135.1	I86.1	Varikokela	S	
136.1	I87	Elefantijaza ekstremiteta i drugi hronični edemi ekstremiteta kao posljedica zapaljivih promjena na venama, bez sekundarnih variksa, kao i edemi uslijed staze limfe, prema stepenu izraženosti i funkcionalnim smetnjama	N	Ocjena se daje prema stanju ekstremiteta (otok, trofične promjene), kao i prema stanju kože.
137.1	I80	Tromboza dubokih vena ekstremiteta bez funkcionalnih poremećaja ili sa znacima rekanalizacija čije ili kolateralne – kompenzacije	N	
137.2	I80	Tromboza dubokih vena ekstremiteta sa funkcionalnim poremećajima bez znakova rekanalizacije ili slabije kolateralne kompenzacije u dužem vremenskom periodu	N	
138.1	I26.0 -I26.9	Embolija pluća	N	

X. BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE (J00 - J99)

139.1	J31.0	Hronična oboljenja nosnih šupljina , hronični atrofični rinitis bez stvaranja krusta u nosnim šupljinama	N(S)	
139.2	J31.0	Hronična oboljenja nosnih šupljina , ozena i rinosklerom	N	Ocjena se daje prema stanju sluzokože (otok, trofične promjene), kao i prema stanju kože.
140.1	J30.0 -J33.9	Hronično zapaljenje sinusa , kataralna i gnojna	N(S)	
140.2	J30.0 -J33.9	Hronično zapaljenje sinusa , alergična oboljenja sluznice nosa i sinusa	N(S)	
140.3	J30.0 -J33.9	Hronično zapaljenje sinusa , sa polipozom koja otežava disanje	N	
141.1	J33.9	Polyposis nasi juvenis deformans - Woakes	N	Polyposis nasi juvenis deformans - Woakes se dijagnostikuje u kliničko-bolničkoj ustanovi.
142.1	O30.0 -Q39.0, Q67.4	Urodene i stečene anomalije nosa , umjereni estetski defekt (rinolordzo-rinoskolioza u većem stepenu), bez funkcionalnih poremećaja	N	Po ovoj tački ocjenjivati ako nema smetnji pri disanju, a ako ima ocjenjivati po tački 143.
142.2	Q30.0 -O39.0, 067.4	Urodene i stečene anomalije nosa , veliki estetski defekt (potpuni gubitak nosa)	N	
143.1	O30.0 -O30.9, S02.1, T90.2	Mane i posljedice povreda i oboljenja nosa , sa neznatnim disajnim smetnjama (perforacija septuma, devijacija septuma, sinehije i dr.)	N(S)	Kada je riječ o oboljenjima koja se mogu operativno riješiti onda se lice za prijem oglašava sposobnim
143.2	Q30.0 -O30.9, S02.1, T90.2	Mane i posljedice povreda i oboljenja nosa , sa znatnim disajnim smetnjama	N	
143.3	Q30.0 -O30.9, S02.1, T90.2	Mane i posljedice povreda i oboljenja nosa , sa teškim disajnim smetnjama, koje se operativnim putem nisu mogle otkloniti (koštane atrezije hoana, stenoze nosnica i dr.)	N	
144.1	O31.0-031.9, J37.0 -J38.7, S12.8 -S12.9	Urodene i stečene mane grkljana , koje ne otežavaju normalno disanje ali otežavaju govor (jednostrane paralize glasnica, fonastenija)	N	
144.2	O31.0-031.9, J37.0 -J38.7, S12.8 -S12.9	Urodene i stečene mane grkljana , koje otežavaju disanje prirodnim putem i govor (stenoze, obostrane paralize glasnica, stanje poslije laringektomije, neizlječeni benigni tumori)	N	
145.1	S02.0 -S02.1, T90.2	Urodene ili stečene mane frontalnih sinusa , stanje poslije povrede ili operacije frontalnih sinusa	N	
145.2	S02.0 -S02.1, T90.2	Urodene ili stečene mane frontalnih sinusa , stanje poslije povrede ili operacije frontalnih sinusa, ako nedostaje tabula interna	N	
146.1	J41, J42	Hronična respiratorna oboljenja , hronični bronhitis	S(N)	Pod hroničnim bronhitism podrazumjevamo ponavljanje infekcije disajnih puteva produženog toka praeone opstrukcijom disajnih puteva, a ne ispunjavaju kriterijume za dijagnozu hroničnog bronhita i bronhijalne astme. Ocjena se donosi na osnovu funkcionalnih i morfoloških ispitivanja respiratornog trakta
146.2	J85, J86	Akutna respiratorna oboljenja , apses pluća i teški oblici zapaljenja pluća i plućne maramice sa izlivom	N	Pod teškim oblicima zapaljenja pluća i plućne maramice se podrazumijevaju oni slučajevi čije je liječenje trajalo preko 30 dana, a regresija nije bila potpuna.
147.1	J44 J43	Hronična obstrukcijska bolest pluća (HOPB) , Hronični bronhitis i emfizem pluća, sa oštećenjem funkcije pluća lakog stepena	N(S)	Ova se tačka odnosi na osobe koje boluju ili su bolovale od oboljenja disajnih puteva i pluća razne etiologije, sem tuberkuloze, a hroničnog su toka i sa posljedicama koje utiču na njihovu funkciju, kao i na funkciju kardiovaskularnog sistema. Dijagnoza oboljenja mora biti postavljena u specijalizovanoj bolničkoj ustanovi. Vidi objašnjenje uz tačku 3.
147.2	J44 J43	Hronična obstrukcijska bolest pluća (HOPB) , Hronični bronhitis i emfizem pluća, sa oštećenjem funkcije pluća srednjeg i teškog stepena	N	Ova se tačka odnosi na osobe koje boluju ili su bolovale od oboljenja disajnih puteva i pluća razne etiologije, sem tuberkuloze, a hroničnog su toka i sa posljedicama koje utiču na njihovu funkciju, kao i na funkciju kardiovaskularnog sistema. Dijagnoza oboljenja mora biti postavljena u specijalizovanoj bolničkoj ustanovi. Vidi objašnjenje uz tačku 3.
147.3	J43.0	Jednostrani i lobarni emfizem pluća	N(S)	Ova se tačka odnosi na osobe koje boluju ili su bolovale od oboljenja disajnih puteva i pluća razne etiologije, sem tuberkuloze, a

				hroničnog su toka i sa posljedicama koje utiču na njihovu funkciju, kao i na funkciju kardiovaskularnog sistema. Dijagnoza oboljenja mora biti postavljena u specijalizovanoj bolničkoj ustanovi. Vidi objašnjenje uz tačku 3.
147.4	J45	Bronhijalna astma , lakši oblik	S(N)	Ova se tačka odnosi na osobe koje boluju ili su bolovale od oboljenja disajnih puteva i pluća razne etiologije, sem tuberkuloze, a hroničnog su toka i sa posljedicama koje utiču na njihovu funkciju, kao i na funkciju kardiovaskularnog sistema. Dijagnoza oboljenja mora biti postavljena u specijalizovanoj bolničkoj ustanovi. Vidi objašnjenje uz tačku 3. Dijagnoza bronhijalne astme se postavlja u kliničko-bolničkoj ustanovi ili u za ova oboljenja specijalizovanom dispanzeru. Pri ocjeni sposobnosti treba uzeti u obzir dužinu trajanja bolesti, učestalost i trajanje pojedinih napada, kao i promjene na organima za disanje i kardiovaskularnom sistemu. Pod lakšim oblicima podrazumjeva se astma bez napada gušenja u posljednje dvije godine. Bronhoprovokacijskim testiranjem dokazuje se manji stepen bronhijalne reaktivnosti.
147.5	J45	Bronhijalna astma , teži oblik	N	Ova se tačka odnosi na osobe koje boluju ili su bolovale od oboljenja disajnih puteva i pluća razne etiologije, sem tuberkuloze, a hroničnog su toka i sa posljedicama koje utiču na njihovu funkciju, kao i na funkciju kardiovaskularnog sistema. Dijagnoza oboljenja mora biti postavljena u specijalizovanoj bolničkoj ustanovi. Vidi objašnjenje uz tačku 3. Dijagnoza bronhijalne astme se postavlja u kliničko-bolničkoj ustanovi ili u za ova oboljenja specijalizovanom dispanzeru. Pri ocjeni sposobnosti treba uzeti u obzir dužinu trajanja bolesti, učestalost i trajanje pojedinih napada, kao i promjene na organima za disanje i kardiovaskularnom sistemu. Teži oblici bronhijalne astme su oboljenja sa čestim napadima koji dovode do poremećaja respiratorne funkcije.
148.1	D86	Sistemske, imunološke i granulomatozne bolesti i druga hronična oboljenja plućnog intersticijuma nepoznate etiologije, sarkoidoza , aktivna, novootkrivena, lokalizovana u limfnim čvorovima ili plućima	N	
148.2	D86	Sistemske, imunološke i granulomatozne bolesti i druga hronična oboljenja plućnog intersticijuma nepoznate etiologije, sarkoidoza , hronična recidivirajuća sa fibrozom pluća	N	
148.3	J99	Wegenerova granulomatoza , Histiocitoza x, idiopatska plućna hemosideroza, Goodpastureov sindrom i druge progresivne granulomatoze i sudovne bolesti pluća i drugih sistema	N	
148.4	J84	Difuzna intersticijumska fibroza pluća i plućne manifestacije sistemskih bolesti vezivnog tkiva	N	
149.1	J60-J70	Bolesti pluća izazvane spoljnim uzročnicima , sa oštećenjem funkcije pluća lakšeg stepena	N	Pod oštećenjem funkcije pluća lakog stepena podrazumijeva se ostvaren VK od 65-79% u odnosu na teorijsku vrijednost ili smanjenje količnika ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 89% do 70% ili povećanja otpora (Rt) od 0,3-0,59 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 50-40%, sa normalnim vrijednostima gasova arterijske krvi.
149.2	J60-J70	Bolesti pluća izazvane spoljnim uzročnicima , sa oštećenjem funkcije pluća srednjeg stepena	N	Pod oštećenjem pluća srednjeg stepena ostvaren VK od 64-50% u odnosu na tabličnu (teorijsku) vrijednost ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 69-50% ili vrijednost otpora (Rt) od 0,6-0,99 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 39-25% sa normalnim vrijednostima arterijske krvi u miru.
149.3	J60-J70	Bolesti pluća izazvane spoljnim uzročnicima , sa oštećenjem funkcije pluća teškog stepena	N	Pod oštećenjem funkcije pluća teškog stepena podrazumijeva se ostvaren VK ispod 50% ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK manji od 50% ili vrijednost otpora (Rt) veća od 0,99 kPa/1/sec. ili maksimalni ekspirijumski protoci manji od 25% ili poremećaj gasova arterijske krvi u miru ili pod opterećenjem.
150.1	J94.1	Srasline posle zapaljenja plućne maramice sa izlivom (fibrothorax) , bez ili sa oštećenjem funkcije pluća lakog stepena	N	Pod oštećenjem funkcije pluća lakog stepena podrazumijeva se ostvaren VK od 65-79% u odnosu na teorijsku vrijednost ili smanjenje količnika ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 89% do 70% ili povećanja otpora (Rt) od 0,3-0,59 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 50-40%, sa normalnim vrijednostima gasova arterijske krvi.
150.2	J94.1	Srasline posle zapaljenja plućne maramice sa izlivom (fibrothorax) , sa oštećenjem funkcije pluća srednjeg stepena	N	Pod oštećenjem pluća srednjeg stepena ostvaren VK od 64-50% u odnosu na tabličnu (teorijsku) vrijednost ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 69-50% ili vrijednost otpora (Rt) od 0,6-0,99 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 39-25% sa normalnim vrijednostima arterijske krvi u miru.
150.3	J94.1	Srasline posle zapaljenja plućne maramice sa izlivom (fibrothorax) , sa oštećenjem funkcija pluća teškog stepena	N	Pod oštećenjem funkcije pluća teškog stepena podrazumijeva se ostvaren VK ispod 50% ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK manji od 50% ili vrijednost otpora (Rt) veća od 0,99 kPa/1/sec. ili maksimalni ekspirijumski protoci manji od 25% ili poremećaj gasova arterijske krvi u miru ili pod opterećenjem.

151.1	J93	Pneumotoraks, spontani pneumotoraks	N	
151.2	J93	Pneumotoraks, recidivirajući spontani pneumotoraks	N	
152.1	J47	Bronhiektažije (dokazane bronhografski ili CT), lakši oblici	N	Pod laksim oblicima bronhiektažija podrazumjevaju se cilindrične i varikozne bronhiektažije koje zahvataju prostranstvo manje od jednog režnja, koje su bez prisustva sekundarne infekcije i recidivirajućih pneumonija i koje su sa normalnom plućnom funkcijom.
152.2	J47	Bronhiektažije (dokazane bronhografski ili CT), teži oblici	N	Pod težim oblicima bronhiektažija podrazumjevaju se vrečaste ili cistične bronhiektažije, bez obzira na prostranstvo, cilindrične i varikozne bronhiektažije koje zahvataju najmanje jedan režanj ili bronhiektažije sa trajnim prisustvom sekundarne infekcije i recidivirajućih pneumonija ili bronhiektažije sa umanjenom plućnom funkcijom.
153.1	Q33, Q34.1	Urodene mane disajnih organa, plućni sekvestar i ciste pluća	N	Vidi objašnjenje uz tačku 150.1 do 150.3
153.2	Q33, Q34.1	Urodene mane disajnih organa, patološka plućna arteriovenska komunikacija (PPAVK)	N	Vidi objašnjenje uz tačku 150.1 do 150.3
154.1	J92, J98	Posljedice nespecifičnih oboljenja pluća i plućne maramice, sa oštećenjem funkcije pluća lakog stepena	S(N)	Pod oštećenjem funkcije pluća lakog stepena podrazumijeva se ostvaren VK od 65-79% u odnosu na teorijsku vrijednost ili smanjenje količnika ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 89% do 70% ili povećanja otpora (Rt) od 0,3- 0,59 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 50-40%, sa normalnim vrijednostima gasova arterijske krvi.
154.2	J92, J98	Posljedice nespecifičnih oboljenja pluća i plućne maramice, sa oštećenjem funkcije pluća srednjeg stepena	N	Pod oštećenjem pluća srednjeg stepena ostvaren VK od 64-50% u odnosu na tabličnu (teorijsku) vrijednost ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 69-50% ili vrijednost otpora (Rt) od 0,6-0,99 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 39-25% sa normalnim vrijednostima arterijske krvi u miru.
154.3	J92, J98	Posljedice nespecifičnih oboljenja pluća i plućne maramice, sa oštećenjem funkcije pluća teškog stepena	N	Pod oštećenjem funkcije pluća teškog stepena podrazumijeva se ostvaren VK ispod 50% ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK manji od 50% ili vrijednost otpora (Rt) veća od 0,99 kPa/1/sec. ili maksimalni ekspirijumski protoci manji od 25% ili poremećaj gasova arterijske krvi u miru ili pod opterećenjem.
155.1	J98.6	Relaksacija dijafragme, manjeg stepena - bez ili sa oštećenjem funkcije pluća lakog stepena	S	Pod oštećenjem funkcije pluća lakog stepena podrazumijeva se ostvaren VK od 65-79% u odnosu na teorijsku vrijednost ili smanjenje količnika ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 89% do 70% ili povećanja otpora (Rt) od 0,3- 0,59 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 50-40%, sa normalnim vrijednostima gasova arterijske krvi.
155.2	J98.6	Relaksacija dijafragme, srednjeg stepena - sa oštećenjem funkcije pluća srednjeg stepena	N	Pod oštećenjem pluća srednjeg stepena ostvaren VK od 64-50% u odnosu na tabličnu (teorijsku) vrijednost ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 69-50% ili vrijednost otpora (Rt) od 0,6-0,99 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 39-25% sa normalnim vrijednostima arterijske krvi u miru.
155.3	J98.6	Relaksacija dijafragme, većeg stepena - sa oštećenjem funkcije pluća teškog stepena	N	Pod oštećenjem funkcije pluća teškog stepena podrazumijeva se ostvaren VK ispod 50% ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK manji od 50% ili vrijednost otpora (Rt) veća od 0,99 kPa/1/sec. ili maksimalni ekspirijumski protoci manji od 25% ili poremećaj gasova arterijske krvi u miru ili pod opterećenjem.
156.1	T91.4	Posljedice povreda pluća i plućne maramice, bez oštećenja funkcije pluća	S	
156.2	T91.4	Posljedice povreda pluća i plućne maramice, sa oštećenjem funkcije pluća lakog stepena	N	Pod oštećenjem funkcije pluća lakog stepena podrazumijeva se ostvaren VK od 65-79% u odnosu na teorijsku vrijednost ili smanjenje količnika ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 89% do 70% ili povećanja otpora (Rt) od 0,3- 0,59 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 50-40%, sa normalnim vrijednostima gasova arterijske krvi.
156.3	T91.4	Posljedice povreda pluća i plućne maramice, sa oštećenjem funkcije pluća srednjeg stepena	N	Pod oštećenjem pluća srednjeg stepena ostvaren VK od 64-50% u odnosu na tabličnu (teorijsku) vrijednost ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 69-50% ili vrijednost otpora (Rt) od 0,6-0,99 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 39-25% sa normalnim vrijednostima arterijske krvi u miru.
156.4	T91.4	Posljedice povreda pluća i plućne maramice, sa oštećenjem funkcije pluća teškog stepena	N	Pod oštećenjem funkcije pluća teškog stepena podrazumijeva se ostvaren VK ispod 50% ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK manji od 50% ili vrijednost otpora (Rt) veća od 0,99 kPa/1/sec. ili maksimalni ekspirijumski protoci manji od 25% ili poremećaj gasova arterijske krvi u miru ili pod opterećenjem.
157.1	J95.1	Stanje posle resekcije pluća radi različitih oboljenja netuberkulozne i nemaligne etiologije, sa oštećenjem funkcije pluća lakog stepena	N	Pod oštećenjem funkcije pluća lakog stepena podrazumijeva se ostvaren VK od 65-79% u odnosu na teorijsku vrijednost ili smanjenje količnika ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 89% do 70% ili povećanja otpora (Rt) od 0,3- 0,59 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni ekspirijumski protoci od 50-40%, sa normalnim vrijednostima gasova arterijske krvi.
157.2	J95.1	Stanje posle resekcije pluća radi različitih oboljenja netuberkulozne i nemaligne etiologije, sa oštećenjem	N	Pod oštećenjem pluća srednjeg stepena ostvaren VK od 64-50% u odnosu na tabličnu (teorijsku) vrijednost ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK od 69-50% ili vrijednost otpora (Rt) od 0,6-0,99 kPa/1/sec. ili ostvareni maksimalni

		funkcije pluća srednjeg stepena		ekspirijumski protoci od 39-25% sa normalnim vrijednostima arterijske krvi u miru.
157.3	J95.1	Stanje posle resekcije pluća radi različitih oboljenja netuberkulozne i nemaligne etiologije, sa oštećenjem funkcije pluća teškog stepena	N	Pod oštećenjem funkcije pluća teškog stepena podrazumijeva se ostvaren VK ispod 50% ili količnik ostvarenog i tabličnog odnosa FeVI/VK manji od 50% ili vrijednost otpora (Rt) veća od 0,99 kPa/1/sec. ili maksimalni ekspirijumski protoci manji od 25% ili poremećaj gasova arterijske krvi u miru ili pod opterećenjem.
158.1	R91	Solitarne sjenke u plućima neutvrđene etiologije, Neoperisane	N	
158.2	R91	Solitarne sjenke u plućima neutvrđene etiologije, operisane	N	

XI. BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE (K00 - K93)

159.1	KOO.O	Anodoncija , nedostatak 6 i više zuba u jednoj vilici (izuzimaju se umnjaci)	S	
159.2	KOO.O	Anodoncija , nedostatak 6 i više zuba u svakoj vilici (izuzimaju se umnjaci)	N	
159.3	KOO.O	Anodoncija totalis	N	
159.4	K02.0 -K02.9	Zubni karijes , multipni karijes sa destrukcijom krunice zuba na više od 15 zuba	N	
160.1	K05.2 -K05.5	Parodontopatija , klaćenje zuba, lakšeg stepena (I-III) sa gubitkom alveolarne kosti do 1/2 dužine korijena na manje od 6 zuba	S	
160.2	K05.2 -K05.5	Parodontopatija , klaćenje zuba, težeg stepena (IV-V) sa gubitkom alveolarne kosti preko 1/2 korijena na više od 6 zuba	N	
161.1	K07.5	Urodene i stečene mane usne šupljine, jezika, vilice, viličnih zglobova i pljuvačnih žljezda , bez funkcionalnih smetnji	N(S)	Uključeni i rascjepi usana, zubnog nastavka i nepca (tvrdog i mekog).
161.2	K07.5	Urodene i stečene mane usne šupljine, jezika, vilice, viličnih zglobova i pljuvačnih žljezda , sa funkcionalnim smetnjama gutanja, govora, žvakanja i disanja	N	Uključeni i rascjepi usana, zubnog nastavka i nepca (tvrdog i mekog).
162.1	K13.2	Poremećaji u epitelu usne šupljine, leukoplakija i eritroplakija oralne sluzokože, I i II stepen	N	
162.2	K13.2	Poremećaji u epitelu usne šupljine, Ieukoplakija i eritroplakija oralne sluzokože, III i IV stepen	N	
162.3	L43.1	Lichen planus mucosae oris eroziva et buloza, Cirkumskripta	N	
162.4	L43.8	Lichen planus mucosae oris eroziva et buloza, generalizata	N	
162.5	K12.0	Oralne afte, aftozni stomatitis povratni težeg oblika	N	
163.1	039, K20-K23	Urodene ili stečene mane, kao i posljedice povreda oboljenja i operacije jednjaka , bez funkcionalnih poremećaja	S(N)	U ova oboljenja uključena su zapaljenja jednjaka, želudačno ezofagealni refluks, ahalazije, ulkus jednjaka, obstrukcija jednjaka, perforacija jednjaka, stečeno kesasto proširenje jednjaka -divertikuli, bolesti jednjaka u drugim bolestima i urodene anomalije jednjaka.
163.2	Q39, K20-K23	Urodene ili stečene mane, kao i posljedice povreda oboljenja i operacije jednjaka , sa lakšim funkcionalnim poremećajima (divertikuli i dr.)	N	U ova oboljenja uključena su zapaljenja jednjaka, želudačno ezofagealni refluks, ahalazije, ulkus jednjaka, obstrukcija jednjaka, perforacija jednjaka, stečeno kesasto proširenje jednjaka -divertikuli, bolesti jednjaka u drugim bolestima i urodene anomalije jednjaka.
163.3	Q39, K20-K23	Urodene ili stečene mane, kao i posljedice povreda oboljenja i operacije jednjaka , sa težim funkcionalnim poremećajima (stenoze, srasline, ahalazije i dr.)	N	U ova oboljenja uključena su zapaljenja jednjaka, želudačno ezofagealni refluks, ahalazije, ulkus jednjaka, obstrukcija jednjaka, perforacija jednjaka, stečeno kesasto proširenje jednjaka -divertikuli, bolesti jednjaka u drugim bolestima i urodene anomalije jednjaka.

164.1	K25	Ulkusna bolest želuca , prvi put otkriven svjež oblik	N	Dijagnoza ulkusne bolesti mora biti dokumentovana neposrednim gastroskopskim odnosno duodenoskopskim znacima ulkusne bolesti.
164.2	K25	Ulkusna bolest želuca , recidivirajući, rezistentan na terapiju	N	Dijagnoza ulkusne bolesti mora biti dokumentovana neposrednim gastroskopskim odnosno duodenoskopskim znacima ulkusne bolesti.
164.3	K25	Ulkusna bolest želuca , stanje posle operacije bez funkcionalnih smetnji	S(N)	Dijagnoza ulkusne bolesti mora biti dokumentovana neposrednim gastroskopskim odnosno duodenoskopskim znacima ulkusne bolesti.
164.4	K25	Ulkusna bolest želuca , stanje posle operacije sa težim ili teškim funkcionalnim smetnjama	N	Dijagnoza ulkusne bolesti mora biti dokumentovana neposrednim gastroskopskim odnosno duodenoskopskim znacima ulkusne bolesti. Ocjena N se donosi nakon kliničko-bolničkog ispitanja.
164.5	K25	Ulkusna bolest želuca , peptični ulkus posle operacije	N	Dijagnoza ulkusne bolesti mora biti dokumentovana neposrednim gastroskopskim odnosno duodenoskopskim znacima ulkusne bolesti. Ocjena N se donosi nakon kliničko-bolničkog ispitanja.
165.1	K26	Ulkusna bolest dvanaestopalačnog crijeva , prvi put otkriven svjež oblik	N	Dijagnoza ulkusne bolesti mora biti dokumentovana neposrednim gastroskopskim odnosno duodenoskopskim znacima ulkusne bolesti.
165.2	K26	Ulkusna bolest dvanaestopalačnog crijeva , hronični ulkus bez težih funkcionalnih poremećaja u opštem stanju	S(N)	Dijagnoza ulkusne bolesti mora biti dokumentovana neposrednim gastroskopskim odnosno duodenoskopskim znacima ulkusne bolesti.
165.3	K26	Ulkusna bolest dvanaestopalačnog crijeva , hronični ulkus sa težim funkcionalnim premećajima (penetracija u okolne organe, stenoza, ponovljena krvarenja)	N	Dijagnoza ulkusne bolesti mora biti dokumentovana neposrednim gastroskopskim odnosno duodenoskopskim znacima ulkusne bolesti. Ocjena N se donosi nakon kliničko-bolničkog ispitanja.
165.4	K26	Ulkusna bolest dvanaestopalačnog crijeva , stanje poslije operacije bez funkcionalnih smetnji	S(N)	Dijagnoza ulkusne bolesti mora biti dokumentovana neposrednim gastroskopskim odnosno duodenoskopskim znacima ulkusne bolesti.
165.5	K26	Ulkusna bolest dvanaestopalačnog crijeva , stanje poslije operacije sa srednjim ili teškim funkcionalnim smetnjama	N	Dijagnoza ulkusne bolesti mora biti dokumentovana neposrednim gastroskopskim odnosno duodenoskopskim znacima ulkusne bolesti.
165.6	K26, K27 K28	Ulkusna bolest, dvanaestopalačnog crijeva , peptična grizlica neoznačene lokalizacije i ulkus gastrojejunale	N(S)	Dijagnoza ulkusne bolesti mora biti dokumentovana neposrednim gastroskopskim odnosno duodenoskopskim znacima ulkusne bolesti. Ocjena N se donosi nakon kliničko-bolničkog ispitanja.
166.1	K27, K29-K31	Hronično zapaljenje sluzokože želuca ili crijeva , gastritis i duodenitis poremećaj varenja, dispesija i druge bolesti dvanaestopalačnog crijeva, bez poremećaja opštег stanja	S	
166.2	K27, K29-K31	Hronično zapaljenje sluzokože želuca ili crijeva , gastritis i duodenitis poremećaj varenja, dispesija i druge bolesti dvanaestopalačnog crijeva, sa srednjim ili teškim poremećajem opštег stanja	N	Dijagnozu utvrđuje gastroenterolog na osnovu kliničko-bolničkog ispitanja
167.1	K30-K31, K50-K52	Ostale dugotrajne i neizlječive bolesti želuca i crijeva , stenoze, sterkoralne fistule, ulcerozni kolitis, Crohn-ova bolest, dugi teški oblici kolitisa i enteritisa i teže posljedice operacije ovih organa	N	Za potvrdu dijagnoza navedenih oboljenja u ovoj tački potrebno je kliničko-bolničko ispitanje.
168.1	K40-K46	Hernije , koje se mogu operativno izlijечiti	N(S)	Uključuju se hernije: ingvinalne, skrotalne, kruralne, epigastrične, umbilikalne, ventralne, lumbalne.
168.2	K40-K46	Hernije , koje se ne mogu operativno izlijечiti i recidivi hernija	N	Uključuju se hernije: ingvinalne, skrotalne, kruralne, epigastrične, umbilikalne, ventralne, lumbalne.
168.3	K40-K46	Hernije , hijatus, ostale diafragmalne, opturatorne, ishijadične perinealne	N(S)	Ocjena se daje nakon kliničko-bolničkog ispitanja i zavisi od izraženosti funkcionalnih poremećaja.
169.1	K66	Peritonealne adhezije , bez poremećaja u pasaži	N	
169.2	K67	Hronični adhezivni peritonitis , netuberkulozne prirode i čini smetnje u pasaži srednjeg ili teškog stepena	N	Po ovoj tački uzimaju se u obzir samo slučajevi hroničnog adhezivnog peritonitisa koji se može dokazati objektivnim pretragama.
170.1	K61, K60	Oboljenja rektuma i anusa , koja se mogu izlečiti bez posljedica: analne fistule i fisure, perianalni apscesi	N(S)	Analne fistule i fisure se mogu operativno liječiti, a u slučaju neuspjeha ocijeniti prema tački 170.3
170.2	K62	Oboljenja rektuma i anusa , koja se ne mogu izlečiti bez	N	

		posljedica, prolaps rektuma		
170.3	K60	Recidivne analne fistule sa insuficijencijom sfinktera	N	
170.4	042	Kongenitalne malformacije i posljedice povreda sa izrazitim funkcionalnim smetnjama	N	
171.1	S36	Fistule trbušnog zida , bez povreda organa ili kosti	N	Za ocjenjivanje po ovoj tački dolaze u obzir i fistule u trbušnom zidu uslijed zaostalih konaca poslije operacije.
171.2	S36	Fistule trbušnog zida , kao posljedica povreda organa ili kosti	N	Pod fistulom trbušnog zida, koja je nastala kao posljedica povrede organa treba razumjeti fistulu, koja komunicira sa abdominalnim organima (crijeva, ekstrahepatični putevi i sl.).
172.1	K52, K55-K59, K65-K67, K90-K93	Ostala oboljenja organa za varenje ili posljedice operacija na njima , bez poremećaja funkcije	N(S)	Uključuju se: Crijevne obstrukcije - K 56, Gastroenteritis i kolitis (izuzev ulceroznog) neinfektivnog porekla -K 29, K 52, Divertikuli crijeva - K 57, Funkcionalni poremećaji crijeva - K 58 i K 59, Druge bolesti crijeva i peritoneuma - K 55, K 65 - K 67, K 90 - K 93. Pri ocjenjivanju sposobnosti treba imati u vidu pored organskih, funkcionalnih poremećaja i poremećaje opštег stanja bolesnika (malokrvnost, tjelesna slabost, labilnost centralnog nervnog sistema i sl.). Ova tačka se ne odnosi na hernije, koje se svrstavaju u tačku 168. Podrazumjeva se suženje lumena, koje ne čini smetnje u pasaži, kao i ostaloj funkciji crijeva.
172.2	K52, K55-K59, K65-K67, K90-K93	Ostala oboljenja organa za varenje ili posljedice operacija na njima , sa umjerenim poremećajem funkcije	N	Uključuju se: Crijevne obstrukcije - K 56, Gastroenteritis i kolitis (izuzev ulceroznog) neinfektivnog porekla -K 29, K 52, Divertikuli crijeva - K 57, Funkcionalni poremećaji crijeva - K 58 i K 59, Druge bolesti crijeva i peritoneuma - K 55, K 65 - K 67, K 90 - K 93. Pri ocjenjivanju sposobnosti treba imati u vidu pored organskih, funkcionalnih poremećaja i poremećaje opštег stanja bolesnika (malokrvnost, tjelesna slabost, labilnost centralnog nervnog sistema i sl.). Ova tačka se ne odnosi na hernije, koje se svrstavaju u tačku 168. Podrazumjeva se suženje lumena, koje ne čini smetnje u pasaži, kao i ostaloj funkciji crijeva.
172.3	K52, K55-K59, K65-K67, K90-K93	Ostala oboljenja organa za varenje ili posljedice operacija na njima , sa težim poremećajem funkcije	N	Uključuju se: Crijevne obstrukcije - K 56, Gastroenteritis i kolitis (izuzev ulceroznog) neinfektivnog porekla -K 29, K 52, Divertikuli crijeva - K 57, Funkcionalni poremećaji crijeva - K 58 i K 59, Druge bolesti crijeva i peritoneuma - K 55, K 65 - K 67, K 90 - K 93. Pri ocjenjivanju sposobnosti treba imati u vidu pored organskih, funkcionalnih poremećaja i poremećaje opštег stanja bolesnika (malokrvnost, tjelesna slabost, labilnost centralnog nervnog sistema i sl.). Ova tačka se ne odnosi na hernije, koje se svrstavaju u tačku 168. Podrazumjeva se suženje lumena, koje ne čini smetnje u pasaži, kao i ostaloj funkciji crijeva.
173.1	K73	Hronični hepatitis , perzistentni hepatitis	N	Dijagnoza hroničnog hepatitisa mora biti utvrđena u kliničko-bolničkoj ustanovi uz histološki pregled tkiva jetre dobijene biopsijom. Ako iz bilo kojeg razloga nije vršen navedeni pregled, ocjena se donosi na osnovu kliničkog nalaza i svestranog biohemiskog, laboratorijskog ispitivanja.
173.2	K73	Hronični hepatitis , aktivni hepatitis	N	Dijagnoza hroničnog hepatitisa mora biti utvrđena u kliničko-bolničkoj ustanovi uz histološki pregled tkiva jetre dobijene biopsijom. Ako iz bilo kojeg razloga nije vršen navedeni pregled, ocjena se donosi na osnovu kliničkog nalaza i svestranog biohemiskog, laboratorijskog ispitivanja.
174.1	K70-K71, K75-K77	Ostale bolesti jetre	N	Dijagnoza se postavlja isključivo u kliničko-bolničkoj ustanovama, a na osnovu histoloških i biohemiskih nalaza. Uključuju se bolesti jetre uzrokovane alkoholom - K 70, Bolesti jetre uzrokovane toksinima - K 71, Druge zapaljenjske bolesti jetre - K 75, Druge bolesti jetre - K 76, Bolesti jetre u drugim bolestima - K 77.
175.1	K72, K74	Nedovoljna funkcija jetre, fibroza, ciroza jetre i portna hipertenzija.	N	
176.1	K80-K83, K87	Hronična oboljenja žučne kese i žučnih puteva , srasline poslije zapaljenetskog procesa na žučnoj kesi, lakšeg oblika (diskinezije, bez kalkuloze)	N(S)	
176.2	K80-K83, K87	Hronična oboljenja žučne kese i žučnih puteva , srasline poslije zapaljenetskog procesa na žučnoj kesi, težeg oblika ili kalkuloza žučne kese	N	
176.3	K80-K83, K87	Operisana žučna kesa zbog kamena ili hroničnog oboljenja, bez funkcionalnih poremećaja	N(S)	
176.4	K80-K83, K87	Operisana žučna kesa zbog kamena ili hroničnog oboljenja, sa funkcionalnim poremećajima srednjeg ili teškog stepena	N	Funkcionalne poremećaje treba smatrati i uzeti u obzir kod operacija na žučnim putevima poslije kojih dolazi do holangita i holangiolita, i to kod derivativnih operacija žučnih puteva (kod stenoza papile, T drenaže, holedohoduodenno anastomoze, holedohojejuno anastomoze, transduodenalne papilotomije).
177.1	K85-K87	Oboljenja pankreasa , pankreatitis - cista, litijaza i dr.	N	Oboljenja navedena u ovoj tački moraju biti potvrđena kliničko-bolničkoj ustanovi.

XII. BOLESTI KOŽE I BOLESTI POTKOŽNOG TKIVA (L00 - L99)

178.1	L00-L08, L70	Infekcije kože i potkožnog tkiva, akutni oblici	S	Dijagnoze dermatozu postavlja dermatolog, a ako je potrebno verifikuju se i histološkim nalazom.
178.2	L00-L08, L70	Infekcije kože i potkožnog tkiva, hronični oblici - lakši	N(S)	Dijagnoze dermatozu postavlja dermatolog, a ako je potrebno verifikuju se i histološkim nalazom.
178.3	L00-L08, L70	Infekcije kože i potkožnog tkiva, hronični oblici - teži	N	Dijagnoze dermatozu postavlja dermatolog, a ako je potrebno verifikuju se i histološkim nalazom.
179.1	L50-L54	Urticaria acuta	S	Ocjena se donosi na osnovu nalaza dermatologa, po potrebi i alergologa.
179.2	L50.2 L50.5 L50.8	Urticaria chr., urticaaria cholinergica, urticaaria e frigore, lakši oblici	N	Ocjena se donosi na osnovu nalaza dermatologa, po potrebi i alergologa.
179.3	L50.2 L50.5 L50.8	Urticaria chr., urticaaria cholinergica, urticaaria e frigore, teži oblici	N	Ocjena se donosi na osnovu nalaza dermatologa, po potrebi i alergologa.
179.4	L20-L30	Dermatitis atopica, dermatitis contacta allergica	N(S)	Ocjena se donosi na osnovu nalaza dermatologa, po potrebi i alergologa.
180.1	T33-T35	Promriline, bez funkcionalnih ispadova	S	
180.2	T33 _r T35	Promriline sa funkcionalnim ispadima	N	Fizička oštećenja kože i razne vrste ožiljaka pored dermatologa treba da ocjenjuje i hirurg, jer se ocjena donosi prema posljedicama oštećenja, tj. prema funkcionalnom poremećaju.
180.3	L55, L56	Opekotine uzrokovane sunčanim zracima	N(S)	
180.4	L57-L59	Promjene kože uzrokovane dejstvom jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja	N	
181.1	L13	Bulozne dermatoze, dermatitis herpetiformis	N	Oboljenja iz ove grupe treba da dijagnostikuje dermatolog.
181.2	L10	Bulozne dermatoze, pemfigus	N	Oboljenja iz ove grupe treba da dijagnostikuje dermatolog.
181.3	L12	Bulozne dermatoze, pemfigoid	N	Oboljenja iz ove grupe treba da dijagnostikuje dermatolog.
182.1	L93.0	Hronični kožni eritemski lupus	N	Oboljenja iz ove grupe treba da dijagnostikuje dermatolog.
183.1	L40.0	Psoriasis vulgaris i inversa	N	Oboljenja iz ove grupe treba da dijagnostikuje dermatolog.
183.2	L40.0	Drugi oblici psorijaze i psorijazni artritis	N	Oboljenja iz ove grupe treba da dijagnostikuje dermatolog.
184.1	Q80-Q84	Genodermatoze,	N	
184.2	Q80-Q84	Urodene anomalije kože	N	
185.1	L80	Vitiligo, manjeg stepena	N(S)	
185.2	L80 \\	Vitiligo, većeg stepena	N	
186.1	L91	Hipertrofičke bolesti kože, bez funkcionalnih poremećaja	S	
186.2	L91	Hipertrofičke bolesti kože, sa funkcionalnim smetnjama, vulnerabilni	N	Ožiljke i ožiljaste atrofije kože ocjenjuje hirurg, a ocjena sposobnosti se donosi prema stepenu oštećenja funkcije organa (zglobova, mišića i dr.).
187.1	D86.3 L92	Sarkoidoza kože i druge granulomatozne bolesti	N	
188.1	L94.0	Lokalizovane bolesti vezivnog tkiva i cirkumskriptna sklerodermija, sa i bez funkcionalnih poremećaja	N	
189.1	L28, L44, L51, L52, L60, L83, L95, L98, L99,	Ostale hronične i/ili neizlečive bolesti kože i potkožnog tkiva	N	
189.2	L21,	Seboreja – zapaljenje kože uzrokovano povećanim lučenjem lojnih žlezda	N(S)	

189.3	R61	Prekomjerno znojenje - Hyperhydrosis	N(S)	
189.4	L71,	Rosacea	N(S)	
190.1	L63	Alopecia areata-kružno opadanje kose	N(S)	
191.1	L84-L90	Klavus i druga hipertrofična i atrofična stanja kože	N(S)	
192.1	L43	Lichen ruber planus	N	
193.1	L41	Parapsorijaza	N	

XIII. BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA (M00 - M99)

194.1	M00-M03, M46	Oboljenja zglobova uzrokovana infekcijama, piogeni, bez funkcionalnih ispada	N(S)	
194.2	MO0-M03, M46	Oboljenja zglobova uzrokovana infekcijama, piogeni, sa funkcionalnim ispadima srednjeg ili teškog stepena	N	
194.3	MO0-M03, M46	Oboljenja zglobova uzrokovana infekcijama, serozno-reaktivni, bez funkcionalnih ispada	N(S)	
194.4	MO0-M03, M46	Oboljenja zglobova uzrokovana infekcijama, serozno-reaktivni, sa funkcionalnim ispadima srednjeg ili teškog stepena	N	
195.1	M05-M14, M45	Zapaljenjska oboljenja zglobova, posttraumatski, hronični, vilozni artritis	N	S obzirom na neujednačenost kriterijuma i teškoće u dijagnostici hroničnog poliartritisa, pod ovu tačku uvrstiti sve lakše slučajeve oboljenja zglobova koji su praćeni bolovima, ali kod kojih ne postoje nikakve objektivne promjene na zglobovima, kao slučajeve sa kratkotrajnim otocima i bez znakova evolucije.
195.2	M05-M14, M45	Hronični oblici poliartritisa (RA, JHA, spondiloartropatija), bez deformacija, poremećaja funkcije zglobova i zahvata organskih sistema	N	Pod ovu tačku uvrstiti sve lakše slučajeve oboljenja zglobova koji su praćeni bolovima, ali kod kojih ne postoje objektivne promjene na zglobovima kao i slučajeve sa kratkotrajnim otocima bez znakova evolucije.
195.3	M05-M14, M45	Hronični oblici poliartritisa (RA, JHA, spondiloartropatija), sa deformativnim promjenama i poremećajima funkcije zglobova.	N	Po ovim tačkama se daje ocjena sposobnosti ako postoje izraženi poremećaji funkcije zglobova.
195.4	M05-M14, M45	Drugi hronični oblici oboljenja zglobova, oboljenja usled taloženja kristala	N	Po ovim tačkama se daje ocjena sposobnosti ako postoje izraženi poremećaji funkcije zglobova.
196.1	M15-M19, M47	Degenerativna oboljenja zglobova (rame, lakat, ručni zglob, kuk, koljeno, skočni zglob), arthrosis spondylosis, spondyloarthritis, lakši oblici bez većih funkcionalnih smetnji	N(S)	Za ocjenu sposobnosti po ovoj tački kao osnovni kriterijum treba da služi poremećaj funkcije oboljelog dijela lokomotornog aparata (stepen), oslanjujući se i na radiografski nalaz. Rendgenski nalaz ponekad može da bude izražen, mada oboljenje zglobova nije praćeno bolovima i poremećajem funkcije. U tim slučajevima timski ocjenu daju ortoped, reumatolog i rendgenolog, a po potrebi i drugi specijalisti. Za sve deformirajuće spondilartoze i spondiloze, kao posljedice povreda ocjene se daju po ovoj tački.
196.2	M15-M19, M47	Degenerativna oboljenja zglobova (rame, lakat, ručni zglob, kuk, koljeno, skočni zglob), arthrosis spondylosis, spondyloarthritis, teži oblici sa funkcionalnim poremećajima	N	Za ocjenu sposobnosti po ovoj tački kao osnovni kriterijum treba da služi poremećaj funkcije oboljelog dijela lokomotornog aparata (stepen), oslanjujući se i na radiografski nalaz. Rendgenski nalaz ponekad može da bude izražen, mada oboljenje zglobova nije praćeno bolovima i poremećajem funkcije. U tim slučajevima timski ocjenu daju ortoped, reumatolog i rendgenolog, a po potrebi i drugi specijalisti. Za sve deformirajuće spondilartoze i spondiloze, kao posljedice povreda ocjene se daju po ovoj tački.
197.1	M32-M36	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva (SLE, DPM, PSS, Sy Sjogren, KSBVT, druga sistemska oboljenja vezivnog tkiva i nedovoljno definisana sistemska oboljenja vezivnog tkiva)	N	Oboljenja svrstana u ovu tačku spadaju u grupu kolagenoza i mogu se dijagnostikovati samo u kliničko-bolničkoj ustanovi.
198.1	M60-M79	Ekstraartikularna reumatička oboljenja, (oboljenja mišića, sinovija, tetiva i drugih mekih tkiva), sa laksim ili prolaznim funkcionalnim smetnjama	S	
198.2	M60-M79	Ekstraartikularna reumatička oboljenja, (oboljenja mišića, sinovija, tetiva i drugih mekih tkiva), sa težim poremećajem	N	

		funkcije zglobova ili djelova tijela		
199.1	Q68, M43.6	Torticollis ("krivošija") , urođeni ili stičeni oblik	N	
200.1	M86	Osteomijelitis , akutni u toku liječenja	N	
200.2	M86	Osteomijelitis , hronični, stabilizovani oblik bez funkcionalnih poremećaja	N	
200.3	M86	Osteomijelitis , hronični, recidivirajući oblik bez funkcionalnih poremećaja	N	
200.4	M86	Osteomijelitis , hronični, recidivirajući sa funkcionalnim poremećajima i tendencijom za češćim egzacerbacijama	N	
201.1	M80-M85, M87-M94	Metabolička i druga oboljenja kostiju i hrskavice hroničnog toka koja se teško liječe i remete funkciju organa , (osteoporoza, osteogenesis imperfecta, osteomalacija, osteonekroza, deformirajući osteitis - Paget, osteofibrozis deformans juvenilis, osteohondroze i druge bolesti kostiju)	N	
202.1	S02, Q75.9	Nedostaci koštanog tkiva lobanje poslije povreda ili oboljenja zamenjeni čvrstim kalusom	N	Prema mišljenju neurohirurga uz konsultaciju neurologa.
203.1	S02, Q75.9	Urođeni nedostaci ili gubici koštanog tkiva lobanje , pokriveni samo mekim djelovima, ako moždana masa na tom mjestu nije dovoljno zaštićena,	N	Prema mišljenju neurohirurga uz konsultaciju neurologa.
204.1	M24.4	Habitualne i recidivne luksacije ramenog i femoropatelarnog zgoba , izlečive	N	Luksacije koje poslije operativnog zahvata nemaju ispada funkcije.
205.1	T03.4	Urođene paralitične i zastarjele traumatske luksacije velikih zglobova , koje se ne mogu hirurški izlijечiti	N	
206.1	S83.2	Povrede meniskusa koljena , bez artrotičnih promjena	N(S)	Stepen artrotskih promjena ocjenjivati nakon artroskopske dijagnostike.
206.2	S83.2	Povrede meniskusa koljena , sa artrotskim promjenama	N	Stepen artrotskih promjena ocjenjivati nakon artroskopske dijagnostike.
207.1	S83.7	Povrede ligamentarnog aparata koljena , svezi potpuni raskid ligamentarnog aparata koljena	N	Dijagnoza se postavlja artroskopski.
207.2	S83.7	Povrede ligamentarnog aparata koljena , zastarjela izolovana povreda	N	Dijagnoza se postavlja artroskopski.
207.3	S83.7	Povrede ligamentarnog aparata koljena , zastarjele povrede više ligamenata sa hroničnom nestabilnošću	N	Dijagnoza se postavlja artroskopski.
208.1	M50, M51, M53	Diskopatije , bez neuroloških poremećaja	N(S)	Ocjenu daje ljekar specijalista neurohirurg uz konsultaciju neurologa, po osnovu nativne radiografije, EMNG pregleda i ev. pregleda MR. U lakše neurološke poremećaje smatrati: bolni sindrom bez neurološkog motornog deficit-a, znaci radikulopatije bez prisutnih denervacionih potencijala i sa normalnom provodljivošću perifernih motornih živaca radikularni dugotrajni bol, slabljenje mimišićne snage, mišićnu atrofiju, pareze i paralize, a u EMNG nalažu znaci umjerene ili teže denervacije sa produžetkom latence F odgovora
208.2	M50, M51, M53	Diskopatije , sa težim neurološkim poremećajima koji remete bitne funkcije	N	Ocjenu daje ljekar specijalista neurohirurg uz konsultaciju neurologa, po osnovu nativne radiografije, EMNG pregleda i ev. pregleda MR. Pod težim neurološke poremećajima smatrati: gubitak refleksa, pareze i paralize, a u EMNG nalažu znaci umjerene ili teže deverbacije produžetkom latence F odgovora
209.1	M24.6	Ukočenost (ankiloza), ramenog ili laktatnog zgoba u funkcionalno povoljnem položaju	N	
209.2	M24.6	Ukočenost (ankiloza), ramenog ili laktatnog zgoba u funkcionalno nepovoljnem položaju	N	
209.3	M24.6	Ukočenost (ankiloza), ručnog zgoba u funkcionalno	N	

		povoljnom položaju		
209.4	M24.6	Ukočenost (ankiloza), ručnog zgloba u funkcionalno nepovoljnem položaju	N	
209.5	M24.6	Ukočenost (ankiloza), prstiju, fleksiona ili ekstenziona kontraktura svih prstiju jedne šake	N	
209.6	M24.6	Ukočenost (ankiloza), prstiju, fleksiona ili ekstenziona kontraktura (osim palca i kažiprsta)	N	
209.7	M24.6	Ukočenost (ankiloza), prstiju, teška kontraktura palca i kažiprsta jedne šake	N	
210.1	M24.6	Ukočenost (ankiloza), zgloba kuka ili koljena	N	
210.2	M24.6	Ukočenost (ankiloza), skočnog zgloba, u funkcionalno povoljnom položaju	N	
210.3	M24.6	Ukočenost (ankiloza), skočnog zgloba, u funkcionalno nepovoljnom položaju	N	
210.4	M24.6	Ukočenost (ankiloza), viličnog zgloba, lakšeg stepena	N(S)	
210.5	M24.6	Ukočenost (ankiloza), viličnog zgloba, težeg stepena	N	
211.1	M96.0	Pseudoartroze, malih - kratkih kostiju bez degenerativnih promjena	N/S	Ovdje spadaju os navikulare, os lunatum, metakarpalne i metatarzalne, fibule, klavikule i dr. bez većih funkcionalnih oštećenja. Ukoliko je u pitanju pseudoartroza navikulare kosti sa znatnim artrotičnim promjenama i redukcijom motorne snage šake, ocjena se daje prema tački 214.
211.2	M96.0	Pseudoartroze, većih - dugih kostiju , koje se operativno mogu izljeići	N	
211.3	M96.0	Pseudoartroze, većih - dugih kostiju , koje se operativno ne mogu izljeići	N	
212.1	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), ramena, elevacija manja od 180 stepeni	N	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tačkama 209.1-2.
212.2	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), ramena, elevacija manja od 120 stepeni	N	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tačkama 209.1-2.
212.3	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), ramena, abdukcija od 45 do 90 stepeni	N	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tačkama 209.1-2
212.4	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), ramena, abdukcija manja od 45 stepeni	N	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tačkama 209.1-2.
212.5	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), lakta, fleksija moguća od 45 do 130 stepeni	N	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tačkama 209.1-2.
212.6	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), lakta, fleksija moguća do 90 stepeni	N	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tačkama 209.1-2.
212.7	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), lakta, fleksija manja od 90 stepeni	N	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tačkama 209.1-2.
212.8	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), ručnog zgloba, ekstenzija i fleksija manja od 20 stepeni	N	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tačkama 209.3-4
213.1	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), kuka, fleksija moguća od 0 - 110 stepeni	S	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tačkama 210.1
213.2	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), kuka, fleksija moguća od 0 - 90 stepeni	S(N)	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tački 210.1
213.3	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), kuka, fleksija ispod 90 stepeni	N	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tački 210.1

213.4	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), kuka, nemogućnost abdukcije preko 10 stepeni	N	Za mjerjenje stepena pokretljivosti ramena računa se da su 0° kada se nadlaktica nalazi uz tijelo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tački 210.1
213.5	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), koljena, moguća fleksija od 0 do 110 stepeni	S	Za koljeno, 0° su kada je koljeno potpuno ispruženo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tački 210.1
213.6	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), koljena, moguća fleksija od 0 do 90 stepeni	N(S)	Za koljeno, 0° su kada je koljeno potpuno ispruženo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tački 210.1
213.7	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), koljena, fleksija manja od 90 stepeni	N	Za koljeno, 0° su kada je koljeno potpuno ispruženo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tački 210.1
213.8	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), skočnog zgloba, dorzalna i plantarna fleksija preko 20 stepeni	S	Za koljeno, 0° su kada je koljeno potpuno ispruženo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tačkama 210.2. i 3.
213.9	M24.5	Urođena ili stečena ograničena pokretljivost (kontraktura), skočnog zgloba, dorzalna i plantarna fleksija ispod 20 stepeni	N	Za koljeno, 0° su kada je koljeno potpuno ispruženo. Ukočenost velikih zglobova (ramena, lakta, kuka koljena, i dr. i ukočenost prstiju) ocjenjuju se prema tačkama 210.2. i 3.
214.1	M24.0	Strana ili slobodna tijela u većini zglobovima, bez funkcionalnih poremećaja	N(S)	
232.2	M24.0	Strana ili slobodna tijela u većim zglobovima, sa funkcionalnim poremećajima i manifestnom artrozom	N	
233.1	Q69-Q70	Urođene ili stečene anomalije šake, sa lakšim funkcionalnim oštećenjem	N(S)	Ocjenu daje hirurg – plastičar i ortoped.
214.2	Q69-Q70	Urođene ili stečene anomalije šake, sa težim funkcionalnim oštećenjem	N	Ocjenu daje hirurg – plastičar i ortoped.
215.1	M24.2	Bolest ligamenta, koja se može korigovati	N(S)	
215.2	M24.2	Bolest ligamenta, koja se ne može korigovati	N	
216.1	Q76.4, M40, M41	Skolioze, kifoze, lordoze, lakšeg stepena	S(N)	U lakšem stepenu ocjenjivati: Skolioze I stepena (to su minimalne devijacije kičmenog stuba sa nefikacionom krivuljom, koja se aktivnom korekcijom lako ispravlja i umjerena torzija grudnog koša uočljiva tek pri savijanju tijela prema napred). Skolioza II stepna (to su jasno naznačene deformacije kičme u vidu slova S, koje se aktivnom korekcijom ne mogu u potpunosti ispraviti, a pasivna korekcija je u potpunosti izvodljiva. Jasno naznačena torzija grudnog koša je uočljiva već kod ispravnog stava. Lopatica na izbočenoj strani grudnog koša je lako uzdignuta). Kifoze : nastale kao posljedica urođenih anomalija (djelimičan nedostatak tijela kičmenog pršljena, postojanje tzv. dorzalnog kičmenog pršljena, displazija intervertebralnog pršljena - Schmorlova hernija, sinostoza ili koštani blok jednog pršljena ili više pršlenova), nakon preležanih sistemnih oboljenja skeleta - koja nisu dovela do težih deformiteta (preležani rahitis, veretbra plana, osteopora juvenilne ili adolescentne displazije tipa Schouermann), nastale kao posljedica lošeg držanja pri hodu ili sjedenju, u klupi, ili radnom mjestu).
216.2	Q76.4, M40, M41	Skolioze, kifoze, lordoze, težeg stepena	N	U težem stepenu ocjenjivati: Skolioze III stepena (to su jasno izražene deformacije kičmenog stuba u vidu slova S ili C, jasno naznačena torzija grudnog koša sa asimetrijom lopatice, na zaostaloj strani grudnog koša vidi se jasno konkavitet istog, usmjeren prema konkavitetu deformacije kičme. Kod savijanja prema napred uočava se jasna torzija kičme i asimetrija grudnog koša). Skolioze IV stepena (to su teške deformacije kičme, sa upadljivom deformacijom i asimetrijom grudnog koša, nesrazmeran u visini gornje i donje polovine tijela - ima se utisak kao da grudni koš sjedi na karlici, izražen rigiditet uzdužne ledne muskulature). Kifoze nastale kao posljedica: preležanih sistemskih oboljenja skeleta: (hondrodistrofija, enhondralne i disostozne, perioristalni i enostalni poremećaj osifikacije, endokrini poremećaj – posebno tireoidne žlijezde), nakon primarnih miopatija (distrofija progresiva muskulorum, miotonija kongenita ili mijastenija gravis pseudoparalitika), nakon zapaljivih oboljenja, povreda ili tumora kičme. Lordoze - sekundarne, uslovljene kongenitalnim displazijama (luksacio kokse kongenita, distrofija muskulorum progresiva) ili stečene nakon specifičnih oboljenja, povreda ili tumora).
217.1	Q66.5	Ravna stopala, pedes plani i pedes transverzoplani	S	Deformacije obuhvaćene u ovoj tački su statičke, koje same po sebi ne pričinjavaju neke naročite smetnje, kako u normalnom radu tako i u službi u Vojsci, pod uslovom da su korigovane, ortopedskim uloškom - ocjenjuju se kao sposoban. Konsultovati i neurologa.
217.2	M20.1	Halluces valgi	S(N)	
217.3	Q66.5	Rigidna stopala	S(N)	

218.1	074.1	Valgus položaj nogu , sa razmakom između unutrašnjih maleolusa do 12 cm	N	
218.2	Q74.1	Valgus položaj nogu , sa razmakom između unutrašnjih maleolusa preko 12 cm	N	
219.1	Q74.1	Varus položaj nogu , sa razmakom između medijalnih epikondila femura do 15 cm. i bez promjena na zglobovima zglobovima	N	
219.2	Q74.1	Varus položaj nogu , sa razmakom između medijalnih epikondila većih od 15 cm. i sa promjenama na zglobovima	N	
220.1	Q66.5 i M21.6	Deformacije stopala (pes varus, pes eskavatus, pes kalkaneus - paralitički, traumatski ili urođeni), koje u manjoj mjeri, manjem stepenu otežavaju hod	N	
220.2	Q66.5 i M21.6	Deformacije stopala (pes varus, pes eskavatus, pes kalkaneus - paralitički, traumatski ili urođeni), koje u većem stepenu otežavaju hod i nošenje obuće	N	
221.1	M20.5	Ukočenost ili zgrčenost prstiju noge , prsti jašu jedan preko drugog prema stepenu i broju prstiju	N	Ako su u pitanju statičke promjene, ocjenjivati po ovoj tački. Ukoliko su u pitanju deformiteti nastali kao posljedica drugih oboljenja (reumatoidni artritis, poliartritis i dr.), ocjena se donosi prema osnovnom oboljenju.
221.2	M20.5	Ukočenost ili zgrčenost prstiju noge , tri ili više prsta na jednom ili oba stopala	N	Ako su u pitanju statičke promjene, ocjenjivati po ovoj tački. Ukoliko su u pitanju deformiteti nastali kao posljedica drugih oboljenja (reumatoidni artritis, poliartritis i dr.), ocjena se donosi prema osnovnom oboljenju.
222.1	Q71.0-Q71.3	Nedostatak gornjeg ekstremiteta u cijelosti ili njegovih bitnih djelova - podlaktice i šake	N	
223.1	071.9	Urođeno ili stečeno skraćenje gornjeg ekstremiteta bez drugih funkcionalnih smetnji , od 3 do 5 cm.	N	
223.2	Q71.9	Urođeno ili stečeno skraćenje gornjeg ekstremiteta bez drugih funkcionalnih smetnji , od 5 do 10 cm.	N	
223.3	Q71.9	Urođeno ili stečeno skraćenje gornjeg ekstremiteta bez drugih funkcionalnih smetnji , preko 10 cm.	N	
224.1	Q71	Nedostatak ili deformitet prstiju šake , ireduktibilna luksacija palca bez oštećenja ostalih prstiju	N	
224.2	Q71	Nedostatak ili deformitet prstiju šake , potpuni nedostatak palca na jednoj šaci, potpuni nedostatak palca na dominantnoj šaci	N	Smatra se da prst ne postoji ako mu nedostaje, za palac nokatna falanga, a za druge prste po dvije distalne falange.
224.3	Q71	Nedostatak ili deformitet prstiju šake , obostrani nedostatak palca na šakama	N	Smatra se da prst ne postoji ako mu nedostaje, za palac nokatna falanga, a za druge prste po dvije distalne falange.
224.4	Q71	Nedostatak ili deformitet prstiju šake , nedostatak jednog članaka palca na bilo kojoj šaci, a drugi palac potpuno nedostaje	N	Smatra se da prst ne postoji ako mu nedostaje, za palac nokatna falanga, a za druge prste po dvije distalne falange.
224.5	Q71	Nedostatak ili deformitet prstiju šake , nedostatak palca i kažiprsta u celini	N	Smatra se da prst ne postoji ako mu nedostaje, za palac nokatna falanga, a za druge prste po dvije distalne falange.
224.6	Q71	Nedostatak ili deformitet prstiju šake , nedostatak tri i više prstiju na jednoj šaci	N	
224.7	Q71	Nedostatak ili deformitet prstiju šake , nedostatak nokatnih članaka delimično ili u cjelini na jednom ili više prstiju	N	
224.8	Q71	Nedostatak ili deformitet prstiju šake , nedostatak dva članaka na kažiprstu ili jedan na palcu	N	Ukoliko je članak funkcionalno upotrebljiv, a afunkcionalni tretirati i kao da ne postoji.
225.1	Q70	Sraslost prstiju (Sindaktilija) , djelimično srašenje prstiju ukoliko su druga i treća falanga slobodne	N	

225.2	Q70	Sraslost prstiju (Sindaktilija) , potpuno srašćenje tri ili više prsta	N	
226.1	Q72.0 -Q72.3	Nedostatak donjeg ekstremiteta u cijelosti ili njegovih bitnih djelova - potkoljenice ili stopala	N	
227.1	Q73.8	Urođeno ili stečeno skraćenje donjeg ekstremiteta bez drugih funkcionalnih poremećaja.	N	
228.1	Q68.0	Urođeni ili stečeni nedostatak ili deformitet prstiju stopala , nedostatak 1 - 3 prsta na jednom ili oba stopala	N(S)	Ocjena se donosi na osnovu težine kliničke slike i konsekutivnih funkcionalnih poremećaja
228.2	Q68.0	Urođeni ili stečeni nedostatak ili deformitet prstiju stopala , nedostatak više od 3 prsta na jednom ili oba stopala	N	
229.1	Q69	Prekobrojni prsti (Polidaktilija) , prstiju šake, bez poremećaja funkcije šake	N(S)	
229.2	Q69	Prekobrojni prsti (Polidaktilija) , prstiju stopala, bez smetnji pri hodu ili operativno korigovani	N(S)	
229.3	Q69	Prekobrojni prsti (Polidaktilija) , prstiju stopala: sa smetnjama u hodu, a operativno se ne mogu korigovati	N	
230.1	Q74.8 M95.9	Urođeni ili stečeni deformitet jačeg stepena koji u znatnoj mjeri otežava funkciju pojedinih organa ili djelova tijela	N	Po ovoj tački daje se ocjena za deformitete koji nisu obuhvaćeni ostalim tačkama.
231.1	Q76.2 M43.1	Urođeno ili stečeno iskliznuće pršljena (Spondilolistea) , urođena ili stečena, sa klizanjem pršljena do 50% bez neuroloških ispada	N	
231.2	Q76.2 M43.1	Urođeno ili stečeno iskliznuće pršljena (Spondilolistea) , urođena ili stečena, sa klizanjem pršljena do 50% sa neurološkim ispadima	N	
231.3	Q76.2 M43.1	Urođeno ili stečeno iskliznuće pršljena (Spondilolistea) , urođena ili stečena, klizanje pršljena preko 50% sa ili bez neuroloških ispada	N	
232.1	Q76.0	Rascep kičmenog stuba (Spina bifida) , okulta bez enureze	S	
232.2	Q76.0	Rascep kičmenog stuba (Spina bifida) , okulta sa enurezom ili sa meningocelom	N	
233.1	Q67.6, Q67.7	Urodene, stečene i postoperativne deformacije grudnog koša (pektus karinatum, eskavatum i dr.), bez poremećaja funkcije pluća	N(S)	
233.2	Q67.6, Q67.7	Urodene, stečene i postoperativne deformacije grudnog koša (pektus karinatum, eskavatum i dr.), sa oštećenjem funkcije pluća lakog stepena	N(S)	Ova funkcionalna oštećenja moraju biti potvrđena radiografijom, EKG-om a po potrebi i spirometrijom.
233.3	Q67.6, Q67.7	Urodene, stečene i postoperativne deformacije grudnog koša (pektus karinatum, eskavatum i dr.), sa oštećenjem funkcije pluća srednjeg stepena	N	Ova funkcionalna oštećenja moraju biti potvrđena radiografijom, EKG-om a po potrebi i spirometrijom.
233.4	Q67.6, Q67.7	Urodene, stečene i postoperativne deformacije grudnog koša (pektus karinatum, eskavatum i dr.), sa oštećenjem funkcije pluća teškog stepena	N	Ova funkcionalna oštećenja moraju biti potvrđena radiografijom, EKG-om a po potrebi i spirometrijom.
234.1	T84.0	Stanje posle ugradivanja velikih veštačkih zglobova (kuk, koljeno, skočni zglob, rame, lakat)	N	Ocjena se donosi prema funkciji ugrađenog zgloba.

XIV. BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA (N00 -N99)

235.1	N00	Oboljenje bubrega, (Morbus renis), syndroma nephritica acuta	S(N)	Ovo oboljenje mora biti isključivo utvrđeno u kliničko-bolničkoj ustanovi.
235.2	N03	Oboljenje bubrega, (Morbus renis), svndroma nephritica chronica (bez bubrežne insuficijencije)	N	Uključuju se: Nephropathia hereditaria (N 07), (nasljedno oboljenje bubrega), Glomerulopathia in morbis alialis (N 08), (oboljenje glomerula u drugima bolestima). Oboljenja navedena u ovoj tački moraju biti potvrđena u kliničko-bolničkoj ustanovi.
235.3	N04	Sindrom oboljenja bubrega (Syndroma nephroticum)	N	
235.4	Nil	Hronično zapaljenje kanalića bubrega i međućelijskog tkiva (Nephritis tubulointestinalis) chronica, (bez bubrežne insuficijencije)	N	Uključuju se: Nephropathia tubulointestinalis alia, (N 15) (drugo obojenje kanalića bubrega i međućelijskog tkiva), Nephropathia tubulointestinalis in morbis aliis (N 16) (obojenje kanalića bubrega i međućelijskog tkiva u drugima bolestima). Oboljenja navedena u ovoj tački moraju biti potvrđena u kliničko-bolničkoj ustanovi.
235.5	N18	Hronična nedovoljna funkcija bubrega (Insuffitientia renalis) chronica	N	
235.6	N27	Usahlost bubrega (Atrophia renis) (prestanak funkcije jednog bubrega ili njegov nedostatak poslije operacije uz normalnu funkciju drugog bubrega)	N	
235.7	N00-N99	Sva hronična stanja jednog bubrega sa njegovom hipofunkcijom i sa zdravim drugim bubregom	N	
236.1	N13	Zastoj mokraće u bubregu (Hydronephrosa), jednostrana ili obostrana bez znakova bubrežne insuficijencije i infekcije	N	
236.2	N13	Zastoj mokraće u bubregu (Hydronephrosa), obostrana hidronefroza sa bubrežnom insuficijencijom	N	
237.1	N20, N21	Kamenac bubrega ili uretera (Nephrolithiasis, ureterolithiasis et calculosis tracti urinarii inferior), koji se može spontano eliminisati ili operativno odstraniti bez oštećenje bubrega ili infekcije	S(N)	
237.2	N20, N21	Kamenac bubrega ili uretera (Nephrolithiasis, ureterolithiasis et calculosis tracti urinarii inferior), kamenac bubrega sa jednostranim oštećenjem bubrežne funkcije	N	
237.3	N20, N21	Kamenac bubrega ili uretra (Nephrolithiasis, ureterolithiasis et calculosis tracti urinarii inferior), obostrana kalkuloza sa oštećenjem bubrežne funkcije	N	
237.4	N20, N21	Kamenac bubrega ili uretra (Nephrolithiasis, ureterolithiasis et calculosis tracti urinarii inferior), recidivirajuća kalkuloza mokraćnih organa bez obzira na mogućnost spontane eliminacije ili da zahteva hiruršku intervenciju	N	
237.5	N20, N21	Kamenac mokraće bešike	S(N)	
238.1	N31.9	Oboljenje mokraće bešike, insuficijacija sfinkternog mehanizma mokraće bešike praćena enurezom	N	Dijagnoza ovog oboljenja se postavlja anamnestičkim rendgenološkim, endoskopskim i sfinkterocistometrijskim ispitivanjem.
238.2	N30.1	Oboljenje mokraće bešike, dugotrajno hronično zapaljenje mokraće bešike otporno na svaku terapiju sa poremećajem funkcije organa	N	Po ovoj tački se ocjenjuju teške inflamatorne promjene mokraće bešike sa poremećajem funkcija.
239.1	N43	Vodena kila (Hidrokela), posle uspešnog liječenja	S	
239.2	N43	Vodena kila (Hidrokela), koja otežava hod i nošenje uniforme, neoperisana	N(S)	Ocjena se donosi na osnovu kliničkog ili ambulantnog konzilijarnog mišljenja hirurga i/ili urologa.
240.1	N35	Stenoza uretre srednjeg ili teškog stepena, koja zahtjeva bužiranje	N	

241.1	N41	Oboljenje prostate , hronični prostatitis bez gnojave sekrecije i bez većih funkcionalnih poremećaja	N(S)	
241.2	N41	Oboljenje prostate , hronični gnojavi prostatitis sa jakim smetnjama	N	
242.1	N50	Druge bolesti muških polnih organa (Funikulokela) , neoperisana i operisana	S	
243.1	Q60	Urodene anomalije bubrega , nedostatak jednog bubrega uz potpuno zdrav drugi bubreg	N	
243.2	Q63.1	Urodene anomalije bubrega , potkovičasti bubreg sa normalnom bubrežnom funkcijom	N(S)	
243.3	Q63.1	Urodene anomalije bubrega , potkovičasti bubreg sa oštećenom bubrežnom funkcijom	N	
243.4	Q63.2	Urodene anomalije bubrega , ektopija	N(S)	
243.5	Q61	Urodene anomalije bubrega , policiistični bubrezi	N(S)	U zavisnosti od bubrežne funkcije
244.1	N28.8	Spušten bubreg (Nephroptosis) , bez funkcionalnog oštećenja i hidronefroze	S(N)	Spušten bubreg koji se može palpirati u stojećem stavu, ispod rebarnog luka i koji ne pravi smetnje u smislu bubrežnih kolika se ocjenjuje po ovoj tački. Kada pravi komplikacije u smislu pielonefritisa i hipertenzije, ocjenjuje se sa N.
245.1	Q64.1	Anomalije mokračne bešike , ekstrofija mokračne bešike	N	
245.2	N32.3	Anomalije mokračne bešike , divertikulum koji se može operativno izljeićiti	N	
245.3	N32.3	Anomalije mokračne bešike , veliki divertikulum sa komplikacijama	N	
246.1	N36	Anomalije mokračne cjevi , divertikuli i fistule mokračne cjevi sa komplikacijama	N	
246.2	Q64	Anomalije mokračne cjevi , hipospadija i epispadija na prednjem dijelu uretre, hipospadija i epispadija glandularis	N	
246.3	Q64	Anomalije mokračne cjevi , hipospadija perinealis i hipospadija korpusa praćena ekcemom	N	
246.4	Q64	Anomalije mokračne cjevi , epispadija penopubična i epispadija glandularis sa inkontinencijom	N	
247.1	O56.0	Dvopolnost (Hermafroditizam)	N	
248.1	Q55	Anomalije genitalija , nespušteni testis jednostrano ili obostrano bez znakova hipogonadizma	N	
248.2	055.5	Anomalije genitalija , nedostatak polnog uda	N	
249.1	Q55	Nedostatak ili atrofija jednog testisa , kada ne postoje znaci hipogonadizma	N(S)	Stepen sposobnosti utvrđuje urolog
250.1	Q55	Nedostatak ili izražena atrofija oba testisa , sa znacima hipogonadizma	N	
251.1	N62	Uvećanje dojke (Ginekomastija)	N	
252.1	A18.1, N33.0, N51.0, N74.0, N74.1	Bolesti ženskih polnih organa, izolovana ili kombinovana hronična zapaljenja materice, jajovoda i jajnika, kao i rastresitog vezivnog tkiva i peritoneuma kartice: sa anatomo-topografskim promjenama ili bez njih (hronični endometritis, adneksitis, parametritis i pelveoperitonitis razne etiologije, sem tuberkuloze i slično), bez funkcionalnih poremećaja	S	

252.2	A18.1, N33.0, N51.0, N74.0, N74.1	Bolesti ženskih polnih organa, izolovana ili kombinovana hronična zapaljenja materice, jajovoda i jajnika, kao i rastresitog vezivnog tkiva i peritoneuma karlice: sa anatomo-topografskim promjenama ili bez njih (hronični endometritis, adneksitis, parametritis i pelveoperitonitis razne etiologije, sem tuberkuloze i slično), sa laksim funkcionalnim poremećajima	N(S)	
252.3	A18.1, N33.0, N51.0, N74.0, N74.1	Bolesti ženskih polnih organa, izolovana ili kombinovana hronična zapaljenja materice, jajovoda i jajnika, kao i rastresitog vezivnog tkiva i peritoneuma karlice: sa anatomo-topografskim promjenama ili bez njih (hronični endometritis, adneksitis, parametritis i pelveoperitonitis razne etiologije, sem tuberkuloze i slično), sa težim funkcionalnim poremećajima i čestim egzacerbacijama koje se ne mogu hirurškim i konzervativnim putem popraviti	N	
253.1	N70.1, N71.1, N73.1, N73.4, N73.6, N76.1, N76.3, N99.4	Hronična oboljenja genitalnih organa i vagine	N	
254.1	N89.8, N9i N90.8, N90.9	Rascep medice sa funkcionalnim oštećenjima sfinktera koje nije moguće hirurški otkloniti	N	
255.1	N81.9, N99.3	Prolaps materice, cistokela, rektokela	N	
256.1	N91.0-N91.5, N91.0-N91.6, N95.0-N95.3, N95.8, N95.9, N94.3-N94.6, N94.8, N94.9	Funkcionalni poremećaji zbog hormonaine disfunkcije (amenoreja, hipermenoreja, polimenoreja, dismenoreja i dr.)	N(S)	
257.1	N99.4, N99.9	Posljedice operacija na materici jajovodima i jajnicima, salpingectomia, mvomectomia, adneksectomia, sa laksim funkcionalnim poremećajima i bez njih	N(S)	
257.2	N99.4, N99.9	Posljedice operacija na materici jajovodima i jajnicima, salpingectomia, mvomectomia, adneksectomia, sa težim i teškim funkcionalnim poremećajima	N	
258.1	ooo-099	Trudnoća	-	
259.1	N75.0, N75.1, N75.8, N75.9, N76.0-N76.6, N76.8, N77.0, N77.1, N77.8	Akutna zapaljenja spoljnih genitalija - svi oblici (flegmone, folikuliti, fagedenični ulkusi vulve, herpes, apses Bartolinijeve žlijezde itd.)	N/S	
260.1	N74.0, N76.0, N76.1, N76.5, N77.1	Akutna upala cervixa i vagine sa oštećenjem endocervixa	N(S)	
261.1	N80.0-N80.9	Endometriosa verifikovana	N	
262.1	N85.4, N85.5, 052	Promjena položaja polnih i susednih organa žene, bez funkcionalnih poremećaja	N(S)	Neophodan nalaz ginekologa

262.2	N85.4, N85.5, Q52	Promjena položaja polnih i susednih organa žene, sa funkcionalnim poremećajima	N	

XV. SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI (ROO - R99)

263.1	N39.4	Potpuna inkontinencija urina	N	Obuhvata inkontinencije koje nisu ograničene na dnevno ili noćno nekontrolisano mokrenje, već su stalne, a lako se dijagnostikuju pregledom polnih organa, jer postoji stalno kapanje mokraće iz uretre. U najvećem broju slučajeva ova inkontinencija je posljedica nekog neurološkog oboljenja.
264.1	N02, N39.1	Povratna i trajna pojava pojave krvi i belančevina u mokraći (Haematuria et proteinuria recidivans et persistens)	N	
265.1	E40-E46	Pothranjenost	N	
266.1	T88	Opšta slabost i iznemoglost poslije preležanih akutnih teških oboljenja i malokrvnost posle malih gubitaka krvi i operativnih zahvata	N	
267.1	T94	Posttraumske posljedice prolaznog karaktera (protrahirano formiranje kalusa, atrofične promjene, potreba za rehabilitacijom)	N(S)	

XVI. POVREDE, TROVANJA I POSLJEDICE DJELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA (S00 - T98)

268.1	S02, T90, T91	Povrede mozga i kičmene moždine sa trajnim neurološkim funkcionalnim poremećajima	N	U povrede mozga i kičmene moždine spadaju: - pozne posljedice laceracije i kontuzije mozga, - pozne posljedice subarahnoidalnog, subduralnog i ekstraduralnog krvavljenja poslije povrede (bez napomene o laceraciji ili kontuziji mozga), - pozne posljedice drugog intrakranijalnog krvavljenja poslije povrede (bez napomene o laceraciji i kontuziji mozga), - pozne posljedice druge intrakranijalne povrede, -pozne posljedice oštećenja kičmene moždine bez znakova o povredi lobanje i kičme (kosti). Ocjena se donosi prema mišljenju neurohirurga, neurologa i maksilofacialnog hirurga.
269.1	T92, T93	Povreda živaca i perifernog nervnog sistema, bez funkcionalnih poremećaja	S	Ocjena se daje na osnovu stepena funkcionalnog oštećenja, prema vrsti funkcije i lokalizacije povrede. Ocjenu daje neurohirurg u konsultaciji sa neurologom i drugim specijalistima.
269.2	T92, T93	Povreda živaca i perifernog nervnog sistema, sa lakšim funkcionalnim poremećajima živaca ili samo jednog živca, koji ne remeti bitne funkcije	N	Ocjena se daje na osnovu stepena funkcionalnog oštećenja, prema vrsti funkcije i lokalizacije povrede. Ocjenu daje neurohirurg u konsultaciji sa neurologom i drugim specijalistima.
269.3	T92, T93	Povreda živaca i perifernog nervnog sistema, sa težim funkcionalnim poremećajima	N	Ocjena se daje na osnovu stepena funkcionalnog oštećenja, prema vrsti funkcije i lokalizacije povrede. Ocjenu daje neurohirurg u konsultaciji sa neurologom i drugim specijalistima.
270.1	S30, S36, S39	Posljedice povrede organa za varenje, bez poremećaja funkcije	S	Pri ocjenjivanju sposobnosti, pored organskih funkcionalnih poremećaja, treba imati u vidu i poremećaje opštег stanja bolesnika (malokrvnost, tjelesna slabost, labilnost centralnog nervnog sistema i sl.).
270.2	S30, S36, S39	Posljedice povrede organa za varenje, sa poremećajima funkcije	N	Pri ocjenjivanju sposobnosti, pored organskih funkcionalnih poremećaja, treba imati u vidu i poremećaje opštег stanja bolesnika (malokrvnost, tjelesna slabost, labilnost centralnog nervnog sistema i sl.).
270.3	S30, S36, S39	Posljedice povrede organa za varenje, poslije operativnog zbrinjavanja - sa organskim i funkcionalnim poremećajima	N(S)	U slučajevima koji su operativno zbrinjavani, ukoliko nema organskih i funkcionalnih promjena - ocjena je sposoban
271.1	S37, T06.5	Povrede bubrega i karličnih organa, bez organskih i funkcionalnih posljedica	S	Posljedica povreda bubrega i karličnih organa sa organskim i funkcionalnim ispadima se ocjenjuju na osnovu stepena oštećenja prema odgovarajućim tačkama ovog spiska.
272.1	T09.5	Rupture i hernije muskulature, bez funkcionalnih poremećaja	N(S)	Uključuju se rupturi i hernije muskulature: ramena i nadlaktice, laka i podlaktice, ručnog zglobova i šake, kuka i butine, - koljena i noge, gležnja i stopala, sakroiličnog predela, drugih djelova leđa i drugih djelova tijela

272.2	T09.5	Rupture i hernije muskulature , sa funkcionalnim poremećajima	N	Uključuju se rupture i hernije muskulature: ramena i nadlaktice, lakta i podlaktice, ručnog zglobova i šake, kuka i butine, - koljena i noge, gležnja i stopala, sakroiličnog predela, drugih djelova leđa i drugih djelova tijela
273.1	T91.1	Stanje poslije preloma procesusa transversusa i spinosusa pršljenova kičmenog stuba , bez funkcionalnih poremećaja	S	
273.2	T91.1	Stanje poslije preloma procesusa transversusa i spinosusa pršljenova kičmenog stuba , sa funkcionalnim poremećajima srednjeg i teškog stepena	N	Konačni predlog ocjene donosi neurohirurg uz konsultaciju neurologa
274.1	T91.1	Posljedice preloma korpusa i impresionih preloma arkusa pršljenova kičmenog stuba , bez funkcionalnih poremećaja	N(S)	Konačni predlog ocjene donosi neurohirurg uz konsultaciju neurologa
274.2	T91.1	Posljedice preloma korpusa i impresionih preloma arkusa pršljenova kičmenog stuba , sa funkcionalnim poremećajima srednjeg i teškog stepena	N	Konačni predlog ocjene donosi neurohirurg uz konsultaciju neurologa
275.1	S05.0	Stanja poslije povrede adneksa oka i očne jabučice	N	Konačni predlog ocjene donosi neurohirurg uz konsultaciju neurologa
276.1	S45,S55, S65,S75, S85,S95	Povrede arterija i vena ekstremiteta , bez funkcionalnih poremećaja	S	
276.2	S45,S55, S65,S75, S85,S95	Povrede arterija i vena ekstremiteta , sa lakšim funkcionalnim poremećajima koji bitno ne remete funkciju (pojava otoka kod hodanja i sjedenja)	N	
276.3	S45,S55, S65,S75, S85,S95	Povrede arterija i vena ekstremiteta , sa težim i teškim funkcionalnim poremećajima (otoci koji se ne povlače, arterijske troficne promjene, klaudikacija do 100 m. koje se ne mogu korigovati hirurški i sl.	N	

PRILOG 2

DA SE JAVI NA ZDRAVSTVENI PREGLED

(Datum)

(Vrijeme)

Napomena:

- Na dan javljanja na zdravstveni pregled ne konzumirati hranu i piće najmanje 12 sati prije pregleda;
- Ponijeti sa sobom nalaz izabranog doktora o nepostojanju psihičkih, zaravnih i hroničnih bolesti koji nije stariji od mjesec dana;
- Lica ženskog pola koja sejavljaju na zdravstveni pregled sa sobom donose nalaz i mišljenje izabranog doktora za žene, koji nije stariji od mjesec dana.

(Štambilj)

UPUTNICA ZA ZDRAVSTVENI PREGLED
SA NALAZIMA I PREDLOGOM OCJENE ISPUNJENOSTI USLOVA U POGLEDU ZDRAVSTVENE I PSIHOLOŠKE SPOSOBNOSTI
ZA PRIJEM U SLUŽBU U VOJSKI CRNE GORE

(Prezime, ime jednog roditelja i ime)

(JMB)

(Mjesto, opština rođenja)

(Zanimanje)

(Adresa)

(Kontakt telefon)

Upućuje se na zdravstveni pregled u:

(Naziv zdravstvene ustanove)

Radi utvrđivanja ispunjenosti uslova u pogledu zdravstvene i psihološke sposobnosti (zaokružiti):

1.	za prijem u službu u Vojsci Crne Gore
2.	za izbor kandidata za kadeta

Potpis lica ovlašćenog za upućivanje

M.P.

1. ANTROPOMETRIJSKA MJERENJA

(Broj evidencije) (Datum)

(Tjelesna težina u kg)	(Visina u cm)	1) Mršav 2) Umjereno mršav 3) Normalno uhranjen 4) Umjereno debeo 5) Debeo 6) Gojazan	(Uhranjenost)
Obim grudi: (u inspirijumu)	(u ekspirijumu)	(u srednjem položaju)	Obim opuštene nadlaktice i potkoljenice
Puls:	Krvni pritisak:	Zbir	Ocjena

2. PREGLED DOKTORA MEDICINE

(Broj evidencije) (Datum)

Nalaz i dijagnoza:

Predlog ocjene sposobnosti i tačka spiska bolesti:

U predlogu ocjene pod „DM“ dati ocjenu: “A“, “B“ ili “C“

(Potpis i pečat doktora medicine)

3. LABORATORIJSKA ISPITIVANJA

SE, KKS, urin, ŠUK, urea, kreatinin, AST, ALT, GGT, bilirubin, holesterol, trigliceridi, acidum uricum

(Broj evidencije) (Datum)

(upisati samo patološke nalaze):

4. PREGLED RADILOGA

Nalaz i dijagnoza:

(Broj evidencije) (Datum)

(Potpis i pečat specijaliste radiologa)

5. PREGLED OFTALMOLOGA

(Broj evidencije) (Datum)

(Broj evidencije)

(Datum)

Nalaz i dijagnoza:

Predlog ocjene sposobnosti i tačka spiska bolesti:

U predlogu ocjene pod „O“ dati ocjenu: “A“, “B“ ili “C“

(Potpis i pečat specijaliste oftalmologije)

6. PREGLED OTORINOLARINGOLOGA

(Broj evidencije)

(Datum)

Nalaz i dijagnoza:

Predlog ocjene sposobnosti i tačka spiska bolesti:

U predlogu ocjene pod „U“ dati ocjenu: “A“, “B“ ili “C“

(Potpis i pečat specijaliste otorinolaringologije)

7. PREGLED PSIHIJATRA/NEUROPSIHIJATRA

(Broj evidencije)

(Datum)

Nalaz i dijagnoza:

Predlog ocjene sposobnosti i tačka spiska bolesti:

U predlogu ocjene pod „NP“ dati ocjenu: “A“, “B“ ili “C“

(Potpis i pečat specijaliste
psihijatrije/neuropsihijatrije)

8. PREGLED STOMATOLOGA

(Broj evidencije)

(Datum)

Nalaz i dijagnoza:

8	7	6	5	4	3	2	1	1	2	3	4	5	6	7	8

U predlogu ocjene pod „S“ dati ocjenu: “A“, “B“ ili “C“

(Potpis i pečat doktora stomatologije)

9. PREGLED GINEKOLOGA

(Broj evidencije)

(Datum)

Nalaz:

Predlog ocjene sposobnosti i tačka Spiska bolesti

U predlogu ocjene dati ocjenu: "A", "B" ili "C"

(Potpis i pečat specijaliste ginekologije)

10. PSIHOLOŠKA ISPITIVANJA

(Broj evidencije)

(Datum)

Nalaz:

Predlog ocjene sposobnosti i tačka Spiska bolesti

U predlogu ocjene pod „G“ i „E“ dati ocjenu: "A", "B" ili "C"

(Potpis i pečat psihologa)

11. PREGLED INTERNISTE SA PREDLOGOM OCJENE ZDRAVSTVENE SPOSOBNOSTI

Nalaz i dijagnoza:

Predlog ocjene sposobnosti i tačka Spiska bolesti

U predlogu ocjene pod „I“ dati ocjenu: "A", "B" ili "C"

Predlog ocjene organskih sistema – organa i psihološkog stanja

(upisati ocjene "A", "B" ili "C" od strane nadležnih specijalista i psihologa)

DM	O	U	NP	ST	G	E	I

Predlog ocjene zdravstvene sposobnosti (nakon uvida u cijelokupnu medicinsku dokumentaciju)

(Potpis i pečat specijaliste medicine rada)

TABELA ODSTUPANJA STVARNE OD IDEALNE TJELESNE MASE

Visina u cm	Idealna tjelesna masa po Lorencu	Stvarna tjelesna masa i njeno procentualno odstupanje od idealne					
		Mršavi 20 % i više	Umjereno mršavi 11 do 20 %	Srednje uhranjeni +/- 10%	Umjereno debeli +11 % do +20%	Debeli +21% do +30%	Gojazni +31 % i više
1	2	3	4	5	6	7	8
145	46,2	36,9	37,0 - 41,5	41,6 - 50,8	50,9 - 55,5	55,6 - 60,1	60,2
146	47,0	37,5	37,6 - 42,2	42,3 - 51,7	51,8 - 56,4	56,5 - 61,1	61,2
147	47,7	38,1	38,3 - 42,9	43,0 - 52,5	52,6 - 57,3	57,4 - 62,1	62,2
148	48,5	38,7	38,8 - 43,5	43,6 - 53,3	53,4 - 58,3	58,3 - 63,1	63,2
149	49,2	39,3	34,4 - 44,2	44,3 - 54,2	54,3 - 59,1	59,2 - 64,0	64,1
150	50,0	39,9	40,0 - 44,9	45,0 - 55,0	55,1 - 60,0	60,1 - 65,0	65,1
151	50,7	40,5	40,6 - 45,6	45,7 - 55,8	55,9 - 60,9	61,0 - 65,9	66,0
152	51,5	41,1	41,2 - 46,2	46,3 - 56,6	56,7 - 61,8	61,9 - 66,9	67,0
153	52,2	41,7	41,8 - 46,9	47,0 - 57,5	57,6 - 62,7	62,8 - 67,9	68,0
154	53,0	42,3	42,4 - 47,6	47,7 - 58,3	58,4 - 63,6	63,7 - 68,9	69,0
155	53,7	42,9	43,0 - 48,3	48,4 - 59,1	59,2 - 64,5	64,6 - 69,9	70,0
156	54,5	43,5	43,6 - 48,9	49,0 - 59,9	60,0 - 65,4	65,5 - 70,8	70,9
157	55,2	44,1	44,2 - 49,6	49,7 - 60,8	60,9 - 66,3	66,4 - 71,8	71,9
158	56,0	44,7	44,8 - 50,3	50,4 - 61,6	61,7 - 67,2	67,3 - 72,8	72,9
159	56,7	45,3	45,4 - 51,0	51,1 - 62,4	62,5 - 68,1	68,2 - 73,8	73,9
160	57,5	45,9	46,0 - 51,6	51,7 - 63,2	63,3 - 69,0	69,1 - 74,7	74,8
161	58,2	46,5	46,6 - 52,3	52,4 - 64,1	64,2 - 69,9	70,0 - 75,7	75,8
162	59,0	47,1	47,2 - 53,0	53,1 - 64,9	65,0 - 70,8	70,9 - 76,7	76,8
163	59,7	47,7	47,8 - 53,7	53,8 - 65,7	65,8 - 71,7	71,8 - 77,7	77,8
164	60,5	48,3	48,4 - 54,4	54,5 - 66,5	66,6 - 72,6	72,7 - 78,6	78,7
165	61,2	48,9	49,0 - 55,0	55,1 - 67,4	67,5 - 73,5	73,6 - 79,6	79,7
166	62,0	49,5	49,6 - 55,7	55,8 - 68,2	68,3 - 74,4	74,5 - 80,6	80,7
167	62,7	50,1	50,2 - 56,4	56,5 - 69,0	69,1 - 75,3	75,4 - 81,5	81,6
168	63,5	50,7	50,8 - 57,0	57,1 - 69,8	69,9 - 76,2	76,3 - 82,5	82,6
169	64,2	51,3	51,4 - 57,7	57,8 - 77,1	70,7 - 77,1	77,2 - 83,5	83,6
170	65,0	51,9	52,0 - 58,4	58,5 - 71,5	71,6 - 78,0	78,1 - 84,5	84,6
171	65,7	52,5	52,6 - 59,1	59,2 - 72,3	72,4 - 78,9	79,0 - 85,5	85,6
172	66,5	53,1	53,2 - 59,7	59,8 - 73,1	73,2 - 79,8	79,9 - 86,4	86,5
173	67,2	53,7	53,8 - 60,4	60,5 - 73,9	74,0 - 80,7	80,8 - 87,4	87,5
174	68,0	54,3	54,4 - 61,1	61,2 - 74,8	74,9 - 81,6	81,7 - 88,4	88,5
1	2	3	4	5	6	7	8
175	68,7	54,9	55,0 - 61,8	61,9 - 75,6	75,7 - 82,5	82,6 - 89,4	89,5
176	69,5	55,5	55,6 - 62,4	62,5 - 76,4	76,5 - 83,4	83,5 - 90,3	90,4
177	70,2	56,1	56,2 - 63,1	63,2 - 77,3	77,4 - 84,3	84,4 - 91,3	91,4
178	71,0	56,7	56,8 - 63,8	63,9 - 78,1	78,2 - 85,2	85,3 - 92,3	92,4
179	71,7	57,3	57,4 - 64,5	64,6 - 78,9	79,0 - 86,1	86,2 - 93,2	93,3

180	72,5	57,9	58,0 - 65,1	65,2 - 79,7	79,8 - 87,0	87,1 - 94,2	94,3
181	73,2	58,5	58,6 - 65,8	65,9 - 80,6	80,7 - 87,9	88,0 - 95,2	95,3
182	74,0	59,1	59,2 - 66,5	66,6 - 81,4	81,5 - 88,8	88,9 - 96,2	96,3
183	74,7	59,7	59,8 - 67,2	67,3 - 82,2	82,3 - 89,7	89,8 - 97,1	97,2
184	75,5	60,3	60,4 - 67,8	67,9 - 83,0	83,1 - 90,6	90,7 - 98,1	98,2
185	76,2	60,9	61,0 - 68,5	68,6 - 83,8	83,9 - 91,5	91,6 - 99,1	99,2
186	77,0	61,5	61,6 - 69,2	69,3 - 84,7	84,8 - 92,4	92,5 - 100,1	100,2
187	77,7	62,1	62,2 - 69,9	70,0 - 85,5	85,6 - 93,3	93,4 - 101,1	101,2
188	78,5	62,7	62,8 - 70,5	70,6 - 86,3	86,4 - 94,2	94,3 - 102,1	102,2
189	79,2	63,3	63,4 - 71,2	71,3 - 87,2	87,3 - 95,1	95,2 - 103,0	103,1
190	80,0	63,9	64,0 - 71,9	72,0 - 88,0	88,1 - 96,0	96,1 - 104,0	104,1
191	81,5	64,5	64,6 - 72,6	72,7 - 88,8	88,9 - 96,9	97,0 - 104,9	105,0
192	81,7	65,1	65,2 - 73,2	73,3 - 89,5	89,6 - 97,8	97,9 - 105,9	106,0
193	82,2	65,7	65,8 - 73,9	74,0 - 90,4	90,5 - 98,7	98,8 - 106,9	107,0
194	83,0	66,3	66,4 - 74,6	74,7 - 91,3	91,4 - 99,6	99,7 - 107,9	108,0
195	83,7	66,9	67,0 - 75,3	75,4 - 92,1	92,2 - 100,5	100,6 - 108,9	109,0
196	84,5	67,5	67,6 - 75,9	76,0 - 92,9	93,0 - 101,4	101,5 - 109,8	109,9
197	85,2	68,1	68,2 - 76,6	76,7 - 93,7	93,8 - 102,3	102,4 - 110,8	110,9
198	86,0	68,7	68,8 - 77,3	74,4 - 94,6	94,7 - 103,3	103,3 - 111,8	111,9
199	86,7	69,3	69,4 - 78,0	78,1 - 95,4	95,5 - 104,1	104,2 - 112,8	112,9
200	87,5	69,9	70,0 - 78,6	78,7 - 96,2	96,3 - 105	105,1 - 113,7	113,8

Prilog 4

**TABELA STANDARDNIH PROSJEČNIH VRIJEDNOSTI VITALNOG KAPACITETA (VK)
I FORSIRANOG EKSPIRIJUMSKOG VOLUMENA U SEKUNDI (FEVs)**
(Vrijednosti su izražene u uslovima BTPS)

Godine života	18-19		20-29		30 - 34		35 - 39		40-44		45 - 49		50 - 54		55 - 59	
Visina u cm	VK	MEVs, 82%	VK	MEVs, 82%	VK	MEVs, 82%	VK	MEVs, 82%	VK	MEVs, 82%	VK	MEVs, 82%	VK	MEVs, 82%	VK	MEVs, 82%
1	2	3	4	5	6	7	8	9								
145	3039	2493	3146	2511	3131	2440	3100	2388	3070	2324	3039	2262	2978	2189	2916	2100
146	3081	2527	3190	2546	3174	2474	3143	2421	3112	2356	3081	2294	3019	2219	2957	2129
147	3145	2579	3256	2598	3240	2525	3208	2471	3177	2405	3145	2341	3081	2265	3018	2173
148	3209	2632	3323	2652	3307	2577	3274	2522	3241	2454	3209	2389	3145	2311	3080	2217
149	3275	2686	3391	2706	3374	2630	3341	2574	3308	2504	3275	2438	3209	2359	3143	2263
150	3341	2741	3459	2761	3443	2683	3409	2660	3375	2555	3341	2487	3274	2406	3206	2309
151	3409	2796	3529	2816	3512	2737	3477	2679	3443	2606	3409	2538	3340	2444	3271	2344
152	3477	2852	3600	2873	3582	2792	3547	2732	3512	2658	3477	2588	3406	2504	3336	2402

153	3546	2908	3671	2930	3653	2847	3617	2787	3582	2711	3546	2640	3474	2554	3403	2450
154	3616	2966	3744	2988	3725	2904	3689	2847	3652	2765	3616	2692	3543	2604	3470	2498
155	3687	3024	3817	3046	3798	2961	3761	2897	3724	2819	3687	2745	3612	2655	3538	2547
156	3758	3083	3891	3106	3872	3018	3834	2954	3796	2874	3758	2798	3683	2707	3607	2597
157	3831	3142	3967	3166	3947	3077	3909	3011	3870	2930	3831	2852	3754	2759	3676	2647
158	3905	3203	4043	3226	4023	3136	3984	3069	3944	2986	3905	2907	3826	2812	3747	2698
159	3980	3264	4120	3288	4100	3196	4060	3127	4020	3043	3980	2963	3899	2866	3819	2750
160	4055	3326	4198	3351	4178	3256	4137	3187	4096	3101	4055	3019	3973	2920	3891	2802
161	4132	3389	4278	3414	4257	3318	4215	3247	4173	3159	4132	3076	4048	2976	3965	2855
162	4209	3452	4358	3478	4337	3380	4294	3308	4252	3218	4209	3133	4124	3031	4039	2908
163	4288	3517	4439	3543	4417	3443	4374	3369	4331	3278	4288	3192	4201	3088	4114	2962
164	4367	3582	4521	3608	4499	3507	4455	3432	4411	3339	4367	3251	4279	3145	4190	3017
165	4447	3648	4604	3675	4582	3571	4537	3495	4492	3401	4447	3311	4357	3203	4268	3073
166	4529	3714	4689	3742	4666	3637	4620	3559	4574	3463	4529	3371	4437	3262	4346	3125
167	4611	3782	4774	3810	4751	3703	4704	3624	4658	3526	4611	3433	4518	3321	4425	3186
168	4694	3850	4860	3879	4836	3770	4789	3689	4742	3589	4694	3495	4599	3381	4505	3243
169	4779	3919	4948	3948	4923	3837	4875	3755	4827	3654	4779	3557	4682	3443	4586	3302
170	4864	3989	5036	4019	5011	3909	4962	3822	4913	3719	4864	3621	4766	3503	4667	3361
171	4950	4060	5125	4090	5100	3975	5050	3890	5000	3785	4950	3685	4850	3565	4750	3420
172	5038	4132	5216	4162	5190	4045	5139	3959	5088	3852	5038	3750	4936	3628	4834	3481
173	5126	4204	5307	4235	5281	4116	5230	4028	5178	3920	5126	3816	5023	3692	4919	3542
174	5215	4278	5400	4309	5373	4188	5321	4099	5268	3988	5215	3883	5110	3756	5005	3603
175	5306	4352	5493	4384	5467	4261	5413	4170	5359	4057	5306	3950	5199	3821	5091	3666
176	5397	4427	5588	4460	5561	4334	5506	4242	5452	4127	5397	4018	5288	3887	5179	3729
177	5490	4503	5684	4536	5656	4408	5601	4314	5545	4198	5490	4087	5379	3954	5268	3793
178	5583	4580	5781	4613	5773	4484	5696	4388	5640	4269	5583	4157	5470	4021	5358	3858
179	5678	4657	5879	4691	5580	4560	5793	4462	5735	4342	5678	4227	5563	4089	5449	3923
180	5774	4734	5978	4798	5949	4656	5890	4539	5832	4438	5774	4323	5669	4186	5544	3990
181	5870	4815	6078	4851	6048	4714	5989	4613	5930	4489	5870	4370	5752	4228	5633	4056
182	5960	4895	6179	4931	6149	4793	6068	4690	6029	4564	5968	4443	5848	4298	5727	4124
183	6067	4976	6282	5013	6251	4872	6190	4768	6129	4639	6067	4517	5945	4370	5822	4192
184	6167	5058	6385	5096	6354	4953	6292	4847	6230	4716	6167	4591	6043	4442	5918	4261
185	6268	5141	6490	5179	6458	5034	6395	4928	6332	4793	6268	4666	6142	4514	6015	4331
186	6371	5225	6596	5248	6564	5116	6499	5006	6435	4871	6371	4743	6242	4588	6113	4402
187	6474	5310	6703	5349	6670	5199	6605	5088	6539	4950	6474	4849	6343	4662	6212	4473
188	6578	5396	6811	5435	6778	5283	6711	5170	6645	5030	6578	4897	6445	4738	6313	4545
189	6684	5482	6920	5523	6886	5367	6819	5253	6751	5111	6684	4976	6549	4814	6414	4618
190	6790	5570	7031	5611	6996	5453	5928	5336	6859	5192	6790	5055	6653	4891	6516	4692

(Štambilj)

UPUTNICA ZA VOJNO-LJEKARSKU KOMISIJU

Radi utvrđivanja zdravstvene i psihološke sposobnosti lica
za prijem u službu u Vojsci Crne Gore

(Prezime, ime jednog roditelja i ime lica koje se upućuje na vojno-ljekarsku komisiju)

[Redacted]
(JMB)

(Adresa i kontakt telefon)

Na osnovu člana 20 Pravilnika o utvrđivanju zdravstvene i psihološke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci Crne Gore i načinu obrazovanja i rada vojno-ljekarske komisije, uz ovu uputnicu dostavljam predlog ocjene zdravstvene sposobnosti sa cijelokupnom medicinskom dokumentacijom.

Potpis i pečat ljekara
nadležnog za upućivanje

M.P.

(Prijemni štambilj vojno-ljekarske komisije)

Prilog 6

Dostaviti:

- Ministarstvu odbrane
- Licu

(Štambilj)

Na osnovu člana 26 Pravilnika o utvrđivanju zdravstvene i psihološke sposobnosti lica za prijem u službu u Vojsci Crne Gore i načinu obrazovanja i rada vojno-ljekarske komisije, a nakon uvida u priloženu medicinsku dokumentaciju, vojno-ljekarska komisija izdaje

UVJERENJE O ZDRAVSTVENOJ I PSIHOLOŠKOJ SPOSOBNOSTI

(Prezime, ime jednog roditelja i ime lica koje se upućuje na vojno-ljekarsku komisiju)

[Redakcija za JMB]

(JMB)

(Mjesto, opština rođenja)

(Zanimanje)

(Adresa i kontakt telefon)

Radi utvrđivanja zdravstvene i psihološke sposobnosti za prijem u službu u Vojsci Crne Gore

Vojno-ljekarska komisija izdaje uvjerenje

Članovi vojno-ljekarske komisije:

- _____
(ime, prezime i potpis)

**Predsjednik
vojno-ljekarske komisije**

M.P.

1463.

Na osnovu člana 55 stav 4 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12, 30/17 i 82/20), Ministarstvo kapitalnih investicija donijelo je

**NAREDBU
O IZMJENI NAREDBE O VREMENU U KOJEM
AERODROMI MORAJU BITI OTVORENI ZA VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ**

1. U Naredbi o vremenu u kojem aerodromi moraju biti otvoreni za vazdušni saobraćaj („Službeni list CG“, broj 110/21), tačka 2 briše se.

Dosadašnje tač. 3 do 6 postaju tač. 2 do 5.

2. Ova naredba stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 09-348/21-11109/4

Podgorica, 28. oktobra 2021. godine

Ministar,
Mladen Bojanović, s.r.